ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

16 Απριλίου 2019 | ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ | Αρ. Φύλλου **181**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/Δ ΧΩΡΣ/28990/358

Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και Περιβαλλοντική Έγκριση αυτού.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΑΙ Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Ι. Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 2742/1999 «Χωροταξικός σχεδιασμός και αειφόρος ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α΄ 207/1999), σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του άρθρου 13 του ν. 4447/2016 (Α΄ 241/2016).

2. Το άρθρο 6 του ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός - Βιώσιμη ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» (Α΄ 241/2016).

3. Την υπουργική απόφαση 51949/2010 για την «Παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής του Γενικού, των Ειδικών και των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (Β΄ 1925/2010, Β΄ 811/2012).

4. Την υπουργική απόφαση 26297/2003 για την «Έγκριση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Β. Αιγαίου» (Β΄ 1473/2003).

5. Την υπουργική απόφαση 10106/2011 «Έγκριση προδιαγραφών για τη σύνταξη των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (προδιαγραφές αξιολόγησης - αναθεώρησης - εξειδίκευσης Περιφερειακών Πλαισίων)» (ΑΑΠ 45/2011).

6. Την υπ' αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/28.8.2006 κοινή υπουργική απόφαση: «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 2001/42/ΕΚ οδηγίας «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001» (Β΄ 1225/2006), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. οικ. 40238/28.9.2017 απόφαση (Β΄ 3579/2017).

7. Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Α΄ 128/2008).

8. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τα Καταστήματα Κράτησης (Β΄ 1575/2001).

9. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) (Β΄ 2464/2008).

10. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΑΑΠ 151/2009).

11. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (Β΄ 2505/2011).

12. Τις με αριθμό 519/2017 και 3632/2015 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας.

13. Τη μελέτη του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον τουρισμό και τη μελέτη «αξιολόγηση - αναθεώρηση του Ειδικού Πλαισίου ΧΣΑΑ για τον τουρισμό και της αντίστοιχης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού» (Β΄ 1138/2009, Β΄ 3155/2013).

14. Τη μελέτη «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Β. Αιγαίου», που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

15. Το με αριθμ. 3844/6.9.2013 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος με το οποίο διαβιβάστηκαν στον Υπουργό Περιβάλλοντος τα πορίσματα των εκθέσεων αξιολόγησης των θεσμοθετημένων ΠΧΣΑΑ.

16. Την υπ' αριθμ. 148/26.7.2013 γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Β. Αιγαίου (αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΚΑ 48326/27.8.2013) επί του Α1 Σταδίου της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Β. Αιγαίου» και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτής.

17. Το με α.π. 43278/22.7.2013 έγγραφο ΥΠΕΚΑ με θέμα: «Διαβίβαση της σύνοψης πορισμάτων Έκθεσης Αξιολόγησης, Αναθεώρησης - Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Β. Αιγαίου και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.».

18. Τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την τροποποίηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

19. Το με αριθμ. 12054/25.5.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας του ΥΠΕΝ, με το οποίο διαβιβάστηκε στη ΔΙΠΑ η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

20. Το με αριθμ. οικ.151582/1.9.2015 έγγραφο της ΔΙΠΑ, με το οποίο διαβιβάστηκε αντίγραφο της ΣΜΠΕ στα αρμόδια υπουργεία, φορείς, Περιφέρεια και Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

21. Την από 16.9.2015 ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στις εφημερίδες «Γενική Δημοπρασιών» και «Ηχώ των Δημοπρασιών», καθώς και στο διαδικτυακό κόμβο του ΥΠΑΠΕΝ, με την οποία γνωστοποιήθηκε στο κοινό η έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης επί της οικείας ΣΜΠΕ.

22. Το με αριθμ. οικ. 36846/31.8.2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξίας του ΥΠΕΝ προς την Περιφέρεια Β. Αιγαίου και Αποκεντρωμένη Διοίκηση με θέμα: Αποστολή του Β1 σταδίου της μελέτης.

23. Την με αριθμ. 92/14.12.2015 γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Β. Αιγαίου επί του Β1 σταδίου της μελέτης «Αξιολόγηση, αναθεώρηση και εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Β. Αιγαίου» (ΑΔΑ:6ΚΘΓ7ΛΩ-9Η1).

24. Το γεγονός ότι η ΣΜΠΕ που διαβιβάσθηκε στη ΔΙΠΑ με το υπ’ αριθμ. 32158/27.6.2016 έγγραφο της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προήλθε μετά από την ενσωμάτωση παρατηρήσεων / προτάσεων της διαβούλευσης του σχεδίου στην αρχικώς υποβληθείσα ΣΜΠΕ.

25. Την 39962/11.8.2016 απόφαση της Γενικής Γραμματέως Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος σχετικά με την οριστική παραλαβή της μελέτης (ΑΔΑ: 7Ξ464653Π8-91Δ).

26. Την με αριθμ. οικ. 61710/19.12.2016 Εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του ΥΠΕΝ για την έγκριση της ΣΜΠΕ του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Β. Αιγαίου, σύμφωνα με το άρ. 7 της υπ’ αριθμ. 107017/2006 κοινής υπουργικής απόφασης όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 7 της υπ’ αριθμ. 40238/2017 κοινής υπουργικής απόφασης.

27. Την με αριθμ. 61740/20.12.2016 Εισήγηση της Διεύθυνσης Χωροταξικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΝ για την αναθεώρηση του ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Β. Αιγαίου.

28. Την υπ’ αριθμ. Υ198/17.11.2016 απόφαση του Πρωθυπουργού περί «Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο» (Β΄ 3722/2016), όπως τροποποιήθηκε από την υπ’ αριθμ. Υ72/21.9.2018 απόφαση του Πρωθυπουργού περί «Τροποποίησης απόφασης ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο» (Β΄ 4201/2018).

29. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

ΙΙ. Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Την αναπτυξιακή πολιτική περιφερειακού επιπέδου και τις τομεακές πολιτικές:

- Τον προγραμματισμό του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020.
- Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Β. Αιγαίου 2014-2020.
- Τον Περιφερειακό Αναπτυξιακό Σχεδιασμό 2014-2020.
- Την κοινή υπουργική απόφαση 4533/261/27.1.2017 σχετικά με την «Κύρωση της απόφασης έγκρισης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (Β΄ 321/2017), σε εφαρμογή των διατάξεων του άρ. 31 του ν. 4342/2015.
- Την 1η αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου (GR14) (Β΄ 4677/2017), σε εφαρμογή της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- Το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου (GR14) (Β΄ 2683/2018), σε εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ.

2. Ειδικότερα εθνικά τομεακά νομοθετήματα:

Αναπτυξιακή πολιτική

- ν. 3851/2010 (Α΄ 85/2010) «Επιτάχυνση της ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλες διατάξεις».
- ν. 3982/2011 (Α΄ 143/2011) «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις».
- ν. 3986/2011 (Α΄ 152/2011) «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015».
- ν. 4002/2011 (Α΄ 180/2011) «Τροποποίηση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας του Δημοσίου, κ.λπ.» και ειδικότερα το μέρος Β΄ «Προώθηση τουριστικών επενδύσεων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα και άλλες διατάξεις τουριστικής νομοθεσίας».
- ν. 4056/2012 (Α΄ 52/2012) «Ρυθμίσεις για την κτηνοτροφία και τις κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και άλλες διατάξεις».

Φυσικό περιβάλλον, βιοποικιλότητα, τοπίο:

- ν. 3827/2010 (Α΄ 30/2010) «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου και στοιχεία αναλυτικής προσέγγισης».
- ν. 3937/2011 (Α΄ 60/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».
- ν. 3983/2011 (Α΄ 144/2011) «Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ».
- ν. 4014/2011 (Α΄ 209/2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων κ.λπ.».
- ν. 4042/2012 (Α΄ 24/2012) «Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ. Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ».
- ν. 4519/2018 (Α΄ 25/2018) «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις».

- ν. 4546/2018 (Α΄ 101/2018) «Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και άλλες διατάξεις».

- κοινή υπουργική απόφαση 107017/2006 «Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ», όπως τροποποιήθηκε με την υπ’ αριθμ. 40238/2017 κοινή υπουργική απόφαση.

- κοινή υπουργική απόφαση 168040/2010 «Καθορισμός κριτηρίων με τα οποία διαβαθμίζεται η αγροτική γη σε ποιότητες και κατατάσσεται σε κατηγορίες παραγωγικότητας» (Β΄ 1528/2010),

- κοινή υπουργική απόφαση 1058/71977 «Καθορισμός των Προδιαγραφών και του Περιεχομένου των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4351/2015 (Α΄ 164)» (Β΄ 2331/2017).

- κοινή υπουργική απόφαση 50743/2017 για την Αναθεώρηση Εθνικού Καταλόγου των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (Β΄ 4432/2017).

Διοικητική μεταρρύθμιση

- ν. 3852/2010 (Α΄ 87/2010) «Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ιδίως από το άρ. 154 του ν. 4600/2019 (Α΄ 43/2019).

3. Άλλες τομεακές πολιτικές εθνικού επιπέδου:

- Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης.

- Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Αλιείας.

- Εθνική Πολιτική για την Αξιοποίηση των Ορυκτών Πρώτων Υλών.

- Εθνική Στρατηγική Λιμένων.

4. Ευρωπαϊκές οδηγίες και δράσεις:

- Στρατηγική «Ευρώπη 2020», Ε.Ε., 2010.

- Πολιτική συνοχής Ευρωπαϊκής Ένωσης 2014-2020.

- Εδαφική Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020, Ε.Ε., 2011.

ΙΙΙ. Εκτιμώντας ιδίως τα ακόλουθα:

1. Τη δημοσιονομική κρίση που βιώνει η χώρα και την αναγκαιότητα προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης, βασισμένης σε ένα πλαίσιο χωρικού σχεδιασμένου περιβάλλοντος βασισμένο στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας (φυσικά, πολιτιστικά, παραγωγικά). Το παραπάνω πλαίσιο είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση αποδοτικών επενδύσεων, στοχευμένων στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής.

2. Τις αλλαγές που έχει υποστεί το αναπτυξιακό πλαίσιο για την Περιφέρεια λόγω της οικονομικής συγκυρίας και άλλων εγγενών παραγόντων που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα της έγκαιρης χρηματοδότησης έργων και δράσεων.

3. Την αναγκαιότητα προσαρμογής και εξειδίκευσης των κατευθύνσεων του ΠΧΠ Βορείου Αιγαίου με τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό και τις νεότερες Ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές.

4. Τη διάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης που προέκυψε με τον «Καλλικράτη» και την ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου που εισήγαγε το Γενικό Πλαίσιο.

5. Την ανάγκη σχεδιασμού χρήσεων γης στην ύπαιθρο και δραστικού περιορισμού της εκτός σχεδίου δόμησης.

6. Την ανάγκη προστασίας και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

7. Την ανάγκη οργάνωσης και εγκατάστασης συστήματος συνδυασμένων αεροπορικών και λοιπών μεταφορικών υποδομών. Οι όποιες παρεμβάσεις έχουν γίνει στον τομέα των μεταφορικών υποδομών είναι χρήσιμες αλλά αποσπασματικές, δεν ανήκουν δηλαδή στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού, ιδιαίτερα στα μικρά νησιά.

8. Την προοπτική της ενεργειακής αυτονομίας στα νησιά της Περιφέρειας, μέσω της διασύνδεσης με το ηπειρωτικό δίκτυο και τις σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης των υποδομών παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ.

9. Τις χωροταξικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις που προκύπτουν από την απουσία οργανωμένων υποδοχέων μεταποιητικών μονάδων οποιουδήποτε τύπου στην Περιφέρεια.

10. Η κατάργηση του Ειδικού Πλαισίου ΧΣΑΑ για τον Τουρισμό δημιουργεί την αναγκαιότητα ενίσχυσης των κατευθύνσεων και ρυθμίσεων του παρόντος σε σχέση με την οργάνωση τουριστικών δραστηριοτήτων προκειμένου να αποτραπεί η διάχυτη, μη οργανωμένη ανάπτυξή τους και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

11. Οι προσφυγικές ροές από την Τουρκία στην Ελλάδα και η διαμονή του προσφυγικού πληθυσμού στα νησιά του Βορείου Αιγαίου δημιουργούν αυξημένες ανάγκες για απόκτηση κατάλληλων δομών και υπηρεσιών και ενίσχυση τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄:
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 1

Εγκρίνεται το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου το οποίο αναθεωρεί και αντικαθιστά το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ίδιας περιφέρειας. Με την απόφαση αυτή εγκρίνεται και περιβαλλοντικά το ΠΧΠ.

Στόχοι του ΠΧΠ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι:

• Αξιοποίηση της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών, που αναπτύσσονται κατά μήκος πολλαπλών αξόνων διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, οι οποίοι διατρέχουν το Αιγαίο Πέλαγος, ενίσχυση της διαπεριφερειακής και ενδοπεριφερειακής συνοχής.

• Ισόρροπη ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με έμφαση στην παράλληλη ανάπτυξη και την αλληλοϋποστήριξη του πρωτογενούς τομέα (αλιεία, γεωργία, κτηνοτροφία), του τουρισμού και της παραγωγής «πράσινης» ενέργειας.

• Προστασία και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς των νησιών, συμπεριλαμβανομένου του Τοπίου, που αποτελούν τον πλέον πολύτιμο αναπτυξιακό πόρο της Περιφέρειας, τον πυρήνα της κοινωνικής και πολιτιστικής της ταυτότητας και το συνδετικό ιστό για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

• Διάρθρωση και οργάνωση του οικιστικού δικτύου ώστε να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης και να διασφαλιστεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων. Η αξιοποίηση των αστικών κέντρων της Περιφέρειας ως αναπτυξιακών

πόλων και η δημιουργία του κατάλληλου επιχειρηματικού κλίματος, σε κρίσιμους αναπτυξιακά τομείς (έρευνα, τεχνολογία, καινοτομία) αναμένεται να βελτιώσει την συνολική αναπτυξιακή προοπτική της Περιφέρειας.

• Προώθηση της κοινωνικής συνοχής, ενίσχυση των κοινωνικών, διοικητικών και τεχνικών υποδομών και καταπολέμηση της φτώχειας. Στόχος είναι τόσο η καταπολέμηση όσο και η πρόληψη των φαινομένων της φτώχειας, που έχουν προκύψει εξαιτίας της οικονομικής κρίσης καθώς και της απομόνωσης των μικρών νησιών και των εσωτερικών ζωνών στα μεγαλύτερα νησιά.

• Χωρική ρύθμιση του θαλάσσιου χώρου, ο οποίος περιβάλλει τα νησιά της Περιφέρειας, με σκοπό την αξιοποίηση και ανάδειξή του σε παραγωγικό πόρο (αλιεία, πράσινη ενέργεια, τουρισμός), μεταφορικό δίαυλο και πολιτιστικό πόρο (ενάλιες αρχαιότητες, πεδίο ανάπτυξης αθλημάτων και αγώνων, κ.λπ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Άρθρο 2
Χωροταξική ένταξη του Βορείου Αιγαίου στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

Το κύριο γνώρισμα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου που σχετίζεται με τη θέση της στον ευρωπαϊκό και εθνικό χώρο είναι η διπλή της περιφερειακότητα (παραμεθόριος Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης), που σε συνδυασμό με τη νησιωτικότητα και τις δυσκολίες σύνδεσής της με υφιστάμενους και υπό διαμόρφωση άξονες ανάπτυξης, δημιουργεί συνθήκες απομόνωσης. Ωστόσο, τόσο η θέση της Περιφέρειας όσο και η νησιωτικότητα που τη χαρακτηρίζει, παρουσιάζουν και συγκριτικά πλεονεκτήματα που καλείται να αξιοποιήσει στο πλαίσιο της διαμόρφωσης ευνοϊκότερων εξωγενών και ενδογενών συνθηκών.

Προωθείται ο επαναπροσδιορισμός της θέσης της Περιφέρειας σε σχέση με το ευρύτερο περιβάλλον της, το οποίο περιλαμβάνει την Ανατολική Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή. Με δεδομένο ότι το περιβάλλον αυτό δεν είναι σταθερό, η Περιφέρεια θα πρέπει να είναι σε θέση από τη μια πλευρά να αξιοποιεί τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε αναπτυξιακούς τομείς ενώ, από την άλλη, να θωρακίζεται για το ενδεχόμενο αρνητικών για την αναπτυξιακή της πορεία εξελίξεων.

Παράλληλα, η σχετική πρόοδος που έχει σημειωθεί στη μεταφορική σύνδεση της Περιφέρειας με την Αθήνα και οι νέες και βελτιωμένες συνδέσεις με κέντρα της Βόρειας Ελλάδας (Καβάλα, Θεσσαλονίκη), καθώς και τα νέα δεδομένα της ευρυζωνικότητας και της εφαρμογής Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), προσφέρουν νέες δυνατότητες στην κατεύθυνση της παροχής ποιοτικότερων υπηρεσιών και της ανάπτυξης δυναμικών κλάδων της οικονομίας. Σημαντικές εξελίξεις για την Περιφέρεια αποτελούν επίσης:

• Η δυνατότητα ενεργειακής αυτονομίας, με σύνδεση της Περιφέρειας με το ηπειρωτικό δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η ανάπτυξη εγκαταστάσεων ΑΠΕ που θα αξιοποιούν τους πλούσιους πόρους της περιοχής (αιολικό δυναμικό, ήλιος, κύματα, βιομάζα-βιοαέριο, γεωθερμία κ.λπ.) και η σταδιακή απεξάρτηση από το πετρέλαιο και τις οχλούσες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ιδιαίτερα η ανάπτυξη εγκαταστάσεων ΑΠΕ μπορεί να αναβαθμίσει το ρόλο της Περιφέρειας στον ενεργειακό χάρτη της χώρας.

• Το άνοιγμα της Περιφέρειας σε νέες τουριστικές αγορές, τόσο με ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. ορνιθολογικός τουρισμός, ιαματικός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, περιπατητικός τουρισμός κ.λπ.) όσο και με την προσέλκυση επισκεπτών από περισσότερες χώρες προέλευσης.

• Η μεταποίηση και ολοένα αποτελεσματικότερη προώθηση των ποιοτικών τοπικών προϊόντων ως ΠΟΠ σε αγορές της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού.

• Η ανάδειξη των φυσικών πόρων της Περιφέρειας μέσω της ενεργοποίησης του καθεστώτος προστασίας και διαχείρισης οικολογικά σημαντικών περιοχών.

• Ο εντοπισμός αξιόλογων τοπίων διεθνούς και εθνικής εμβέλειας και η ανάδειξή τους.

Με βάση τις παραπάνω εξελίξεις, οι στρατηγικές κατευθύνσεις που διατυπώνονται στην παρούσα στοχεύουν στη βέλτιστη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας στις σημερινές συνθήκες, με σκοπό την άρση της απομόνωσης και την ισόρροπη ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων με έμφαση στην εξωστρέφεια. Διαρθρώνονται στους εξής άξονες προτεραιότητας:

• Ισόρροπη ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων σε σταθερή, διασφαλισμένη και αειφόρο χωρική βάση. Ειδικότερα: (α) Πολύπλευρη ανάπτυξη του τουρισμού με αξιοποίηση νέων αγορών. Ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού που σχετίζονται με το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά. Ανάπτυξη θαλάσσιου τουρισμού (τουρισμού κρουαζιέρας, σκαφών αναψυχής, κατάδυσης κ.λπ.) (β) Παράλληλη ενδυνάμωση του πρωτογενούς τομέα, ιδιαίτερα των προϊόντων ΠΟΠ και της μεταποίησής τους. (γ) Ανάπτυξη των υπηρεσιών που βασίζονται στις ΤΠΕ.

• Διάρθρωση και οργάνωση του οικιστικού δικτύου ώστε να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης και να διασφαλιστεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων.

• Προστασία και διαφύλαξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

• Ανάπτυξη της μεταφορικής και άλλης τεχνικής υποδομής για την επίτευξη της άρσης της απομόνωσης, της τόνωσης της οικονομίας και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

• Αντιμετώπιση προβλημάτων που δημιουργούν οι θεσμοθετημένες χρήσεις γης.

• Βιώσιμη ανάπτυξη των μικρών νησιών.

• Εκπαιδευτικές-ερευνητικές δραστηριότητες.

• Αξιοποίηση του προγραμματικού πλαισίου για την εφαρμογή του ΠΧΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 3
Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

Με βάση την ανάλυση των οικονομικών δεικτών αλλά και από την περαιτέρω ανάλυση στους επιμέρους τομείς

της οικονομίας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, διαφαίνεται η διόγκωση του τριτογενούς τομέα σε βάρος της πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγικής βάσης. Αυτού του είδους το παραγωγικό μοντέλο υποκρύπτει κινδύνους κυρίως λόγω της εξάρτησης σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες (καιρικές συνθήκες, συχνότητα και ποιότητα μεταφορών κ.λπ.), ιδιαίτερα όσον αφορά στον τουρισμό που αποτελεί και την κυριότερη πηγή εισοδήματος. Επίσης, οι ίδιοι παράγοντες επηρεάζουν και τους λοιπούς παραγωγικούς τομείς, δεδομένου ότι συμβάλλουν στην αύξηση της τιμής των παραγόμενων προϊόντων που οδηγεί στην μειωμένη ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας, αλλά και στην μειωμένη συμμετοχή στον τομέα των εξαγωγών με αποτέλεσμα την γενικότερη αστάθεια στον κοινωνικοοικονομικό ιστό της.

Πρωτογενής τομέας: Η Περιφέρεια αποτελεί μια αγροτική περιοχή και ο αγροτικός τομέας κατέχει σημαντική θέση στην όλη παραγωγική διαδικασία. Χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δυναμικών κλάδων (κυρίως: ελαιοκαλλιέργεια, αμπελοκαλλιέργεια, μαστιχοκαλλιέργεια, ιχθυοκαλλιέργεια, οστρακοκαλλιέργεια, αλιεία, κτηνοτροφία). Στους κλάδους αυτούς, αλλά και στις ιδιαίτερες εδαφικές και κλιματολογικές συνθήκες που χαρακτηρίζουν την Περιφέρεια οφείλεται η παραγωγή παραδοσιακών επώνυμων προϊόντων και η ύπαρξη σημαντικού αριθμού προϊόντων ΠΟΠ (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης) και ΠΓΕ (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης).

Δευτερογενής τομέας: Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που υπάρχουν σήμερα λειτουργούν σε οικογενειακή βάση και αφορούν κυρίως δραστηριότητες όπως: κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, στον κλάδο των τροφίμων και ποτών (παραγωγή λαδιού, παρασκευή ούζου και τυροκομικών προϊόντων, αλίπαστα, συσκευαστήρια ιχθυοκαλλιεργειών, παρασκευή γλυκών κουταλιού, τυποποίηση μαστίχας), στην επεξεργασία αγροτικών προϊόντων, των προϊόντων επεξεργασίας ξύλου, κ.λπ., δηλαδή δραστηριότητες που αναπτύσσονται με βάση την εκμετάλλευση μιας τοπικής ύλης ή παράδοσης σε ένα συγκεκριμένο κλάδο (π.χ. η μαστίχα στη Χίο, η ελιά στη Λέσβο, η ελαιοκομία και η κεραμική στη Λέσβο, το αμπέλι στη Σάμο και στη Λήμνο).

Τριτογενής τομέας: Ο τριτογενής τομέας είναι ο δυναμικότερος τομέας οικονομικής δραστηριότητας της Περιφέρειας. Οι εναλλαγές των τοπίων, το μεγάλο πλήθος και η ποικιλία παραλιών που ικανοποιούν τις διαφορετικές προτιμήσεις του παραδοσιακού τουρισμού, η ποιότητα των ακτών, η ύπαρξη εναλλακτικών ευκαιριών ήσυχων διακοπών, οι περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους στην ενδοχώρα των νησιών, οι προστατευόμενες περιοχές και το αξιόλογο δομημένο περιβάλλον της, τα ιδιαίτερα πολιτιστικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά της περιοχής, η υψηλή αναγνωρισιμότητα τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εξωτερικό, αποτελούν ευνοϊκά στοιχεία για την ανάπτυξη τουριστικής δραστηριότητας υψηλής επισκεψιμότητας. Τέλος, αξιοσημείωτη είναι η αύξηση του ξενοδοχειακού δυναμικού της Περιφέρειας, το οποίο σχεδόν τριπλασιάστηκε στη διάρκεια των τελευταίων ετών.

Άρθρο 4
Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

1. Άξονες ανάπτυξης

Σταθερή προτεραιότητα αποτελεί η βελτιωμένη προσέγγιση των εθνικών αξόνων ανάπτυξης, που ωστόσο δεν αφορά μόνον στον παραδοσιακό προσανατολισμό της Περιφέρειας προς την Αθήνα, αλλά και την ευρύτερη σύνδεση με άλλους κόμβους του ηπειρωτικού αναπτυξιακού άξονα σε σχήμα «S» (σύνδεση με Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη), αλλά και άλλους άξονες όπως εκείνον που διατρέχει την Κρήτη (σύνδεση με το Ηράκλειο).

Η Περιφέρεια επηρεάζεται άμεσα από ένα πλέγμα θαλάσσιων μεταφορικών αξόνων, οι οποίοι έχουν εν δυνάμει αναπτυξιακό χαρακτήρα. Οι άξονες αυτοί είναι:

• Ο άξονας Βορρά - Νότου, συνδέει τη Βόρεια Ελλάδα με την Περιφέρεια, με κύριες πύλες εισόδου τη Θεσσαλονίκη, την Καβάλα και την Αλεξανδρούπολη, διατρέχει κατά τον διαμήκη άξονά της την Περιφέρεια και οδεύει παράλληλα με τις ακτές της Μικράς Ασίας, περιλαμβάνει τα Δωδεκάνησα και καταλήγει στην Κύπρο. Ο άξονας αυτός στην προς Βορρά επέκτασή του διέρχεται από τα Δαρδανέλια και καταλήγει στο βόρειο άκρο του Εύξεινου Πόντου, ενώ στην προς Νότο επέκταση του διέρχεται παράλληλα με τα παράλια του Λιβάνου και του Ισραήλ για να καταλήξει στην Αίγυπτο. Η ενδεχόμενη σύνδεση Θεσσαλονίκης-Σμύρνης για τη διακίνηση εμπορευματικών φορτίων και επιβατών, ενδέχεται να ενισχύσει τον παραπάνω μεταφορικό άξονα Βορρά - Νότου, προσφέροντας πιθανά οφέλη για την Περιφέρεια, εφόσον περιλάβει την διακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών με ενδιάμεσο σταθμό σε λιμένα της Περιφέρειας. Ένας παράλληλος άξονας στην ίδια κατεύθυνση εκτρέπεται προς τα δυτικά, στο ύψος της Περιφέρειας Β. Αιγαίου, ώστε να διασχίσει το νότιο τμήμα του Αιγαίου Πελάγους και τη νησιωτική περιοχή των Κυκλάδων για να καταλήξει στην Κρήτη και κατ’ επέκταση στη νότια ζώνη της Μεσόγειου.

• Ο άξονας Ανατολής - Δύσης εμφανίζει δυο κλάδους: Ο πρώτος κλάδος ενώνει την Περιφέρεια Β. Αιγαίου με τον Πειραιά και διασχίζει το Νότιο Αιγαίο μέσω Σύρου. Ο κλάδος αυτός ακολουθεί την σημερινή κίνηση των επιβατικών μεταφορών με φέρι-μποτ από τους λιμένες της Περιφέρεια Β. Αιγαίου προς τον Πειραιά. Ο δεύτερος κλάδος συνδέει την Περιφέρεια απευθείας με το λιμάνι της Κύμης, και μέσω του οδικού άξονα Κύμης - Χαλκίδας - Θήβας - Ιτέας - Αντίρριου δημιουργεί πρόσβαση προς την Δυτική Ελλάδα.

Προωθείται η ανάδειξη της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών, που αναπτύσσονται κατά μήκος πολλαπλών αξόνων διακίνησης επιβατών και εμπορευμάτων, οι οποίοι διατρέχουν το Αιγαίο Πέλαγος. Η κατεύθυνση της παρούσας είναι η αξιοποίηση της διόδου των αξόνων αυτών από τους λιμένες της Περιφέρειας για τη δημιουργία πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων, που αφορούν: (α) στη δημιουργία πολλαπλών προσβάσεων για την Περιφέρεια στο νότιο Αιγαίο, την ηπειρωτική Ελλάδα και τον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου, και (β) στην εκμετάλλευση της προσέγγισης των πλοίων κάθε είδους τόσο

για την μεταφορά επιβατών όσο και για την διακίνηση εμπορευμάτων προς και από την Περιφέρεια, αλλά και για την ανάπτυξη υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πλοίων, όπως ελλιμενισμού, τροφοδοσίας, ανεφοδιασμού καυσίμων, μικρής κλίμακας επισκευών κ.λπ.

2. Πόλοι ανάπτυξης

Προωθείται πολυ-πολικό πρότυπο χωρικής ανάπτυξης με δύο επίπεδα αναφοράς: το ενδοπεριφερειακό επίπεδο, στο οποίο οι πόλοι καθορίζονται από τα κέντρα του οικιστικού δικτύου, και το διαπεριφερειακό επίπεδο, το οποίο αναφέρεται στη διασύνδεση της Περιφέρειας με το ευρύτερο περιβάλλον της.

Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης για την Περιφέρεια ταυτίζονται με τους δευτερεύοντες «εθνικούς πόλους» του Γενικού Πλαισίου για το Αιγαίο: τη Μυτιλήνη και τη Χίο. Οι πρωτεύουσες των άλλων μεγάλων νησιών και των αντίστοιχων Περιφερειακών Ενοτήτων (Βαθύ, Μύρινα, Αγ. Κήρυκος) αποτελούν δευτερεύοντες περιφερειακούς πόλους. Η σύνδεση - και εξάρτηση- μεταξύ τους σήμερα είναι σχεδόν αποκλειστικά ακτινωτή, με κέντρο τη Μυτιλήνη, με εξαίρεση τον Άγιο Κήρυκο, ο οποίος συνδέεται με το Καρλόβασι και το Βαθύ αμεσότερα από ό,τι με την Μυτιλήνη. Προκειμένου να αυξηθεί η επιρροή των ενδοπεριφερειακών πόλων ανάπτυξης, προωθείται και η κυκλική σύνδεσή τους, παράλληλα με την ακτινωτή, η οποία θα βελτιώσει την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ τους χωρίς την απαραίτητη μεσολάβηση της πρωτεύουσας της Περιφέρειας.

Στο διαπεριφερειακό επίπεδο, το πολυ-πολικό πρότυπο αναφέρεται στις συνορεύουσες περιφέρειες, αφενός στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με την οποία υπάρχει συχνή μεταφορική επικοινωνία και κοινή τουριστική αγορά, και αφετέρου στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με την οποία επίσης συνδέεται με μεταφορικό δίαυλο, παραδοσιακές σχέσεις οικονομικών ανταλλαγών και σχετική εγγύτητα. Επίσης, έντονη είναι η εξάρτηση της Περιφέρειας από την μητροπολιτική περιοχή Αθήνας - Πειραιά.

Το σύστημα διαπεριφερειακών πόλων καθορίζεται από τις μεταφορικές συνδέσεις με τις γειτονικές περιφέρειες και περιλαμβάνει τη Σύρο και τον Πειραιά προς τα δυτικά, με δυνατότητα επέκτασης στην Κύμη και το Βόλο, καθώς και την Καβάλα και Αλεξανδρούπολη προς τα βόρεια, με δυνατότητα επέκτασης στη Θεσσαλονίκη.

Άρθρο 5
Πύλες του δικτύου μεταφορών

Λόγω του νησιωτικού χαρακτήρα της Περιφέρειας, οι πύλες του δικτύου μεταφορών ταυτίζονται με τους αερολιμένες για τη μεταφορά επιβατών και τους λιμένες των νησιών για τη μεταφορά επιβατών και εμπορικών φορτίων.

Οι αερολιμένες της Περιφέρειας είναι πέντε (5), από τους οποίους οι τέσσερις (4) αποτελούν πύλες της Περιφέρειας από και προς το εξωτερικό, καθώς δέχονται διεθνείς πτήσεις κατά τη θερινή περίοδο (κυρίως η Μυτιλήνη και η Σάμος και κατά δεύτερο λόγο η Λήμνος και η Χίος), ενώ ο αερολιμένας της Ικαρίας δέχεται μόνον εσωτερικές πτήσεις. Με βάση τις κατευθύνσεις του Γενικού Πλαισίου, οι αερολιμένες της Μυτιλήνης και της Σάμου αναλαμβάνουν κεντρικό ρόλο για τις αεροπορικές υπηρεσίες στην Περιφέρεια.

Τα λιμάνια της Περιφέρειας αποτελούν τις κύριες πύλες για τις διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές μεταφορές και δέχονται σχεδόν αποκλειστικά την εμπορευματική κίνηση της Περιφέρειας. Εξυπηρετούν την τουριστική κίνηση κατά τους θερινούς κυρίως μήνες. Ιδιαίτερη είναι η σημασία των λιμένων των μικρών νησιών της Περιφέρειας όπου οι ακτοπλοϊκές μεταφορές έχουν σχεδόν αποκλειστικό ρόλο (οι αεροπορικές μεταφορές μέσω των ελικοδρομίων εξυπηρετούν κυρίως μεταφορές ανάγκης). Για τις λιμενικές υποδομές της Περιφέρειας, το ρόλο κόμβων αναλαμβάνουν οι λιμένες της Μυτιλήνης, του Σιγρίου Λέσβου, της Χίου, των Μεστών Χίου, της Σάμου (Βαθύ), του Καρλοβασίου και της Λήμνου.

Προωθείται η ολοκλήρωση των προβλεπομένων δράσεων λειτουργικής αναβάθμισης των διεθνών και διαπεριφερειακών πυλών και συνδέσεων της Περιφέρειας, όσον αφορά στα λιμάνια και τις θαλάσσιες μεταφορές, καθώς και η εφαρμογή του προτύπου των «βιώσιμων μεταφορών». Επιπλέον, προωθείται η ανάπτυξη και ο συντονισμός των μεταφορών και η ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο, μέσω:

- Ανάπτυξης λειτουργιών «κόμβου» διεθνούς σημασίας και διεύρυνσης των προοπτικών οικονομικής και πολιτιστικής συνεργασίας, με προσανατολισμό στη ΝΑ Μεσόγειο, στο χώρο της ΝΑ Ευρώπης και στις χώρες της Μαύρης Θάλασσας, κατ’ ακολουθία με τους κύριους θαλάσσιους άξονες σύνδεσης της χώρας με τις περιοχές αυτές.
- Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της περιφέρειας με τη Θεσσαλονίκη και την Καβάλα, ανοίγοντας νέες αναπτυξιακές δυνατότητες (πχ. στον τομέα του τουρισμού) και ξεφεύγοντας από τη μονοσήμαντη εξάρτηση από την Αθήνα.
- Τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης των «πυλών» της Περιφέρειας με την Κύμη και το Βόλο, ώστε να μειωθεί η χρονοαπόσταση σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική χώρα.

Άρθρο 6
Ευρύτερες χωρικές ενότητες

Διακρίνονται τρεις ευρύτερες χωρικές ενότητες με βάση ομοιογενή αναπτυξιακά χαρακτηριστικά και τις υφιστάμενες / παραδοσιακές συνδέσεις με γειτονικές περιφέρειες:

- Η Βόρεια ενότητα περιλαμβάνει την ΠΕ της Λήμνου (νησιά Λήμνος, Άγιος Ευστράτιος). Η θέση της έχει οδηγήσει σε μια παραδοσιακή σχέση με τη γειτονική Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.
- Η Κεντρική ενότητα περιλαμβάνει τη Λέσβο και τη Χίο. Πρόκειται για τα μεγαλύτερα νησιά που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού και των υπηρεσιών / εξυπηρετήσεων της Περιφέρειας στα αστικά τους κέντρα, την έδρα της Περιφέρειας Μυτιλήνη και το αστικό κέντρο της Χίου.
- Η Νότια ενότητα περιλαμβάνει την ΠΕ Σάμου που λόγω της εγγύτητας, σύνδεσης και ύπαρξης αρκετών

ομοιογενών αναπτυξιακών χαρακτηριστικών (όπως η ανάπτυξη μαζικού τουρισμού), περιλαμβάνεται σε μια διαπεριφερειακή ενότητα με νησιά των Δωδεκανήσων. Η ΠΕ Ικαρίας ανήκει στην παρούσα χωρική ενότητα λόγω γειτνίασης, διοικητικής εξάρτησης και άμεσης ακτοπλοϊκής σύνδεσης με τη Σάμο.

Θαλάσσιος χώρος: Ο θαλάσσιος χώρος του Β. Αιγαίου αποτελεί ζωτικό χώρο για την Περιφέρεια και αναπτυξιακό πόρο με σημαντικές προοπτικές. Οι χρήσεις και δραστηριότητες οι οποίες αναπτύσσονται εντός του θαλάσσιου αυτού χώρου περιλαμβάνουν αλιεία (ελεύθερη και ιχθυοκαλλιέργεια), αιολικά πάρκα, θαλάσσια σπορ, τουρισμό κρουαζιέρας, θαλάσσιες μεταφορές (επιβατών και εμπορευμάτων). Ο θαλάσσιος χώρος αποτελεί επίσης τη συνέχεια του ζωτικού χώρου των παράκτιων ζωνών των νησιών και διατρέχει κινδύνους από τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στις ζώνες αυτές, ενώ πρόσθετοι κίνδυνοι ρύπανσης δημιουργούνται από τα διερχόμενα μεγαλύτερα ή μικρότερα σκάφη.

Παράκτιος χώρος: Ιδιαίτερη φροντίδα απαιτείται για τις παράκτιες περιοχές οι οποίες περιβάλλουν τα νησιά και αποτελούν προέκταση του τοπίου τους, ενώ σε αρκετά σημεία φιλοξενούν ενάλιες αρχαιότητες και έμβια συστήματα τα οποία χρήζουν προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄:
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Άρθρο 7
Διάρθρωση και ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου

Μέσω της ιεράρχησης του Γενικού Πλαισίου αναβαθμίζεται ο ρόλος της Χίου ως δευτερεύων εθνικός πόλος και ο ρόλος της Μύρινας και του Αγ. Κήρυκου ως έδρες των ΠΕ Λήμνου και Ικαρίας αντίστοιχα και ως οικιστικά κέντρα 5ου επιπέδου μαζί με τη Σάμο. Στην παρούσα, εξειδικεύεται η ιεράρχηση των οικιστικών κέντρων σε σχέση με το Γενικό Πλαίσιο. Με δεδομένο τον παραμεθόριο και νησιωτικό χαρακτήρα της Περιφέρειας, βασική επιλογή είναι η αξιοποίηση και ενίσχυση των διαμορφωμένων οικιστικών διπόλων ή πολυ-πολικών δικτύων στα νησιά, με την ενίσχυση σε διοικητικές και κοινωνικές λειτουργίες των οικισμών εκείνων που μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο τοπικού κέντρου για την εξυπηρέτηση οικισμών της ευρύτερης περιοχής τους. Οι οικισμοί αυτοί διαθέτουν αστικές λειτουργίες και υποδομές και έχουν κεντροβαρική θέση. Προτείνεται να αναλάβουν ενισχυμένο ρόλο στο οικιστικό δίκτυο ως τοπικά κέντρα (ο ρόλος αυτός κωδικοποιείται ως επίπεδο 7ο ενισχυμένο, 7+) (Χάρτης Π.2β).

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου.

Πίνακας 1: Ιεράρχηση οικιστικού δικτύου

	Επίπεδο					
Δήμος	3ο	4ο	5ο	6ο	7ο ενισχυμένο	7ο
Μυτιλήνης	Μυτιλήνη				Πλωμάρι	Λοιποί οικισμοί
Δυτικής Λέσβου				Καλλονή		
Λήμνου			Μύρινα		Μούδρος	
Αγ. Ευστρατίου				Αγ. Ευστράτιος		
Χίου	Χίος				Πυργί Καρδάμυλα Βολισσός	
Ψαρών				Ψαρά		
Οινουσσών				Οινούσσες		
Ανατολικής Σάμου			Σάμος			
Δυτικής Σάμου				Καρλόβασι		
Ικαρίας			Αγ. Κήρυκος		Εύδηλος	
Φούρνων				Φούρνοι		

Προωθούνται οι εξής γενικές ρυθμίσεις οικιστικής ανάπτυξης:

• Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης των οικιστικών κέντρων και οργάνωσή τους μέσω πολεοδομικών μελετών. Κατά προτεραιότητα πολεοδόμηση των οικιστικών κέντρων 3ου, 5ου και 6ου επιπέδου, ώστε να διασφαλιστεί η «συμπαγής» ανάπτυξη του οικιστικού ιστού και να περιοριστεί δραστικά η περιαστική δόμηση.

• Αξιοποίηση των υφιστάμενων εξυπηρετήσεων διοίκησης, υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας κ.λπ. μέσω της αναγνώρισης και υποστήριξης διπόλων ή πολυ-πόλων σε κάθε νησί, όπως: Μύρινα - Μούδρος (Λήμνος), Μυτιλήνη - Καλλονή - Πλωμάρι (Λέσβος), Χίος - Καρδάμυλα-Βολισσός - Πυργί (Χίος), Βαθύ - Καρλόβασι - Μαραθόκαμπος - Πυθαγόρειο (Σάμος), Αγ. Κύρηκος - Εύδηλος (Ικαρία).

• Χωροθέτηση των νέων εγκαταστάσεων κεντρικών εξυπηρετήσεων στις έδρες των δήμων, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος τους, με παράλληλη διατήρηση βασικού επιπέδου εξυπηρετήσεων στους οικισμούς 7ου επιπέδου ενισχυμένου.

• Επανεξέταση του ρόλου της Καλλονής και του Καρλοβασίου (σε οικιστικό κέντρο επιπέδου 6ου) προκειμένου

να ανταποκριθούν στο ρόλο τους ως έδρες των Δήμων Δυτικής Λέσβου και Δυτικής Σάμου αντίστοιχα.

• Αποσαφήνιση της σχέσης των οικιστικών κέντρων με άλλες χρήσεις που αναπτύσσονται στην πέριξ αυτών περιοχή (βιομηχανία, τουρισμός).

• Ρύθμιση της εκτός σχεδίου δόμησης, για την ενίσχυση του συμπαγούς χαρακτήρα των οικισμών και πόλεων. Προτείνεται ο περιορισμός των παρεκκλίσεων κατά μήκος των παρόδιων ζωνών και σε δεύτερο στάδιο η απαγόρευση της εκτός σχεδίου δόμησης, εφόσον έχουν ρυθμιστεί οι χρήσεις με τη χωροθέτηση οργανωμένων υποδοχέων (ΒΕΠΕ, ΠΟΤΑ, ΠΕΡΠΟ κλπ) ή ζωνών πολεοδόμησης παραθεριστικής κατοικίας και τουριστικών χρήσεων.

• Υπόδειξη ζωνών ή ευρύτερων περιοχών εγκατάστασης παραθεριστικής κατοικίας είτε σε μορφή οργανωμένων υποδοχέων (π.χ. ΠΕΡΠΟ) είτε με πρόβλεψη πολεοδόμησης.

Επιπλέον, για την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και την καταπολέμηση της φτώχειας προωθούνται: (α) Επενδύσεις σε υποδομές υγείας και κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής. (β) Υποστήριξη για ίδρυση και ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων. (γ) Ενίσχυση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. (δ) Καταπολέμηση των χωροκοινωνικών διακρίσεων. (ε) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. (στ) Τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα. (ζ) Ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. (η) Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. (θ) Ενίσχυση της προσβασιμότητας, της χρήσης και της ποιότητας των ΤΠΕ στις αγροτικές περιοχές.

Ειδικότερα, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις για τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα της Περιφέρειας:

Λέσβος: Η Μυτιλήνη, έδρα της Περιφέρειας, συγκεντρώνει τις περισσότερες διοικητικές και αστικές λειτουργίες του νησιού. Σημαντικός είναι και ο ρόλος μικρότερων οικιστικών κέντρων που συγκεντρώνουν κάποιες λειτουργίες όπως η Καλλονή (ιδιαίτερα με δεδομένο το νέο ρόλο της ως έδρα Δήμου), το Πλωμάρι και ο Πολυχνίτος. Ιδιαίτερη σημασία έχει η λειτουργία «διπόλων», (Ερεσός - Άντισσα, Μήθυμνα - Πέτρα, Καλλονή - Αγ. Παρασκευή), καθώς και «συστάδων» οικισμών που λειτουργούν ως τοπικοί πόλοι και εμφανίζουν ιδιαίτερη δυναμική αστικοποίησης (οικισμοί πέριξ του Παππάδου Γέρας στα νοτιοανατολικά) (περιοχή Γέρας). Όσον αφορά στις κοινωνικές υποδομές, απαιτείται η βελτίωση των υποδομών κοινωνικής αλληλεγγύης, η ενίσχυση των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, η υποστήριξη ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Αιγαίου και η βελτίωση υποδομών υποστήριξης εκπαιδευτικής δραστηριότητας και μέσης και στοιχειώδους εκπαίδευσης.

Λήμνος: Η Μύρινα, έδρα του Δήμου Λήμνου, συγκεντρώνει τις περισσότερες διοικητικές και αστικές λειτουργίες. Ο Μούδρος λειτουργεί ως δευτερεύων τοπικός πόλος. Σημειώνεται η ύπαρξη «συστάδας» οικισμών πέριξ του οικισμού της Νέας Κούταλης που λειτουργεί ως τοπικός πόλος. Όσον αφορά στις κοινωνικές υποδομές, απαιτείται η ενίσχυση δομών και υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, η αναβάθμιση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών υποδομών και η ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας.

Άγιος Ευστράτιος: Ο οικισμός του Αγίου Ευστρατίου συγκεντρώνει τις όποιες διοικητικές και κοινωνικές υπηρεσίες και τις βασικές λειτουργίες του Δήμου. Αυτές οι λειτουργίες υποστηρίζονται από το σχέδιο ανάπτυξης του «Πράσινου Νησιού».

Χίος: Η Χίος, έδρα του Δήμου, παραμένει η κύρια πύλη του νησιού και συγκεντρώνει το μεγαλύτερο τμήμα των διοικητικών υποδομών και κοινωνικού εξοπλισμού. Αναβαθμίζεται λειτουργικά στο ίδιο επίπεδο με την έδρα της Περιφέρειας, Μυτιλήνη. Το οικιστικό δίκτυο του νησιού διαρθρώνεται με βάση το πολυπολικό σύστημα με κέντρο την πόλη της Χίου, στην οποία ενσωματώνεται και ο Βροντάδος, και τους πόλους των Καρδάμυλων και του Πυργίου, οι οποίοι αποτελούν δίπολα με τους οικισμούς της Βολισσού και της Καλαμωτής αντίστοιχα. Το Πυργί, λόγω της γειτνίασης του με τον κάμπο της Καλαμωτής και το Λιμένα των Μεστών, καθώς και της παραγωγικής δυναμικής των Μαστιχοχωρίων έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει τις απαραίτητες διοικητικές, μεταφορικές και κοινωνικές δομές, ώστε να λειτουργεί ως τοπικό κέντρο της νότιας πλευράς του νησιού. Στο Βορρά αντίστοιχο ρόλο τοπικού κέντρου δύναται να παίξει ο οικισμός των Καρδάμυλων.

Ψαρά: Τα Ψαρά συγκεντρώνουν ελάχιστες διοικητικές ή αστικές λειτουργίες, ωστόσο λόγω του ειδικού τους χαρακτήρα και της νησιωτικότητας της Περιφέρειας, έχει ιδιαίτερη σημασία η λειτουργική τους αυτονομία. Μεσοπρόθεσμα θα είναι εξαρτημένα από την πόλη της Χίου, έως ότου αναπτυχθεί λειτουργικά η Βολισσός.

Οινούσσες: Οι Οινούσσες συγκεντρώνουν ελάχιστες διοικητικές ή αστικές λειτουργίες, ωστόσο λόγω του ειδικού τους χαρακτήρα και της νησιωτικότητας της Περιφέρειας, έχει ιδιαίτερη σημασία η λειτουργική τους αυτονομία. Εξαρτώνται μεσοπρόθεσμα από τη Χίο έως ότου αναπτυχθούν λειτουργικά τα Καρδάμυλα. Όσον αφορά στις κοινωνικές υποδομές, προωθείται η ενίσχυση δομών και υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, η αναβάθμιση των εκπαιδευτικών και κοινωνικών υποδομών και η ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας.

Σάμος: Το οικιστικό δίκτυο του νησιού διαρθρώνεται με βάση τη λειτουργία του διπόλου Βαθύ - Καρλόβασι, ως έδρες των Δήμων Ανατολικής και Δυτικής Σάμου. Το Βαθύ παραμένει η κύρια πύλη του νησιού και συγκεντρώνει το μεγαλύτερο τμήμα των διοικητικών υποδομών και κοινωνικού εξοπλισμού. Το Καρλόβασι συγκρατεί τις απαραίτητες διοικητικές, μεταφορικές και κοινωνικές δομές, που του επιτρέπουν να λειτουργεί ως τοπικό κέντρο της δυτικής πλευράς του νησιού. Προκειμένου να αναλάβει το Καρλόβασι το ρόλο του στο πλαίσιο της λειτουργίας του διπόλου, και ως έδρα Δήμου, κρίνεται απαραίτητο να διατηρήσει και να αναβαθμίσει τις λειτουργίες του Κέντρου Υγείας, του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), των τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου, των μουσείων και άλλων πολιτιστικών εγκαταστάσεων.

Ικαρία. Το δίκτυο Αγ. Κήρυκος - Εύδηλος συγκεντρώνει τις αστικές λειτουργίες του νησιού. Ο Αγ. Κήρυκος, έδρα του Δήμου και κύρια πύλη του νησιού, αναβαθμίζεται σε οικισμός 5ου επιπέδου και συγκεντρώνει τις περισσότερες διοικητικές και κοινωνικές υποδομές. Προωθείται η αναβάθμιση του κοινωνικού του εξοπλισμού, χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα δημιουργία νέων υποδομών. Ο Εύδηλος συγκρατεί τις απαραίτητες διοικητικές, μεταφορικές και κοινωνικές δομές, που του επιτρέπουν να λειτουργεί ως τοπικό κέντρο που θα εξυπηρετεί τους οικισμούς της βόρειας πλευράς του νησιού. Προκειμένου να αναλάβει ο Εύδηλος το ρόλο του στο πλαίσιο της λειτουργίας του διπόλου, κρίνεται απαραίτητο να διατηρήσει και να αναβαθμίσει τις λειτουργίες του Κέντρου Υγείας, του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ), και των μουσείων και άλλων πολιτιστικών εγκαταστάσεων.

Όσον αφορά τις κοινωνικές υποδομές, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια να καλυφθούν οι σημαντικές ελλείψεις που παρουσιάζονται στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης, καθώς και να εξασφαλιστεί η μεταφορά των μαθητών σε βιώσιμη βάση.

Φούρνοι: Η έδρα του Δήμου, Φούρνοι, διαθέτει διοικητικές και κοινωνικές εξυπηρετήσεις ενώ η Θύμαινα διαθέτει κάποιες βασικές λειτουργίες. Λόγω της ιδιομορφίας του νησιωτικού συμπλέγματος, είναι αναγκαίο το να διατηρηθούν οι λειτουργίες που υφίστανται σήμερα και να υποστηριχθούν επιπλέον με χρήση κατάλληλων τεχνολογιών τηλεματικής.

Άρθρο 8
Χωρική διάρθρωση των βασικών δικτύων μεταφορικής υποδομής

Για την οργάνωση του δικτύου μεταφορών στην Περιφέρεια δίδονται οι εξής βασικές κατευθύνσεις (Χάρτης Π.2β):

• Βελτίωση της προσβασιμότητας των νησιωτικών περιοχών, με στόχο την ενίσχυση της εσωτερικής συνοχής του νησιωτικού χώρου καθώς και τη συμπληρωματικότητά του με τον ηπειρωτικό χώρο.

• Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων συνδυασμένων μεταφορών για την εξυπηρέτηση, αφενός του τουριστικού τομέα και της απαιτούμενης διασύνδεσης από και με τα γύρω νησιά και, αφετέρου, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων και των μετακινήσεων τους μεταξύ των νησιών της Περιφέρειας αλλά και με νησιά γειτονικών περιφερειών.

• Βελτίωση των υποδομών αλλά και της εξυπηρέτησης και της ασφάλειας των λιμενικών και των αεροπορικών μεταφορών.

• Επίτευξη «βιώσιμων μεταφορών» με παράλληλη μείωση της περιβαλλοντικής όχλησης.

• Επέκταση της πολιτικής της επιδότησης των άγονων νησιωτικών γραμμών (για πλοία, αεροπλάνα, υδροπλάνα), με αυστηρά ποιοτικά κριτήρια που θα εξασφαλίζουν εξυπηρέτηση καθόλη τη διάρκεια του έτους.

Κύριο ρόλο στο άμεσο μέλλον θα έχει η ανάπτυξη βιώσιμων μεταφορών και ειδικότερα η ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος συντονισμένων θαλάσσιων και αεροπορικών επιβατικών μεταφορών, ενδεχομένως με το συντονισμό του συνολικού επιβατικού μεταφορικού συστήματος από εξειδικευμένο φορέα διαχείρισης της κίνησης και των δρομολογίων, καθώς και η επιστράτευση και επέκταση νέων μέσων (θαλάσσια ταξί, υδροπλάνα, ελικόπτερα) για την κάλυψη των επιβατικών αναγκών.

Ειδικότερα, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

Α. Οδικές μεταφορές

Για τις οδικές μεταφορές, που διαδραματίζουν δευτερεύοντα ρόλο στην Περιφέρεια του Βορείου Αιγαίου, εξυπηρετώντας ανάγκες σύνδεσης οικισμών και άλλων μεταφορικών υποδομών και σημείων ενδιαφέροντος εντός των νησιών προτείνεται:

• Αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων στα μεγάλα νησιά (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος) και κυρίως των ευρύτερων παρακάμψεων των ενοποιημένων πλέον οικιστικών συγκροτημάτων. Προτεραιότητα αποτελεί η ολοκλήρωση της παράκαμψης της πόλης της Μυτιλήνης στο νότιο τμήμα, σε συνδυασμό με τους κόμβους σύνδεσής της με το υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής. Επίσης, προτείνεται ο χαρακτηρισμός της παράκαμψης Μόριας ως τμήμα της 36ης Ε.Ο. και η άμεση βελτίωσή του. Προωθείται, επιπλέον, η ολοκλήρωση του οδικού άξονα Καλλονή - Σίγρι, καθώς και η κατασκευή του οδικού άξονα Καλλονή - Πέτρα. Στη Χίο προτεραιότητα αποτελεί η δημιουργία ευρείας παράκαμψης της πόλης της Χίου με παράλληλες παρεμβάσεις βελτίωσης της πρόσβασης μεταξύ του άξονα παράκαμψης της πόλης και της παραλιακής οδού. Προωθείται, επιπλέον η βελτίωση του οδικού δικτύου της Δ.Ε. Αμανής που θα συμβάλει στην ανάπτυξη του μειονεκτικού / αναξιοποίητου βόρειου τμήματος του νησιού. Στην Ικαρία, προωθείται καταρχάς ο εντοπισμός των επικίνδυνων σημείων και, στη συνέχεια, η βελτίωση και αναβάθμιση του οδικού δικτύου, με ιδιαίτερη έμφαση στα επικίνδυνα σημεία όπως το οδικό τμήμα Άγιος Κήρυκος - Περδίκι.

• Αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών από τους σταθμούς υπεραστικών λεωφορείων, οι οποίοι θα πρέπει να χωροθετούνται σε περιοχές που συνδέονται άμεσα με κόμβους υψηλής συγκέντρωσης επιβατικού κοινού (αερολιμένες, θαλάσσιοι λιμένες). Προωθείται ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η λειτουργία χερσαίας συγκοινωνίας, η οποία να εξυπηρετεί επαρκώς το σύνολο των οικισμών, λαμβάνοντας υπόψη τη συμπληρωματικότητα των μεταφορικών μέσων και των αντίστοιχων τερματικών σταθμών.

• Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των κυκλοφοριακών προβλημάτων των ιστορικών κέντρων των πρωτευουσών των νησιών και άλλων οικισμών (π.χ. Μυτιλήνη, Χίος, Βαθύ) και προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, με δράσεις όπως δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας, κατασκευή των αναγκαίων παρακάμψεων, ενίσχυση και αναβάθμιση των υπηρεσιών των μέσων μαζικής μεταφοράς και σύνδεση με τις πύλες εισόδου των νησιών (αεροδρόμια-λιμένες), δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης βαρέων οχημάτων και κυκλοφοριακός σχεδιασμός με προτεραιότητα στο ποδήλατο και τους πεζούς.

• Βελτίωση και αναβάθμιση της λειτουργίας του οδικού δικτύου στο εσωτερικό των οικισμών (βελτίωση της οδικής υποδομής, ανακατασκευή των οδικών τμημάτων,

σήμανση, ασφάλεια, συντήρηση, διάνοιξη, την εύρεση, κατασκευή και λειτουργία χώρων στάθμευσης εκτός οδού, καθώς και τη διευκόλυνση της μετακίνησης των πεζών).

• Να λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι όποιες παρεμβάσεις να ελέγχονται σχετικά με τυχόν αρνητικές επιπτώσεις στο αστικό και φυσικό τοπίο των νησιών.

• Ολοκλήρωση των οδικών παρακάμψεων των οικισμών που βρίσκονται επί του κύριου εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου, στην κατεύθυνση της διόρθωσης των υφιστάμενων αλλοιώσεων του τοπίου και την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος.

• Αποθάρρυνση νέων χαράξεων οδικών αξόνων και κυρίως παράλληλων με την ακτογραμμή οδών.

• Τακτική συντήρηση του αγροτικού και δασικού οδικού δικτύου με ευνοϊκή για το περιβάλλον χάραξη.

• Συνεχής αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας σε ολόκληρο το οδικό δίκτυο με την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών (τηλεματική) και τον εξοπλισμό του δικτύου με φωτεινές σημάνσεις με την χρήση Φ/Β συστημάτων υποστήριξης.

• Εκσυγχρονισμός της αστικής και υπεραστικής συγκοινωνίας με τη χρήση λεωφορείων φυσικού αερίου, την κατασκευή φιλικών προς το περιβάλλον υποδομών,

• Ανάπτυξη (κατά προτεραιότητα στον Άγιο Ευστράτιο) πράσινων μεταφορών και προβλέπεται η λειτουργία ηλεκτρικών οχημάτων και οχημάτων υδρογόνου, καθώς και αντίστοιχων σταθμών ανεφοδιασμού.

• Βελτίωση των χαρακτηριστικών των αγροτικών δρόμων (διαπλατύνσεις, ασφαλτόστρωση κ.λπ.), βελτίωση της διαχείρισης της οδικής κυκλοφορίας, αύξηση των χώρων στάθμευσης και δημιουργία δικτύου ήπιας κυκλοφορίας, ιδιαίτερα σε Λήμνο, Ψαρά και Οινούσσες.

Β. Θαλάσσιες μεταφορές

• Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση με κύριο σκοπό τη σταθερή παροχή ασφάλειας στις μεταφορές. Ρόλο κόμβων μπορούν να επιτελέσουν οι λιμένες Σάμου (Βαθύ - Καρλόβασι), Μυτιλήνης, Σιγρίου, Χίου, Μεστών και Μύρινας.

• Επιλογή συγκεκριμένων λιμένων για την εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας και προγραμματισμός απαιτούμενων έργων.

• Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού με την υπόδειξη ζωνών ή ευρύτερων περιοχών για τη χωροθέτηση οργανωμένων χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (μαρίνων). Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Ενδεικτικά, προωθείται η ανάπτυξη μαρίνων: σε Χίο (Βολισσός, Καρδάμυλα), Σάμο (Πυθαγόρειο, Καρλόβασι, Μαραθόκαμπος), Ικαρία (Άγ. Κήρυκος, Εύδηλος και νότιο τμήμα νησιού), στους Φούρνους και στη Θύμαινα.

• Επιπλέον, διερευνάται η δημιουργία κατάλληλων υποδομών σε επιλεγμένα αλιευτικά καταφύγια, για την χρήση τους και ως τουριστικά αγκυροβόλια.

• Ανάπτυξη δικτύου αποκλειστικών εμπορευματικών μεταφορών, ανεξάρτητου από τις ακτοπλοϊκές γραμμές. Εφοδιασμός επιλεγμένων λιμένων με «ελαφρές» υποδομές υποστήριξης τυποποιημένων εσωτερικών εμπορευματικών μεταφορών.

• Επέκταση της δυνατότητας παροχής υπηρεσιών θαλάσσιου ταξί από πλωτά μέσα.

• Ανάπτυξη υδατοδρομίων τόσο για τη διασύνδεση των νησιών εντός της Περιφέρειας όσο και για την επικοινωνία τους με τον ηπειρωτικό κορμό της χώρας, με την ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών σε υφιστάμενους λιμένες, ή τη δημιουργία νέων, όπως θα προκύψουν από εξειδικευμένες μελέτες.

• Ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών ακτοπλοϊκών συνδέσεων, π.χ. Μυτιλήνης - Χίου, Χίου - Ψαρών, ειδικά σε περιπτώσεις διοικητικής εξάρτησης και κάλυψης αναγκών πρόσβασης σε κοινωνικές υποδομές.

• Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού (τύπου Ρεγγάτα) μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Καβάλα - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος - Κρήτη), με τις Κυκλάδες, τα Δωδεκάνησα και τις Β. Σποράδες.

Ειδικότερα, θα πρέπει να διερευνηθεί η σκοπιμότητα δημιουργίας νέων ακτοπλοϊκών λιμένων σε απόσταση από τα αστικά κέντρα των νησιών σε Μυτιλήνη και Σάμο και απόδοση των υφισταμένων εγκαταστάσεων σε τουριστικές ή/και αλιευτικές χρήσεις. Ειδικότερα, προωθείται η ολοκλήρωση των εν εξελίξει μελετών για το νέο λιμένα επιβατικής και εμπορευματικής ακτοπλοΐας Μυτιλήνης στην περιοχή Καρά Τεπέ. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται υποδομές για τουρισμό κρουαζιέρας, ακτοπλοΐα μικρών αποστάσεων (πλοιάρια, ιπτάμενα δελφίνια, υδροπλάνα και θαλάσσια ταξί) και δρομολόγια που θα ενισχύουν την τουριστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται με τα παράλια της Τουρκίας. Στη ζώνη λιμένος θα πρέπει να περιλαμβάνεται ιχθυόσκαλα με τις απαραίτητες υποδομές. Προωθείται η επέκταση της δυνατότητας παροχής πιστοποιημένων υπηρεσιών θαλάσσιου ταξί.

Στη Χίο, προτείνεται η μετεγκατάσταση του λιμένα σε θέση νότια του υφιστάμενου, αφού επιλυθούν τα προβλήματα ως προς τη διάταξη των λιμενοβραχιόνων. Για τον λιμένα των Μεστών, προτείνεται η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός του, καθώς και η πρόβλεψη νέας διάταξης και υποδομών για την κάλυψη των αναγκών ελλιμενισμού μεγάλων κρουαζιερόπλοιων.

Γ. Αεροπορικές μεταφορές

• Διαρκής αναβάθμιση των υφισταμένων και κατασκευή νέων αερολιμενικών υποδομών και ελικοδρομίων. Προωθείται η βελτίωση των υποδομών των αεροδρομίων με παρεμβάσεις οι οποίες θα βελτιώνουν τους όρους ασφάλειας και θα επιτρέπουν την προσέγγιση μεγαλύτερων σκαφών. Αναβαθμισμένο ρόλο στις αεροπορικές υπηρεσίες στο Αιγαίο μπορούν να αναλάβουν οι αερολιμένες της Περιφέρειας στη Λέσβο και τη Σάμο. Θεωρείται αναγκαία η αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών στο αεροδρόμιο της Μυτιλήνης και της Χίου ώστε να έχουν τη δυνατότητα εξυπηρέτησης μεγάλων αεροσκαφών. Στη Χίο, προτείνεται η διερεύνηση της επέκτασης προς τη θάλασσα του αερολιμένα, έτσι ώστε να ευθυγραμμίζεται περισσότερο με τους κυρίαρχους ανέμους και να αποφεύγονται οχλήσεις προς την πόλη της Χίου.

• Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Αλεξανδρούπολη - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος - Κρήτη).

• Επέκταση και ενίσχυση της υπηρεσίας των υδροπλάνων και δημιουργία αυτόνομων περιφερειακών δικτύων αερομεταφορών με υδροπλάνα.

• Διατήρηση και αναβάθμιση ελικοδρομίων σε Ψαρά, Οινούσσες και Άγ. Ευστράτιο.

• Διερεύνηση της σκοπιμότητας επιδοτούμενου φορέα παροχής επιβατικών μεταφορών σε νησιωτικές περιοχές με εξειδικευμένα ελικόπτερα, σε σταθερά δρομολόγια καθ’ όλο το έτος με τη χρήση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος.

Άρθρο 9
Χωρική διάρθρωση των βασικών
δικτύων τεχνικής υποδομής

Α. Ενέργεια

1. Αναγνωρίζεται η πάγια ανάγκη των νησιών για ενεργειακή επάρκεια, με βασική κατεύθυνση την ενεργειακή διασύνδεση των νησιών της Περιφέρειας με το ηπειρωτικό δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, στο πλαίσιο της οποίας προωθείται το σχετικό σχέδιο διασύνδεσης από τον ΑΔΜΗΕ (Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας). Η βασική αυτή κατεύθυνση αποτελεί και προϋπόθεση για το στόχο της αύξησης του ποσοστού εκμετάλλευσης της αιολικής ενέργειας. Στο πλαίσιο αυτό δίδονται οι ακόλουθες ειδικότερες κατευθύνσεις (Χάρτης Π.2γ):

• Η παραγωγή πράσινης ενέργειας με την αξιοποίηση και άλλων πηγών, πλην του αέρα (ήλιος, βιομάζα-βιοαέριο, γεωθερμία, θαλάσσια κύματα κ.λπ.), ή και συνδυασμών των πηγών αυτών. Ιδιαίτερα, προωθείται η επίσπευση της αξιοποίησης του γεωθερμικού πεδίου της Περιφέρειας (π.χ. Λέσβος, Χίος).

• Δημιουργία υβριδικών ενεργειακών έργων για την παραγωγή ενέργειας και χρήση «ενεργειακού μίγματος» που θα στηρίζεται στην ηλιακή και αιολική ενέργεια καθώς και στη βιοενέργεια (βιομάζα) σε συνδυασμό με τη δημιουργία μικρών ή μεγάλων ταμιευτήρων ή και λοιπών συστημάτων αποθήκευσης. Προωθείται η ολοκλήρωση του υβριδικού συστήματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ικαρία και η κατασκευή παρόμοιου συστήματος στην Ερεσό Λέσβου, ενώ προωθείται και το καινοτόμο έργο στη νήσο Άγιος Ευστράτιος - Πράσινο νησί που αφορά στην εγκατάσταση Υβριδικού Σταθμού ΑΠΕ και συστήματος τηλεθέρμανσης.

• Προώθηση ολοκληρωμένου προγράμματος ενεργειακής εξοικονόμησης.

• Υπογειοποίηση των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στους αρχαιολογικούς χώρους και τους παραδοσιακούς οικισμούς.

• Μετά τη διασύνδεση των νησιών, οι τοπικοί σταθμοί παραγωγής ενέργειας (σε Λέσβο, Λήμνο, Χίο) από συμβατικά καύσιμα μπαίνουν σε καθεστώς ψυχρής εφεδρείας. Ειδικότερα, προτείνεται η διερεύνηση της σκοπιμότητας μετεγκατάστασης του σταθμού παραγωγής της Λέσβου (στη Μυτιλήνη) σε κατάλληλη θέση, στο μεσοδιάστημα μέχρι την υλοποίηση της διασύνδεσης.

2. Φυσικό αέριο. Η Περιφέρεια θα πρέπει να αποκτήσει πρόσβαση στη χρήση του φυσικού αερίου ως εναλλακτικό καύσιμο θέρμανσης έναντι του πετρελαίου. Προωθείται η κατασκευή σταθμού υγροποιημένου ή και συμπιεσμένου αερίου στη Λέσβο, τη Λήμνο και τη Χίο και η κατασκευή δικτύου διανομής, σε πρώτη φάση στην πόλη της Μυτιλήνης, τη Μύρινα και την πόλη της Χίου. Επιπλέον, προωθείται η εξασφάλιση επαρκών χώρων υποδοχής και αποθήκευσης φυσικού αερίου σε όλα τα κατοικημένα νησιά. Παράλληλα, με γνώμονα την εξασφάλιση τροφοδότησης των νησιών με ηλεκτρική ενέργεια, λαμβάνοντας υπόψη την περιορισμένη δυνατότητα επέκτασης του υφιστάμενου τοπικού σταθμού παραγωγής Λέσβου, θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα χωροθέτησης νέου τοπικού σταθμού ηλεκτρικής ενέργειας στη Λέσβο με δυνατότητα να λειτουργεί τόσο με πετρέλαιο όσο και με φυσικό αέριο.

3. Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ ισχύουν τα ειδικά κριτήρια χωροθέτησης των αιολικών μονάδων στο νησιωτικό χώρο. Για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ΑΠΕ, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις της παρούσας για το Τοπίο, καθώς και οι προβλέψεις των άρθρων 5 και 6 του ν. 3827/2010 (Α΄ 30/2010), ιδιαιτέρως σε ότι αφορά τα τοπία διεθνούς εμβέλειας και εθνικής εμβέλειας. Προωθείται η κατασκευή έργων ΑΠΕ, σύμφωνα με το Ειδικό Πλαίσιο, που θα περιλαμβάνουν και την ηλεκτρική διασύνδεση των νησιών με το Διασυνδεδεμένο Σύστημα, λύνοντας παράλληλα και το ζήτημα εξασφάλισης της επάρκειας τροφοδότησης των νησιών με ηλεκτρική ενέργεια.

Επιπλέον, διερευνάται η κατασκευή θαλάσσιων αιολικών πάρκων, λαμβάνοντας υπόψη το καθεστώς των περιοχών που εντάσσονται στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών, τα κριτήρια χωροθέτησης του Ειδικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ και τον ν. 3851/2010 καθώς και την προστασία του Τοπίου, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τα τοπία που αξιολογούνται ως Διεθνούς και Εθνικής εμβέλειας.

Β. Υδατικοί πόροι

Προωθείται μια πολιτική αειφορίας του υδάτινου δυναμικού των νησιών της Περιφέρειας βάσει των κατευθύνσεων που προβλέπει το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου. Οι βασικοί στόχοι για την ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων στην Περιφέρεια είναι:

• Η ανάσχεση - πρόληψη της επιδείνωσης, βελτίωση και αποκατάσταση των υδατικών συστημάτων των επιφανειακών υδάτων, καθώς και η επίτευξη της καλής οικολογικής και χημικής κατάστασης αυτών και η μείωση της ρύπανσης λόγω απορρίψεων και εκπομπών επικίνδυνων ουσιών.

• Η προστασία, βελτίωση και αποκατάσταση του συστήματος των υπόγειων υδάτων, η πρόληψη της ρύπανσής τους, καθώς και της επιδείνωσης της κατάστασής τους, ώστε να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ υδρομάστευσης και ανανέωσης.

• Η αναβάθμιση των παλαιών δικτύων ύδρευσης και άρδευσης και των δεξαμενών τους και η αποκατάσταση βλαβών των δικτύων.

• Η επέκταση των δικτύων ύδρευσης και άρδευσης όπου κρίνεται αναγκαίο.

• Η ολοκλήρωση δικτύων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων, η αναβάθμισή τους και η διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας τους.

• Η διερεύνηση λύσεων για τη διαπιστωμένη έλλειψη υδατικών πόρων στη Λήμνο.

• Η αξιοποίηση των θερμομεταλλικών πηγών των νησιών της Περιφέρειας και ο εκσυγχρονισμός των υπαρχόντων συγκροτημάτων λουτρών στην Ικαρία και τη Λέσβο. Στην περιοχή Αγιασμάτων Χίου υπάρχει χλωρονατριούχος πηγή που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για υδροθεραπευτικούς σκοπούς.

Κατά τα λοιπά υιοθετούνται οι κατευθύνσεις του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου, όπως ισχύει.

Γ. Στερεά απόβλητα

Για τη διαχείριση και διάθεση των στερεών αποβλήτων υιοθετούνται οι προϋποθέσεις και κατευθύνσεις που τίθενται από τον Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Βορείου Αιγαίου, όπως ισχύει. Για την εφαρμογή των κριτηρίων χωροθέτησης εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες που διέπουν την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (γεωγραφικές, κοινωνικοοικονομικές, περιβαλλοντικές, πολιτιστικές, νησιωτικότητα κ.λπ.), καθώς και η υφιστάμενη διαχείριση και χωρική κατανομή της παραγωγής των αποβλήτων. Επίσης, κατά τη διερεύνηση ευρύτερων περιοχών για τη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τα κριτήρια αποκλεισμού περιοχών, όπως αυτά απορρέουν από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των οικισμών, της βιοποικιλότητας, των υδατικών πόρων, των πολιτιστικών μνημείων κ.λπ. και τα οποία περιλαμβάνουν απαγορεύσεις ή ειδικούς περιορισμούς χωροθέτησης σχετικών έργων και δραστηριοτήτων και εξασφαλίζουν καταρχήν συμβατότητα χρήσεων.

Για την μεταβατική περίοδο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ προτείνονται οι ακόλουθοι άξονες δράσεων: (α) Εκτεταμένη ανακύκλωση συσκευασιών στο σύνολο της Περιφέρειας. (β) Στοχευμένη Διαλογή στην Πηγή του οργανικού κλάσματος σε περιοχές τουριστικές όπου υπάρχει σημαντικός αριθμός εστιατορίων, ξενοδοχείων, και στη δημιουργία μικρών μονάδων κομποστοποίησης. (γ) Βελτιστοποίηση της υπάρχουσας εναλλακτικής διαχείρισης των ειδικών ρευμάτων στο σύνολο της Περιφέρειας αξιοποιώντας την παρουσία των ΣΕΔΑ. (δ) Ολοκλήρωση του δικτύου ΣΜΑ.

Δ. Ζώνες και σημεία με έντονο πρόβλημα ρύπανσης

Για τις περιοχές που έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα υφαλμύρωσης του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα (στην παράκτια ζώνη του Κάμπου της Χίου, του κόλπου Καλλονής στη Λέσβο και στις περιοχές Μεσόκαμπου και Ηραίου στη Σάμο) προωθούνται προσπάθειες περιορισμού τους με τη δημιουργία φραγμάτων (Ερεσού, Κατράρη, Κόρης Γεφύρι, Σαραπιού, κ.λπ.) και λιμνοδεξαμενών που θα καλύπτουν τις ανάγκες άρδευσης. Όσον αφορά το πρόβλημα της εύρεσης βαρέων μετάλλων στο πόσιμο νερό της Χίου, με την αποκατάσταση του ΧΑΔΑ της Χίου αναμένεται η σταδιακή ελάττωση της συγκέντρωσης των βαρέων μετάλλων στο πόσιμο νερό.

Επιπλέον, ως περιοχές με έντονο πρόβλημα ρύπανσης αναγνωρίζονται παραθαλάσσιες περιοχές (όπως στον Κόλπο της Γέρας, τον Κόλπο της Καλλονής), υγροβιότοποι κ.α., λόγω της ανεξέλεγκτης απόρριψης βιομηχανικών αποβλήτων (Χάρτης Π.2δ). Προωθούνται μέτρα για την αντιμετώπιση της μόλυνσης της ατμόσφαιρας (όπως προκύπτει από τα πυρινελουργία, ασβεστοκάμινους, καμίνια καυσόξυλων και κατεξοχήν από τις μονάδες της ΔΕΗ, κυρίως της Μυτιλήνης).

Τέλος, προωθούνται μέτρα για την πρόληψη και ετοιμότητα απέναντι σε φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πυρκαγιές, πλημμύρες, κατολισθήσεις, διάβρωση του εδάφους) και τεχνολογικές καταστροφές (ναυάγια, απόρριψη στη θάλασσα επικίνδυνων ουσιών).

Άρθρο 10
Χωρική διάρθρωση, εξειδίκευση και συμπληρωματικότητα των παραγωγικών δραστηριοτήτων

Α. Περιοχές ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα

1. Χωρικές ενότητες Γεωργίας

Βασική κατεύθυνση είναι η αναστροφή της τάσης προς τον τριτογενή τομέα σε βάρος του πρωτογενούς, και η αύξηση της παραγωγικότητας και της ΑΠΑ του πρωτογενούς τομέα, ώστε να επέλθει σχετική εξισορρόπηση του παραγόμενου προϊόντος με τους άλλους παραγωγικούς τομείς. Απαραίτητη επίσης θεωρείται η βελτίωση της σύνδεσης του πρωτογενούς τομέα με τον τουρισμό, ώστε να εξασφαλίζεται η άμεση διάθεση κύρια των ευπαθών προϊόντων επιτόπου. Επιπλέον, προωθείται η ενίσχυση της εξειδίκευσης προϊόντων κατά νησί, ώστε να αποτελέσουν τα προϊόντα αυτά τον μοχλό ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα. Η παραγωγή παραδοσιακών επώνυμων προϊόντων και η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ΠΟΠ (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης) και ΠΓΕ (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης) ενισχύει την κατεύθυνση αυτή. Η κατεύθυνση εξειδίκευσης εστιάζεται στην καλλιέργεια συγκεκριμένων προϊόντων κατά νησί, τα οποία αποτελούν σε μεγάλο ποσοστό την «ταυτότητα» του νησιού στο «καλάθι» της Περιφέρειας, χωρίς να αποκλείονται άλλες καλλιέργειες οι οποίες υπάρχουν σήμερα και είναι επίσης δυναμικές: Λέσβος - προϊόντα ελαιοκαλλιέργειας, Λήμνος - κτηνοτροφικά, Χίος - προϊόντα μαστιχοκαλλιέργειας, Σάμος - προϊόντα αμπέλου, Ικαρία - μελισσοκομικά προϊόντα, Μικρά νησιά: για Οινούσσες, Ψαρά, Φούρνοι - κτηνοτροφικά (χιώτικο πρόβατο για τα δύο πρώτα, γίδα Zaanen για το τρίτο).

Δίδεται η κατεύθυνση για την προώθηση γεωργίας μικρής κλίμακας, προσανατολισμένης στην παραγωγή ποιοτικών προϊόντων και στη διατήρηση των παραδοσιακών γεωργικών συστημάτων, που συνδυάζεται τόσο με την ευαισθησία των οικοσυστημάτων όσο και με τη στρατηγική επιλογή μιας εναλλακτικής τουριστικής ανάπτυξης, βασισμένης στην ιδιαιτερότητα του περιβάλλοντος και την πολιτιστική κληρονομιά των νησιών. Απολύτως αναγκαία είναι για την Περιφέρεια η προστασία της γεωργικής γης από ανταγωνιστικές χρήσεις, τόσο

ως ανεκτίμητος οικονομικός πόρος των νησιών όσο και ως κρίσιμος παράγοντας περιβαλλοντικής διαχείρισης. Προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στην άμεση προστασία της γεωργικής γης όπου καλλιεργούνται προϊόντα με ΠΟΠ και ΠΓΕ, όπως οι περιοχές με καλλιέργειες μαστιχόδεντρων και οι περιοχές όπου καλλιεργείται η ελιά θρούμπα στη Χίο, οι ελαιώνες της Λέσβου και της Σάμου, καθώς και οι αμπελώνες της Λήμνου και της Σάμου.

Προωθούνται επίσης κίνητρα και τεχνική υποστήριξη στους επαγγελματίες του πρωτογενούς τομέα (γεωργούς, κτηνοτρόφους, αλιείς, υδατοκαλλιεργητές) για τη διαφοροποίηση και αναδιάρθρωση της παραγωγής, τη στροφή σε δυναμικές καλλιέργειες με δυνατότητες εξαγωγής των προϊόντων και την καθετοποίηση. Θα πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα (εκπαίδευση, επιδότηση πληγεισών καλλιεργειών, αναδασμοί, βελτίωση καλλιεργειών, λιγότερο υδροβόρες καλλιέργειες, υποδομές άρδευσης, ποιοτικά προϊόντα, υποδομές όπως σφαγεία, τυροκομεία, τυποποιητήρια, κ.λπ.), με στόχο την επίτευξη σχετικής αυτονομίας της Περιφέρειας σε βασικά προϊόντα (λάδι, λαχανικά, εσπεριδοειδή, κρέας, γαλακτοκομικά προϊόντα, ψάρια) που ήδη παράγονται στα νησιά.

Ειδικότερα, προβλέπονται:

• Υπαγωγή της γεωργικής γης σε καθεστώς προστασίας, ώστε να διαφυλαχτεί από αλλαγή χρήσης μεγάλης κλίμακας. Η άσκηση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας σε ολόκληρη την Περιφέρεια θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με το «Καθεστώς πολλαπλής συμμόρφωσης των Αγροπεριβαλλοντικών Ευρωπαϊκών Κανονισμών» όπως εκάστοτε ισχύει και να εφαρμόζονται οι Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής υπουργικής απόφασης 125347/568/2004 (Β΄ 142/2004), ώστε η άσκηση των σχετικών δραστηριοτήτων να είναι συμβατή με την προστασία του περιβάλλοντος.

• Προώθηση της καλλιέργειας κτηνοτροφικών φυτών κατά προτεραιότητα στο σύνολο των γεωργικών εκτάσεων των νησιών που βρίσκονται σε καθεστώς εγκατάλειψης, ώστε να μειωθούν οι εισαγωγές ζωοτροφών και να αποτραπεί η αλλαγή χρήσης της γεωργικής γης. Προώθηση των βιολογικών καλλιεργειών και εκμεταλλεύσεων που εφαρμόζουν αγροτοπεριβαλλοντικά μέτρα. Προώθηση των θερμοκηπιακών καλλιεργειών σε μη καλλιεργούμενες εκτάσεις.

• Προώθηση των καλλιεργειών εκείνων που θα συμβάλλουν στην αύξηση της κάλυψης των καθημερινών διατροφικών αναγκών του πληθυσμού και των επισκεπτών των νησιών από την τοπική και ενδοπεριφερειακή γεωργική παραγωγή, ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό οι εισαγωγές σε είδη βασικής διατροφής.

• Διερεύνηση της χωροθέτησης ΠΟΑΠΔ για την καλύτερη οργάνωση της αγροτικής παραγωγής σε κάθε νησί (π.χ. για τους ελαιώνες της Λέσβου, τα μαστιχόδεντρα της Χίου, την κτηνοτροφία της Λήμνου, κ.λπ.) με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας, την αντιμετώπιση προβλημάτων ρύπανσης (π.χ. από τα απόβλητα των ελαιοτριβείων) και την άμεση τροφοδότηση της βιομηχανίας / βιοτεχνίας τυποποίησης και επεξεργασίας των προϊόντων αυτών.

• Ενιαία προώθηση των ποιοτικών τοπικών προϊόντων στις εγχώριες και διεθνείς αγορές στο πλαίσιο του «καλαθιού προϊόντων» της Περιφέρειας. Διερεύνηση της ενιαίας προώθησης προϊόντων σε συνεργασία με την Περιφέρεια Νότιου Αιγαίου, καθώς και δημιουργίας συνεταιρισμών στον τομέα της μεταποίησης προϊόντων του πρωτογενή τομέα.

• Δημιουργία Αγορών Παραγωγών.

• Εφαρμογή προγραμμάτων για τη διατήρηση των αισθητικών ελαιώνων και αμπελώνων, καθώς και για τη διατήρηση και συντήρηση των αναβαθμίδων. Ειδικά στις επικλινείς εκτάσεις που υπάρχουν ελαιώνες και αμπελώνες δεν επιτρέπεται η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.

• Παροχή κινήτρων / ευνοϊκών όρων για τη δημιουργία Πολυλειτουργικών Αγροκτημάτων σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις που θα λειτουργούν με έμφαση στις τοπικές παραγωγικές δυνατότητες. Αυτά θα δημιουργούνται σε περιοχές οι οποίες διαθέτουν τουλάχιστον καλλιεργήσιμη έκταση, φυτικό ή ζωικό κεφάλαιο και χώρο εστίασης ή δυνατότητα εκπαίδευσης ή δυνατότητα επίδειξης και παρακολούθησης της παραγωγικής διαδικασίας ή οικοτεχνικής μεταποίησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρ. 52 του ν. 4235 (Α΄ 32/2014). Στο πλαίσιο αυτό ενθαρρύνεται και η δημιουργία περιφερειακού δικτύου Πολυλειτουργικών Αγροκτημάτων.

• Σύνδεση της γεωργικής δραστηριότητας με τον Πρότυπο Σταθμό Υποστήριξης της Παραγωγικής Διαδικασίας στη Λέσβο. Προώθηση της έρευνας σχετικά με τη νησιωτική αγροτική οικονομία με εστίαση κυρίως στην ελιά, το αμπέλι, τη μαστίχα κ.λπ. Κέντρο του δικτύου θα αποτελεί ο Πρότυπος Σταθμός Υποστήριξης της Παραγωγικής Διαδικασίας Λέσβου. Στο δίκτυο δύναται να συνεισφέρει με την παροχή ερευνητικού έργου το Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

• Η διασφάλιση της ορθολογικής διαχείρισης του υδατικού δυναμικού μέσω της ανάπτυξης των «πράσινων» πρακτικών, ώστε να διατηρηθεί η ισορροπία των υδατικών πόρων και να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή, μέσω της εφαρμογής προγραμμάτων μείωσης απωλειών της χρήσης νερού, της κατασκευής εγγειοβελτιωτικών έργων μικρής κλίμακας, συλλογικών αρδευτικών δικτύων, εξωποτάμιων λιμνοδεξαμενών, μικρών φραγμάτων και ομβροδεξαμενών σε κατάλληλα σημεία σε όλες τις τοπικές κοινότητες για την άρδευση της γεωργικών καλλιεργειών και την εξυπηρέτηση των κτηνοτροφικών αναγκών, για την εξοικονόμηση νερού. Εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής και του Καθεστώτος Πολλαπλής Συμμόρφωσης της Γεωργίας, καθώς και προώθηση προγραμμάτων μείωσης της χρήσης λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, με ταυτόχρονη προώθηση οργανοχουμικών εδαφοβελτιωτικών.

2. Κτηνοτροφία

Για τον κλάδο της κτηνοτροφίας, που αναπτύσσεται παραδοσιακά στα νησιά του Βορείου Αιγαίου και παράγει ποιοτικά και αναγνωρίσιμα τοπικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, ιδιαίτερη σημασία έχει η διαφύλαξη των βοσκοτόπων και η προστασία τους από την υπερβόσκηση που μπορεί να οδηγήσει στην ερημοποίηση. Στην

κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να εκπονηθούν για τους βοσκότοπους κάθε νησιού σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας αντίστοιχες μελέτες διαχείρισης βοσκοτόπων και να ληφθούν σχετικά μέτρα όπως η αγρανάπαυση βοσκοτόπων και η εντατικοποίηση της καλλιέργειας κτηνοτροφικών φυτών. Σε εκτάσεις που είναι υπερβοσκημένες θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο σταβλισμένη δραστηριότητα, μέχρι την αποκατάστασή τους. Μετά την αποκατάστασή τους οι περιοχές αυτές θα πρέπει να ακολουθούν τους κανόνες της ελεγχόμενης ελεύθερης βόσκησης που προαναφέρθηκαν. Αντίστοιχες κατευθύνσεις ισχύουν και για όλες τις αναδασωτέες εκτάσεις, όπου δεν επιτρέπεται η ελεύθερη βόσκηση.

Ειδικότερα προβλέπεται:

• Σύνταξη Διαχειριστικού Σχεδίου για τη Βόσκηση, με προτεραιότητα σε εκείνες με το μεγαλύτερο ζωικό κεφάλαιο, με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση της βόσκησης.

• Επίλυση ιδιοκτησιακών προβλημάτων που αφορούν κυρίως στους κοινόχρηστους βοσκότοπους και σύνταξη διαχειριστικών μελετών για τα κοινόχρηστα βοσκοτόπια.

• Επίλυση διαχειριστικών συγκρούσεων που προκύπτουν από την εμπλοκή διαφορετικών φορέων της κεντρικής και τοπικής διοίκησης, κυρίως στα θέματα της προστασίας, των αναδασώσεων και της χρήσης των εκτάσεων γης.

• Να επιτρέπεται η βόσκηση στις προστατευόμενες περιοχές ως διαχειριστικό εργαλείο, εφόσον έχει προηγηθεί μελέτη βοσκοϊκανότητας, για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

• Παροχή κινήτρων για τη χρήση των τοπικών ποικιλιών και φυλών του ζωικού κεφαλαίου, που χρησιμοποιούν την αυτοφυή βλάστηση περισσότερο αποτελεσματικά από τις βελτιωμένες, με τη χορήγηση ενισχύσεων και απόδοση της προστιθέμενης αξίας στα τελικά προϊόντα των ποικιλιών και των φυλών αυτών.

3. Αλιεία

Όσον αφορά την αλιεία, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν με σχετικές δράσεις τα κυριότερα προβλήματα του κλάδου που προκαλούνται από τη ρύπανση των θαλάσσιων περιοχών, καθώς και την υπεραλίευση που έχουν επιδράσει αρνητικά στα υδάτινα οικοσυστήματα και τα ιχθυαποθέματα, σε συνδυασμό με την αλιευτική δραστηριότητα που πραγματοποιείται από τις τουρκικές ακτές. Σημειώνεται επίσης η απουσία οργανωμένων ιχθυόσκαλων, η ανάγκη ανάπτυξης νέων αλιευτικών καταφυγίων, καθώς και επενδύσεων αναβάθμισης και προστασίας / ασφάλειας των υφιστάμενων αλιευτικών καταφυγίων από τους έντονους κυματισμούς και τη διάβρωση των ακτών. Ειδικότερα, προτείνεται:

• Προστασία από την υπεραλίευση και την παράνομη αλιεία, ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω μείωση των ιχθυοαποθεμάτων.

• Εφαρμογή αλιευτικών πρακτικών που θα σέβονται τη φέρουσα ικανότητα των αλιευτικών περιοχών, ώστε να διασφαλιστεί η ανάπτυξη και βιωσιμότητα του κλάδου, καθώς και η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

• Σύνδεση της αλιευτικής δραστηριότητας με τον τουρισμό μέσω της προώθησης της ανάπτυξης του αλιευτικού και του καταδυτικού τουρισμού, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του κλάδου.

• Αναπτυξιακά έργα για τον κλάδο της αλιείας σύμφωνα με την ανάγκη προστασίας των περιοχών αλιείας, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι αλιευτικές πρακτικές που εφαρμόζονται είναι συμβατές με την αειφόρο εκμετάλλευση των φυσικών θαλάσσιων πόρων.

4. Υδατοκαλλιέργειες

Στο πλαίσιο εξειδίκευσης του Ειδικού Πλαισίου για τις υδατοκαλλιέργειες προτείνεται η επανεξέταση της προτεινόμενης Περιοχής Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΑΥ) στον Κόλπο Καλλονής Λέσβου (οστρακοκαλλιέργεια), στη βάση αξιολόγησης της οικολογικής ισορροπίας της θαλάσσιας περιοχής του Κόλπου Καλλονής, η οποία είναι και ιδιαίτερου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, και προστασίας του ευαίσθητου αυτού οικοσυστήματος.

Β. Περιοχές ανάπτυξης του δευτερογενούς τομέα

Ως κύριες κατευθύνσεις για την αξιοποίηση και βελτίωση της θέσης της Περιφέρειας στον δευτερογενή τομέα δίδονται:

• Η στενότερη διασύνδεση της μεταποίησης με τη γεωργοκτηνοτροφική και αλιευτική παραγωγή (καθετοποίηση παραγωγής). Η διασύνδεση με τον πρωτογενή τομέα προωθείται ιδιαίτερα για τα υφιστάμενα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ και την πιστοποίηση νέων προϊόντων.

• Η αξιοποίηση του εξαγωγικού δυναμικού των μεταποιημένων διατροφικών προϊόντων.

• Η ενεργοποίηση συλλογικών επιχειρηματικών φορέων και προσπάθειες αξιοποίησης των πανεπιστημιακών σχολών για την ενσωμάτωση καινοτομιών και την βελτίωση της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων.

• Η αξιοποίηση της ισχυρής τοπικής παράδοσης με ενδιαφέροντα στοιχεία σύνδεσης της τοπικής παραγωγής και του πολιτισμού.

• Η ικανοποιητική προσπελασιμότητα εσωτερικού οδικού δικτύου που ευνοεί την αποκέντρωση επιχειρήσεων.

• Η αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων ΑΠΕ, όπως του αιολικού δυναμικού, της γεωθερμικής ενέργειας, του ήλιου, των κυμάτων, της βιομάζας-βιοαερίου κ.λπ. και αύξηση του ενδιαφέροντος για χρηματοδότηση επενδύσεων σε ΑΠΕ.

Ο δευτερογενής τομέας έχει σημαντικές προοπτικές ιδιαίτερα όσον αφορά στα προϊόντα που συνδέονται με τη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, καθώς και την παραγωγή της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία στην παραγωγή επεξεργασμένων και τυποποιημένων προϊόντων αλλά και στη μεταποίηση και στην αξιοποίηση των ορυκτών πόρων (μάρμαρα, μεταλλεύματα, ορυκτά, κ.λπ.). Παράλληλα, η παραγωγή παραδοσιακών προϊόντων, είτε τροφίμων ή χειροτεχνημάτων-προϊόντων μικρο-βιοτεχνίας έχει σημαντικές προοπτικές διείσδυσης στην αγορά του τουρισμού ώστε να καλυφθούν ανάγκες που σήμερα καλύπτουν εισαγόμενα προϊόντα χαμηλής ποιότητας.

Οι μεταποιητικές αυτές δραστηριότητες κατανέμονται χωρικά ανά νησί ως εξής: βιοτεχνίες παρασκευής ούζου (στη Λέσβο, τη Λήμνο και τη Σάμο), τυροκομεία (στη Λέσβο και τη Λήμνο), βιοτεχνίες αλίπαστων (στη Λέσβο), συσκευαστήρια ιχθυοκαλλιεργειών (στη Χίο), ελαιοτριβεία (κυρίως στη Λέσβο και δευτερευόντως στη Χίο), βιοτεχνίες παρασκευής γλυκών κουταλιού (στη

Χίο), επεξεργασία και τυποποίηση μαστίχας (στη Χίο), οινοποιία (στη Λέσβο, τη Λήμνο, τη Σάμο και τη Χίο). Για την ανάπτυξη των παραπάνω περιοχών, προωθείται η ενεργοποίηση του μηχανισμού των ΠΟΑΠΔ, του άρ. 24 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει. Ειδικότερα, προτείνονται:

• ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης αγροτικών προϊόντων γύρω από τις περιοχές με γεωργική παραγωγή (π.χ. Μαστιχοχώρια Χίου, ελαιώνες Λέσβου, αμπελώνες Λήμνου κ.λπ.).

• ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων (ΠΟΠ) σε περιοχές με σχετική παραγωγή (Βόρεια Χίος, Λήμνος, Λέσβος κ.λπ.).

• ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας τις παράκτιες περιοχές των Ζωνών ΠΟΑΥ (π.χ. Λαγκάδα Χίου κ.λπ.).

Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η συγκέντρωση των μεταποιητικών μονάδων που δεν σχετίζονται με την αγροτική παραγωγή σε εκτός σχεδίου περιοχές που συγκεντρώνουν σχετικά κριτήρια, όπως η καλή πρόσβαση, η υφιστάμενη συγκέντρωση βιομηχανικών - βιοτεχνικών μονάδων ή εργαστηρίων, και η καλή σύνδεση με το αστικό κέντρο του εκάστοτε νησιού, με τη δυνατότητα μετεξέλιξης της περιοχής συγκέντρωσης ή τμήματός της σε Βιοτεχνικό Πάρκο (ΒΙΟΠΑ) με πολεοδόμηση εφόσον παρατηρηθεί ικανή συγκέντρωση μονάδων.

Ειδικότερες κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα στην Περιφέρεια, αποτελούν οι εξής:

• Κατ’ εφαρμογή του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία, να είναι καταρχήν αποδεκτή η χωροθέτηση των εγκαταστάσεων του δευτερογενούς τομέα σε περιοχές του δικτύου Natura 2000, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που τίθενται από τα ειδικά καθεστώτα προστασίας τους. Δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανικών μονάδων στους οικοτόπους προτεραιότητας, στις περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης του ν. 3937/2011, τους πυρήνες βιοτόπων, τους υγροτόπους, τα δάση και τις δασικές εκτάσεις (εκτός των προβλεπόμενων από τη δασική νομοθεσία), τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, καθώς και την οικολογικά ευαίσθητη ζώνη περιμετρικά αυτών που δύναται να τα επηρεάζει άμεσα.

• Παροχή κινήτρων προκειμένου οι βιομηχανικές εγκαταστάσεις και οι μεταποιητικές μονάδες αγροτικών προϊόντων να διαθέτουν και να εφαρμόζουν Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14000, το Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης EMAS, καθώς και Σήμανση Eco-Label.

• Να αποθαρρύνεται η χωροθέτηση των βιομηχανικών μονάδων στην κρίσιμη παραθαλάσσια ζώνη, κυρίως στις αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές.

• Να επιτρέπεται η συνύπαρξη των δραστηριοτήτων της παραδοσιακής βιοτεχνίας- χειροτεχνίας, καθώς και των μονάδων μεταποίησης και τυποποίησης προϊόντων ΠΓΕ και ΠΟΠ με τις τουριστικές δραστηριότητες, πρωτίστως για τις περιπτώσεις που οι εν λόγω μονάδες είναι επισκέψιμες.

• Να περιοριστεί δραστικά η παρόδια ανάπτυξη των μονάδων μεταποίησης και των λοιπών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (αποθήκες, μάντρες οικοδομικών υλικών αλλά και εμπορικές εκθέσεις αυτοκινήτων, επίπλων κ.λπ.) κατά μήκος των βασικών οδικών αξόνων, ώστε να εξορθολογιστούν οι λειτουργίες, να αποτραπούν οι δυσμενείς επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης και διάσπαρτης χωροθέτησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και να διασφαλιστεί το επίπεδο ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Για την ίδρυση ή το μετασχηματισμό υφιστάμενων μονάδων με ανάγκη χωροθέτησης σε άμεση επαφή με το θαλάσσιο μέτωπο, δίνονται οι ακόλουθες κατευθύνσεις:

• Να επιλεγούν τα κατάλληλα σημεία εγκατάστασης των ενεργειακών δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της παρ. 8 του άρθρ. 5 του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία, με απαγόρευση της χωροθέτησης σε κλειστούς κόλπους και απαραίτητη προϋπόθεση εγκατάστασης την εξασφάλιση ικανής απόστασης από λιβάδια ποσειδωνίας, αμμώδεις παραλίες και υδατοκαλλιέργειες.

• Για όσο ακόμα η Περιφέρεια παραμένει μη διασυνδεδεμένη με το ηπειρωτικό δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, οι ζώνες εγκατάστασης συμβατικών ενεργειακών δραστηριοτήτων θα πρέπει να συνοδεύονται από κοινές λιμενικές υποδομές.

Ειδικότερα για τα ελαιοτριβεία προβλέπεται:

• Η χρήση σύγχρονης τεχνολογίας για την πρόληψη-μείωση της παραγωγής υγρών αποβλήτων ελαιοτριβείων (ΥΑΕ) και την επεξεργασία και αξιοποίησή τους ως ύλη/παραπροϊόν οργανικής προέλευσης, προκειμένου να αποκλειστεί η απευθείας διάθεσή τους στο περιβάλλον. Ιδιαίτερη βαρύτητα ως προς την εφαρμογή αυτού του μέτρου θα πρέπει να δοθεί στον Κόλπο Γέρας, Λέσβου.

• Η δημιουργία υποδομών επεξεργασίας/αξιοποίησης των ΥΑΕ ως ύλη/παραπροϊόν οργανικής προέλευσης, χωρίς να αποκλείονται άλλες λύσεις που εφαρμόζουν ολοκληρωμένη περιβαλλοντική διαχείριση.

• Η διερεύνηση των επιδράσεων της απευθείας απόθεσης υγρών αποβλήτων ελαιοτριβείων σε παραγωγικές εκτάσεις ελαιοκαλλιεργειών.

• Προγράμματα έρευνας εναλλακτικών και βιώσιμων μεθόδων επεξεργασίας και πιλοτικές εφαρμογές αυτών, για τη μείωση του κόστους και την αξιοποίηση χρήσιμων συστατικών των υγρών αποβλήτων ελαιοτριβείων.

Γ. Περιοχές ανάπτυξης εξορυκτικών δραστηριοτήτων

1. Λατομική δραστηριότητα

Σχετικά με τον κλάδο της εξόρυξης, το υπέδαφος των νησιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου διαθέτει ποικιλία ορυκτών και αξιοποιήσιμων πετρωμάτων και πραγματοποιείται εξόρυξη αδρανών υλικών για την κάλυψη των αναγκών σε δομικά υλικά, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις τα λατομεία χωροθετήθηκαν για να καλύπτουν εκτός των τοπικών αναγκών και τις ανάγκες των υπολοίπων νησιών της Περιφέρειας.

Σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας απαιτείται ο καθορισμός Λατομικών Περιοχών. Οι Λατομικές Περιοχές αποτελούν το θεσμικό εργαλείο της χωροθέτησης και του βιώσιμου σχεδιασμού που αποσκοπεί στη συγκέντρωση όλων των λατομικών επιχειρήσεων σε συγκεκριμένες θέσεις. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η πραγματοποίηση εξορύξεων αδρανών υλικών σε πολλές και διάσπαρτες περιοχές, συμβάλλοντας στην προστασία του περιβάλλοντος και του τοπίου με το μικρότερο δυνατό

περιβαλλοντικό κόστος, καθώς και στη διευκόλυνση του ελέγχου των λατομείων από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Για κάθε νησί ξεχωριστά οι ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν στον τομέα της λατομικής δραστηριότητας είναι οι ακόλουθες:

• Στη Λήμνο απαιτείται να επανεξεταστεί ο καθορισμός τουλάχιστον μιας Λατομικής Περιοχής.

• Στη Λέσβο απαιτείται ο καθορισμός τουλάχιστον μιας νέας Λατομικής Περιοχής στο κεντρικό - ανατολικό τμήμα του νησιού, ώστε να επιτυγχάνεται επάρκεια υλικών και ομαλή τροφοδοσία της αγοράς στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού.

• Στη Χίο απαιτείται ο καθορισμός τουλάχιστον μιας ακόμη Λατομικής Περιοχής στο κεντρικό με βόρειο τμήμα του νησιού, όπου θα μπορούσαν να αναπτυχθούν δυο έως τρεις λατομικοί χώροι.

• Στη Σάμο θα πρέπει να ολοκληρωθεί οι καθορισμός των τριών (3) Λατομικών Περιοχών.

• Στην Ικαρία απαιτείται ο ορισμός τουλάχιστον μιας Λατομικής Περιοχής με ανάπτυξη δυο έως τριών λατομείων.

Για τα ανενεργά λατομεία και τους δανειοθάλαμους αδρανών που δεν έχουν αποκατασταθεί κρίνεται απαραίτητη η άμεση αποκατάσταση του τοπίου και ενδεχομένως η αλλαγή χρήσης για την εξυπηρέτηση άλλων δραστηριοτήτων (όπως επεξεργασίας και οργανωμένης διάθεσης ΑΕΚΚ).

Ικανή και αναγκαία συνθήκη για την εκτέλεση της όποιας εξορυκτικής εκμετάλλευσης αποτελεί το ότι δεν πρέπει να δημιουργείται σημαντική βλάβη του περιβάλλοντος και έντονες συγκρούσεις χρήσεων γης. Υπό αυτόν τον όρο, για την εξασφάλιση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, της αποφυγής συγκρούσεων δραστηριοτήτων και της διασφάλισης της ανθρώπινης υγείας απαιτούνται μέτρα πρόληψης, περιορισμού και παρακολούθησης των επιπτώσεων των εξορυκτικών δραστηριοτήτων.

2. Εξόρυξη αδρανών υλικών

Προωθείται η θεσμοθέτηση νέων Λατομικών Περιοχών σε όλα τα νησιά του Βορείου Αιγαίου με βάση την αναλυτική και εμπεριστατωμένη εκτίμηση των αναγκών του κάθε νησιού σε αδρανή υλικά. Η χωροθέτηση των νέων Λατομικών Περιοχών θα πρέπει να πραγματοποιείται με βάση την κείμενη νομοθεσία που ισχύει για νησιωτικές παραμεθόριες περιοχές. Σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν θα πρέπει ειδικότερα να πραγματοποιηθεί:

• Επανεξέταση όλων των Λατομικών Περιοχών που δεν έχουν ενεργοποιηθεί εντός των προθεσμιών που θέτει το νομικό πλαίσιο, ώστε είτε να αποχαρακτηριστούν, είτε να μειωθεί η έκτασή τους και να περιορισθούν σε συγκεκριμένα τμήματα.

• Κατά προτεραιότητα εξέταση της δυνατότητας ένταξης στις Λατομικές Περιοχές των περιοχών όπου έχουν ήδη αναπτυχθεί λατομικές δραστηριότητες στο παρελθόν ή εξακολουθούν να υπάρχουν ενεργά λατομεία, καθώς με τον τρόπο αυτό περιορίζονται οι νέες επεμβάσεις στο περιβάλλον και στο τοπίο.

• Ορθολογική χωροταξική κατανομή των Λατομικών Περιοχών ως προς τα κέντρα κατανάλωσης, ώστε να ελαχιστοποιείται το κόστος μεταφοράς και η ομαλή τροφοδοσία της αγοράς στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού.

• Οι διαδικασίες αυτές πάντα θα πρέπει να λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια ολιστικής προσέγγισης σε μακροπρόθεσμη βάση με κριτήριο τη βιωσιμότητα.

Για τις δραστηριότητες εξόρυξης πέτρας (που χρησιμοποιείται ως δομικός λίθος) είναι αναγκαίο:

• Η εξόρυξη να πραγματοποιείται στη θέση που βρίσκεται το κοίτασμα μόνο για τις περιπτώσεις που αυτή η δραστηριότητα δεν έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές που διέπουν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου και δεν συγκρούεται με χρήσεις γης της ζώνης στην οποία βρίσκεται το κοίτασμα.

• Τα λατομεία δομικών λίθων να χωροθετούνται σε ικανή απόσταση, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ισχύει για τις Λατομικές Περιοχές, από όρια των περιοχών Τουρισμού - Αναψυχής, κάθε είδους οικισμών και των προς πολεοδόμηση περιοχών, καθώς και εκτός της ζώνης προστασίας των ιαματικών πηγών.

Για την αποκατάσταση του τοπίου μετά την παύση της λατομικής δραστηριότητας προωθείται:

• Εφαρμογή προγράμματος ανά νησί για την αποκατάσταση με διαμόρφωση του ανάγλυφου και αναδάσωση όσων εγκαταλελειμμένων ανενεργών λατομείων βρίσκονται σε δημόσιες ή δημοτικές ή ιδιωτικές δασικές ή χορτολιβαδικές εκτάσεις και αποτελούν οπτική ρύπανση για το τοπίο της ευρύτερης περιοχής, σύμφωνα με την δασική νομοθεσία.

• Για τα ενεργά λατομεία που επηρεάζουν αρνητικά το τοπίο της γύρω περιοχής, καθώς και την ανάπτυξη του τουρισμού, είναι απαραίτητη η σταδιακή αποκατάσταση του λατομικού χώρου, η οποία θα πρέπει να συνδυάζεται με έργα επιχώσεων από αδρανή προϊόντα εκσκαφών και κατάλληλων διαμορφώσεων των επιφανειακών πρανών, σύμφωνα με τις εκάστοτε συγκεκριμένες τοπικές μορφολογικές συνθήκες. Επιβάλλεται η ενδεδειγμένη φύτευση, βλαστητική αποκατάσταση, δεντροφύτευση για τον περιορισμό της οπτικής ρύπανσης και δημιουργία έργων άρδευσης για την ανάπτυξή της.

• Η δημιουργία δανειοθαλάμων - αποθεσιοθαλάμων να επιτρέπεται μόνο σε εκτάσεις επίπεδες και με μικρή κλίση, ώστε να μπορούν να αποκατασταθούν πλήρως στην πρότερη μορφή, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

• Για τις περιοχές δασικού χαρακτήρα οι διαδικασίες αποκατάστασης του περιβάλλοντος των λατομείων να είναι εγγυημένες και να πραγματοποιούνται ακόμα και με τη συγχρηματοδότηση δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

• Επιτρέπεται η δημιουργία μονάδων επεξεργασίας ΑΕΚΚ εντός ενεργών και ανενεργών λατομείων και η σταδιακή αποκατάσταση του χώρου με υλικά που αποτελούνται από καθαρά προϊόντα εκσκαφών (χώματα και πέτρες) και με δευτερογενή αδρανή - κατάλοιπα επεξεργασίας ΑΕΚΚ κατάλληλα απορυπασμένα. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν χώρα για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η διαδικασία αποκατάστασης.

Για την προστασία και της βιοποικιλότητας και εν γένει του συνόλου των περιοχών που αναγνωρίζονται ως προτεραιότητας, καθώς οι εξορύξεις δημιουργούν σημαντικά επιφανειακά μέτωπα, τέλματα ή διαταράσσουν

την υδρογεωλογία εντός προστατευόμενων περιοχών του ν. 3937/2011, προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα για τον περιορισμό - πρόληψη των επιπτώσεων:

• Εντός περιοχών που χαρακτηρίζονται ΖΕΠ θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρούνται οι όροι και περιορισμοί του άρθρου 5Γ «Μέτρα προστασίας για την πραγματοποίηση εξορυκτικών δραστηριοτήτων» της κοινής υπουργικής απόφασης 8353/276/Ε103 (Β΄ 415/2012).

• Εντός των περιοχών που χαρακτηρίζονται ΕΖΔ θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρούνται τα μέτρα προστασίας του άρθρου 6 της κοινής υπουργικής απόφασης 33318/3028 (Β΄ 1289/1998), όπως ισχύει.

• Σε περίπτωση έργων μεγάλης κλίμακας (Α) εντός των Προστατευόμενων Περιοχών του δικτύου Natura 2000 για τη δημιουργία δανειοθαλάμων - αποθεσιοθαλάμων αποτελεί προϋπόθεση - υποχρέωση η σύνταξη και χρηματοδότηση Διαχειριστικού Σχεδίου που θα καλύπτει χρονικά το σύνολο της περιόδου εκμετάλλευσης (συμπεριλαμβανομένου του χρόνου αποκατάστασης) και ενσωμάτωση αυτών στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.

• Πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για τη διατήρηση των υπηρεσιών του οικοσυστήματος και κυρίως της λειτουργίας των επικονιαστών.

Για τη διασφάλιση - προστασία των Υδατικών Πόρων προωθείται η αποφυγή εξορυκτικών εκμεταλλεύσεων σε περιοχές που εντάσσονται στις Ζώνες Προστασίας Ι (Άμεσης Προστασίας) και ΙΙ (Ελεγχόμενης Προστασίας) του Υδατικού Διαμερίσματος Αιγαίου, με προτεραιότητα τις περιοχές με υδροφόρους μεγάλης χωρητικότητας που καλύπτουν ανάγκες ύδρευσης.

3. Μεταλλευτική δραστηριότητα

Για τις δραστηριότητες εξόρυξης μεταλλευμάτων είναι αναγκαίο:

• Η εξόρυξη να πραγματοποιείται στη θέση που βρίσκεται το κοίτασμα μόνο για τις περιπτώσεις που αυτή η δραστηριότητα δεν έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές που διέπουν την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και του τοπίου και δεν συγκρούεται με χρήσεις γης της ζώνης στην οποία βρίσκεται το κοίτασμα.

• Τα μεταλλεία να χωροθετούνται σε ικανή απόσταση, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ισχύει για τις Λατομικές Περιοχές, από όρια των περιοχών τουρισμού - αναψυχής, κάθε είδους οικισμών και των προς πολεοδόμηση περιοχών, αρχαιολογικές περιοχές, θέσεις και μνημεία, περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης, προστασίας της φύσης, υγροτόπους, στρατιωτικές εγκαταστάσεις και εκτός της ζώνης προστασίας των ιαματικών πηγών.

Δ. Περιοχές ανάπτυξης του τουρισμού

Κυρίαρχη δραστηριότητα του τριτογενούς τομέα στην Περιφέρεια και κλάδος με σημαντική διείσδυση σε πλήθος άλλων κλάδων του τριτογενούς, αλλά και άλλων τομέων της οικονομίας, είναι ο τουρισμός. Οι κατευθύνσεις της παρούσας βασίζονται στη διατήρηση της απασχόλησης και αύξηση της παραγόμενης ΑΠΑ, με παράλληλη αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων του τομέα και την οργανική διασύνδεσή του με τους άλλους τομείς της οικονομίας. Προωθείται:

• Διεύρυνση της τουριστικής αγοράς της Περιφέρειας (τόνωση των νέων αγορών όπως η Τουρκία και η Ρωσία και προσέλκυση και άλλων). Ιδιαίτερες προοπτικές παρουσιάζει η αξιοποίηση της τουριστικής κίνησης των παραλίων της Τουρκίας, με διαμόρφωση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων, ενεργοποίηση σχημάτων επιχειρηματικής συνεργασίας και στοχευμένη προβολή, ώστε να επιτευχθεί ισόρροπη αμφίδρομη διακίνηση τουριστών μεταξύ των δύο πλευρών.

• Επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας σε διάρκεια τουλάχιστον έξι μηνών κατά τη διάρκεια του έτους.

• Δημιουργία υποδομών για την τόνωση εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θαλάσσιο τουρισμό (σταθμοί ελλιμενισμού) και τον τουρισμό κρουαζιέρας.

• Αντιμετώπιση των ελλείψεων σε βασικές υποδομές ως προς τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια).

• Διάχυση των τουριστικών υποδομών ώστε να ωφεληθούν όλα τα νησιά και να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον.

• Η δυνατότητα ανάπτυξης ειδικών / εναλλακτικών μορφών τουρισμού με την αξιοποίηση των μοναδικής αξίας φυσικών πόρων, καθώς και του πλούσιου πολιτιστικού, ιστορικού και αξιόλογου κτιριακού αποθέματος και της ύπαρξης ιαματικών θερμών πηγών.

• Η αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η διαμόρφωση ισχυρής φυσιογνωμίας - ταυτότητας προορισμού, ελκυστικής για τον επισκέπτη.

• Η ικανοποιητική εσωτερική προσπελασιμότητα.

• Η δυνατότητα ολοκλήρωσης του τουριστικού προϊόντος με την αξιοποίηση συνεργειών με τους παραδοσιακούς κλάδους και τις τοπικές δραστηριότητες της περιοχής (προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ, υπηρεσίες εστίασης και τοπική γαστρονομία) και την ανάπτυξη διατομεακών / κλαδικών συνεργασιών.

Ιδιαίτερες δυνατότητες παρουσιάζει κατά προτεραιότητα η δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών (όλα τα νησιά) και η ανάπτυξη ορνιθολογικού τουρισμού (Λήμνος, Λέσβος), γεωλογικού τουρισμού (Λέσβος, Χίος), ιαματικού τουρισμού (Ικαρία, Λέσβος, Χίος), φυσιολατρικού τουρισμού (όλα τα νησιά), θρησκευτικού, πολιτιστικού, οινολογικού και γευσιγνωστικού τουρισμού (όλα τα νησιά) καθώς και καταδυτικού τουρισμού ή άλλων θαλάσσιων αθλημάτων. Επιπλέον, σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει το σημαντικό δίκτυο παραδοσιακών οικισμών, κυρίως στη Χίο, τη Λέσβο και τη Λήμνο. Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων οικισμών (π.χ. στη Χίο) προωθείται η δυνατότητα αναζωογόνησης τους μέσω της δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Οι κατευθύνσεις για τον τουρισμό εξειδικεύονται ως εξής:

1. Ως αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές αναγνωρίζονται τα παράλια και περιορισμένες περιοχές της ενδοχώρας των μεγάλων νησιών της Περιφέρειας (Λέσβος, Λήμνος, Χίος, Σάμος, Ικαρία) (Χάρτης Π.2α). Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

• Αναβάθμιση του δομημένου χώρου, με πολεοδομικές παρεμβάσεις, όπως αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων με

αύξηση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου και παροχή κινήτρων για αναπλάσεις ιδιωτικών χώρων.

• Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

• Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

• Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων, με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια), ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

• Έλεγχος των περιβαλλοντικών πιέσεων και του είδους της ανάπτυξης με λήψη μέτρων για την έγκαιρη πρόληψη φαινομένων υποβάθμισης των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων.

• Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των τουριστικών εγκαταστάσεων.

• Βελτίωση της προσβασιμότητας των δυσπρόσιτων τουριστικών πόρων.

• Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών.

• Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

• Επιπλέον, κρίνεται απαραίτητη η αναθεώρηση των ρυθμίσεων των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) Σάμου και Χίου με την εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων.

2. Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Πρόκειται για τα μικρότερα νησιά της Περιφέρειας (Οινούσσες, Ψαρά, Αγ. Ευστράτιος, Φούρνοι). Επίσης στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι περιοχές της ενδοχώρας των μεγαλύτερων νησιών της Περιφέρειας, λόγω των εξαιρετικών δυνατοτήτων τους για ανάπτυξη ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού (Χάρτης Π.2α). Δίδονται οι παρακάτω κατευθύνσεις:

• Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.α. σημείων του χώρου, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.

• Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών - εναλλακτικών μορφών τουρισμού που υποστηρίζουν.

• Αποκατάσταση και αξιοποίηση παλαιών κελυφών, επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων, και παροχής κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον 3 αστέρων.

• Εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές.

• Αξιοποίηση των εκάστοτε τοπικών πόρων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

• Συγκρότηση τοπικών πολυθεματικών δικτύων και βελτίωση της προσβασιμότητας μεταξύ των πόλων και των πόρων που τα συγκροτούν με περιβαλλοντικά ήπιες παρεμβάσεις.

• Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών.

• Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών, ευρωπαϊκών) και διαδρομών περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης.

• Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες.

• Αναβάθμιση και μετατροπή υφιστάμενων ξενοδοχειακών καταλυμάτων σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα ήπιας ανάπτυξης.

• Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ειδικά προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης βασικών υποδομών.

• Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping).

3. Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

(α) αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

(β) περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, ιστορικοί τόποι, περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, δάση και δασικές εκτάσεις) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα οικεία σχέδια διαχείρισης και τα σχετικά προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις προστασίας, εφόσον υπάρχουν.

Όσον αφορά τους οργανωμένους υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, καταλληλότερος χώρος για την

ανάπτυξη οργανωμένων υποδοχέων είναι η Σάμος. Δεν αποκλείεται η ανάπτυξη υποδοχέων και σε άλλα νησιά της Περιφέρειας, υπό τον όρο της τήρησης των περιβαλλοντικών προϋποθέσεων και της διασφάλιση του επιπέδου υπηρεσιών υγείας και ασφάλειας.

4. Βραχονησίδες και λοιπά μικρά νησιά

Σε βραχονησίδες και λοιπά μικρά νησιά με έκταση μικρότερη των 500 στρεμμάτων δεν επιτρέπεται κανένα είδος τουριστικής ανάπτυξης.

Στα λοιπά μικρά νησιά επιτρέπεται αποκλειστικά η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων πρότυπου χαρακτήρα, που συνδέονται υποχρεωτικά με τη δημιουργία και προβολή πρότυπων εγκαταστάσεων και δράσεων οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα με ενσωμάτωση καινοτόμων τεχνολογιών και σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ήπιας ανάπτυξης. Απαιτείται συμβατότητα με τυχόν υφιστάμενα ειδικά καθεστώτα (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, ιστορικοί τόποι, περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών, δάση και δασικές εκτάσεις) σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα οικεία σχέδια διαχείρισης και τα σχετικά προεδρικά διατάγματα ή υπουργικές αποφάσεις προστασίας, εφόσον υπάρχουν. Επιπλέον, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

• Οι διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου των κτιρίων να εντάσσονται στη γεωμορφολογία του φυσικού εδάφους και να μην αλλοιώνουν το τοπίο.

• Να αξιολογούνται οι συνέπειες από τις τουριστικές αναπτύξεις στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 και να τεκμηριώνεται η συμβατότητα με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τους στόχους διατήρησης, προστασίας και ανάδειξης των νησιών, των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και του τοπίου, σύμφωνα με το άρ. 1 παρ. 4δ του ν. 4179/2013.

6. Προστατευόμενοι και παραδοσιακοί οικισμοί: Όσον αφορά στην τουριστική ανάπτυξη σε προστατευόμενους και παραδοσιακούς οικισμούς της Περιφέρειας, κύριος στόχος είναι η διαφύλαξη της αξίας του πόρου και η προστασία του παραδοσιακού χαρακτήρα. Ειδικότερα προωθούνται οι εξής δράσεις: (α) Δημιουργία μηχανισμού ελέγχου των χρήσεων γης και της έντασης της τουριστικής δραστηριότητας βάσει των εξής κριτηρίων: επιφάνεια δομημένου χώρου, συνολικός αριθμός τουριστικών επιχειρήσεων με έδρα ή πραγματική λειτουργία στον οικισμό, αριθμός υφιστάμενων κλινών. (β) Διαμόρφωση αυστηρότερων κανόνων για τη μορφολογία των νέων κτισμάτων, ενίσχυση δράσεων αποκατάστασης κελυφών και ειδικότερα για τους εγκαταλελειμμένους και φθίνοντες οικισμούς, προώθηση πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση αναζωογόνησής τους. (γ) Απαγόρευση της επέκτασης παραδοσιακών οικισμών ώστε να διαφυλάσσεται η αξία του πόρου και να προστατεύεται ο παραδοσιακός του χαρακτήρας. Από την εν λόγω απαγόρευση επέκτασης, εξαιρούνται περιοχές όπου από τον υποκείμενο χωρικό σχεδιασμό εντοπίζεται υφιστάμενη οικιστική διάχυση σε συγκεντρώσεις στην εκτός σχεδίου και ορίων οικισμών περιοχή πέριξ παραδοσιακών οικισμών. Οι επεκτάσεις στις περιπτώσεις αυτές θα υλοποιούνται με πολεοδομικές μελέτες που θα εξασφαλίζουν την πολεοδομική οργάνωση των περιοχών αυτών, τον σεβασμό στην παραδοσιακή φυσιογνωμία του οικισμού και τα σχετικά μορφολογικά πρότυπα, και τη λειτουργική διασύνδεσή τους με τον παραδοσιακό οικισμό μέσω της δημιουργίας των αναγκαίων κοινόχρηστων ή κοινωφελών χώρων για την εύρυθμη λειτουργία του παραδοσιακού οικισμού. (δ) Ανάπτυξη δράσεων τοπικών συμφώνων ποιότητας (πέρα από τους κατά περίπτωση ισχύοντες κτιριολογικούς κανονισμούς), που αφορούν στη διατήρηση και ανάδειξη αξιόλογων μορφολογικών στοιχείων και την ιδιαίτερη τοπική αρχιτεκτονική παραδοσιακών οικισμών. (ε) Αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων οικισμών που παρουσιάζουν αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον, με τη μετατροπή κτιρίων σε καταλύματα, με κίνητρα είτε προς τους σημερινούς ιδιοκτήτες είτε προς ενδιαφερόμενους επενδυτές. (στ) Είναι δυνατή η ανάπτυξη σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς με την προϋπόθεση της αξιοποίησης και ανάδειξης του υπάρχοντος κτιριακού δυναμικού και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

5. Ειδικές - Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Αστικός τουρισμός: Προωθείται η αναβάθμιση του ρόλου της πόλης της Μυτιλήνης ως τουριστικού προορισμού τουρισμού διαμονής σύντομης διάρκειας, με τα εξής μέτρα: (α) Να αναδειχθεί και να αναβαθμιστεί το ιστορικό κέντρο, τα μνημεία, οι αρχαιολογικοί χώροι και λοιπά αξιόλογα στοιχεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της πόλης. (β) Να ενταχθεί η πόλη σε εθνικά και διεθνή δίκτυα στα πλαίσια ειδικών θεματικών ενοτήτων (π.χ. κοινή ιστορία, αρχιτεκτονική, τοπική παραγωγή κ.α.). (γ) Να αναβαθμιστούν και να επεκταθούν οι παρεχόμενες υπηρεσίες και δραστηριότητες σε μουσεία, εκθετήρια, φεστιβάλ και άλλες θεματικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις. (δ) Να κατασκευαστούν νέα καταλύματα υψηλών προδιαγραφών με παράλληλη απόσυρση των απαξιωμένων μονάδων κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και να επαναχρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα οποιασδήποτε χρήσης, καθώς και να αναπτυχθούν οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς στην ευρύτερη περιοχή της Μυτιλήνης, ώστε να εκσυγχρονιστεί και να βελτιωθεί η ποιότητα του ξενοδοχειακού δυναμικού της πόλης. (ε) Να αναβαθμιστεί ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, να βελτιωθούν οι συνθήκες κυκλοφορίας και ασφάλειας των πεζών, καθώς και η προσβασιμότητα των εμποδιζόμενων ατόμων. (στ) Να τοποθετηθεί κατάλληλη σήμανση και να ενισχυθεί ο τομέας της ενημέρωσης των επισκεπτών για τη θέση και το περιεχόμενο των τουριστικών αξιοθέατων, με παράλληλη εξασφάλιση της εύκολης πρόσβασης σε αυτούς. (ζ) Να μετεγκατασταθούν ο εμπορικός και επιβατικός λιμένας Μυτιλήνης εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος, ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις που προκαλεί η υφιστάμενη θέση τους στην πόλη (κυκλοφοριακή συμφόρηση, ατμοσφαιρική ρύπανση κ.λπ.).

Συνεδριακός - Εκθεσιακός τουρισμός: Συγκεντρώνεται στη Μυτιλήνη, τη Λήμνο, τη Σάμο - Καρλόβασι - Πυθαγόρειο και τη Χίο. Στην ανάπτυξη του συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού συναινούν σημαντικοί παράγοντες, όπως η λειτουργία του Πανεπιστημίου Αιγαίου, η ύπαρξη

αξιόλογων στοιχείων του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, και οι σημαντικές δυνατότητες σύνδεσης του συνεδριακού με άλλες μορφές τουρισμού (παραδοσιακές και ειδικές - εναλλακτικές). Σημειώνεται ότι οι προοπτικές του συνεδριακού - εκθεσιακού τουρισμού εξαρτώνται άμεσα από την εύκολη πρόσβαση (κυρίως αεροπορική και οδική, και δευτερευόντως ακτοπλοϊκή).

Θαλάσσιος τουρισμός: Ο θαλάσσιος τουρισμός παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες ανάπτυξης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, όσον αφορά τον τουρισμό κρουαζιέρας, τον τουρισμό με σκάφη αναψυχής, τον αλιευτικό τουρισμό και τον τουρισμό καταδύσεων αναψυχής. Δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

• Τουρισμός κρουαζιέρας: Η Μυτιλήνη αναπτύσσεται ως πύλη εισόδου επιβατών κρουαζιέρας (homeport), που θα περιλαμβάνει και εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης των επιβατών (portofcall). Ως σταθμοί κρουαζιέρας μπορούν να αναδειχθούν περαιτέρω κατά προτεραιότητα η Σάμος, η Χίος, η Λέσβος και η Λήμνος. Βασικές προϋποθέσεις αποτελούν η περαιτέρω και οργανωμένη ανάδειξη των νησιών ως πολυθεματικοί προορισμοί με βάση τους πλούσιους φυσικούς και πολιτιστικούς τους πόρους, η βελτίωση των εσωτερικών συγκοινωνιακών συνδέσεων και η προσαρμογή τους στις ανάγκες μεταφοράς επισκεπτών, η πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης των σταθμών και η απαραίτητη διαχείριση των επισκεπτών κρουαζιέρας προς αποφυγήν φαινομένων υπερσυγκέντρωσης επισκεπτών που θα εξαντλούν τα όρια των υφιστάμενων υποδομών και θα αλλοιώνουν την τουριστική εμπειρία.

• Τουρισμός με σκάφη αναψυχής: Σημαντική κατεύθυνση για την ανάπτυξη του τουρισμού αναψυχής στην Περιφέρεια, αποτελεί η πύκνωση του δικτύου τουριστικών λιμένων (μαρίνες, αγκυροβόλια, καταφύγια) σε νησιά της Περιφέρειας (Λέσβος - Χίος και μικρότερα νησιά επιρροής τους, Σάμος - Ικαρία και μικρότερα νησιά επιρροής τους). Εξίσου σημαντική κατεύθυνση αποτελεί η βελτίωση - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων τουριστικών λιμενικών υποδομών. Επιθυμητός είναι επίσης ο συνδυασμός της λειτουργίας επιλεγμένων λιμένων με συναφείς χρήσεις, όπως υπηρεσίες θαλάσσιων ταξί και ναυταθλητισμού. Τέλος, η ανάπτυξη και λειτουργία ενιαίου συστήματος ηλεκτρονικής ενημέρωσης για διαθεσιμότητα θέσης, κόστος κ.λπ. ανά τουριστικό λιμένα, θεωρείται απαραίτητη για την προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών και την προσέλκυση επισκεπτών.

• Αλιευτικός τουρισμός: Παρουσιάζει ιδιαίτερες δυνατότητες, δεδομένου ότι διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε σχέση με την ποιότητα των θαλάσσιων υδάτων και των αλιευτικών αποθεμάτων, τόσο σε ότι αφορά την υγιεινή τους όσο και σε ότι αφορά τα γευσιγνωστικά τους χαρακτηριστικά. Η χωροθέτηση δραστηριοτήτων αλιευτικού τουρισμού θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ενιαία και σε συνάρτηση με άλλες δραστηριότητες του θαλάσσιου χώρου, στο πλαίσιο μελέτης ΠΕΧΠ που προτείνεται για το θαλάσσιο χώρο και τις βραχονησίδες της Περιφέρειας.

• Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής: Βασική κατεύθυνση αποτελεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων καταδυτικού τουρισμού, κατά προτίμηση μέσω της δημιουργίας θαλάσσιων καταδυτικών πάρκων - θαλάσσιες περιοχές που θα προστατεύονται από την αλιεία και άλλες θαλάσσιες και υποθαλάσσιες δραστηριότητες. Σε θαλάσσιες περιοχές που διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους (υποθαλάσσιοι γεωλογικοί σχηματισμοί, απολιθώματα, πλούσια οικοσυστήματα, ενάλιες αρχαιότητες κ.λπ.) προωθείται η ανάπτυξη υποθαλάσσιων μουσείων. Οι ευρύτερες ζώνες ανάπτυξης των ανωτέρω δραστηριοτήτων θα πρέπει να καθοριστούν στο πλαίσιο της ειδικής μελέτης ΠΕΧΠ που προτείνεται για το θαλάσσιο χώρο και τις βραχονησίδες της Περιφέρειας.

Σε κάθε περίπτωση ο θαλάσσιος τουρισμός θα πρέπει να εναρμονίζεται με τις διατάξεις του ν. 3983/2011 «Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2008 και άλλες διατάξεις». Όταν πρόκειται για προστατευόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 θα πρέπει να τηρούνται όσα αναφέρονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3937/2011.

Πολιτισμικός τουρισμός: Παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης. Βασικές κατευθύνσεις αποτελούν: (α) Η διασύνδεση των μουσείων - αρχαιολογικών χώρων - μνημείων - αξιόλογων λαογραφικών πόρων και ένταξη σε δίκτυα διαδρομών από κοινού με προορισμούς φυσιολατρικού ενδιαφέροντος. (β) Η δημιουργία μουσείων και θεματικών πάρκων συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. (γ) Η διατήρηση και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και ειδικότερα των ιστορικών κέντρων των πόλεων της Περιφέρειας και των παραδοσιακών οικισμών, αλλά και μεμονωμένων κτιρίων. (δ) Η ενίσχυση δράσεων για τη δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας - πολιτισμού). (ε) Η ενίσχυση, προβολή και καθιέρωση φεστιβάλ, πολιτισμικών θεσμών και άλλων σχετικών εκδηλώσεων. (στ) Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού με βάση την εξαιρετική ποιότητα και ποικιλία των παραδοσιακών προϊόντων της Περιφέρειας, και ένταξή του στο τουριστικό προϊόν.

Ειδικότερα για το θρησκευτικό τουρισμό, προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί στην ανάδειξη των θρησκευτικών πόλων, τη συγκρότηση, οργάνωση και προβολή τους σε δίκτυα, την προώθηση μέτρων εξωραϊσμού/αναβάθμισης και ανάδειξης των λατρευτικών χώρων και των συνοδών τους εγκαταστάσεων διημέρευσης και διαμονής, και τη διαφύλαξη των αρχιτεκτονικών χαρακτηριστικών των μοναστηριών από νέες μη προσαρμοσμένες στο χαρακτήρα τους κτιριακές επεκτάσεις.

Ιαματικός και θεραπευτικός τουρισμός: Η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ιαματικού τουρισμού, όπως αξιόλογους ιαματικούς πόρους (Ικαρία, Λέσβος, Χίος), ποιότητα του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος των ευρύτερων περιοχών και ένταξή τους σε περιοχές που παρουσιάζουν ευρύτερο τουριστικό ενδιαφέρον, ωστόσο στερείται έως σήμερα της υποστήριξης από ξενο-

δοχειακές υποδομές υψηλών προδιαγραφών. Βασικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού αποτελούν η λήψη μέτρων για τη διαφύλαξη των ιαματικών πόρων από την κάθε είδους υποβάθμιση και η παρακολούθησή τους, και η δημιουργία γενικότερα κέντρων ιαματικού θεραπευτικού τουρισμού (θερμαλισμού, θαλασσοθεραπείας, υδροθεραπευτήρια, κ.λπ.).

Τουρισμός υπαίθρου: Αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη προς αξιοποίηση μορφή τουρισμού για την Περιφέρεια, δεδομένου ότι διαθέτει πλήθος αξιόλογων ή μοναδικών πόρων, στην πλειονότητά τους αναξιοποίητων, που προσδίδουν δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού (ορνιθολογικός, οικολογικός, γεωτουρισμός) που θα προσέλκυαν σημαντικό αριθμό επισκεπτών καθόλη τη διάρκεια του έτους. Σε αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να ληφθούν δράσεις: (α) Προστασίας και αξιοποίησης περιοχών της Περιφέρειας που εντάσσονται στο Δίκτυο Natura 2000. (β) Σχεδιασμού, προστασίας και διαχείρισης των τοπίων διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας. (γ) Προστασία των γεωτόπων της Περιφέρειας (ιδιαίτερα στη δυτική Λέσβο) ως τουριστικών πόρων από χρήσεις που αλλοιώνουν τον χαρακτήρα τους και υποβαθμίζουν την αξία τους ως προορισμό. (δ) Καθιέρωσης τοπικών δικτύων και διαδρομών πολυθεματικού χαρακτήρα με έμφαση στη φυσιολατρική διάσταση με παράλληλη ένταξη πολιτιστικών πόρων (παραδοσιακοί οικισμοί, γαστρονομικοί σταθμοί κ.α.). (ε) Δημιουργίας υποδομών παρατήρησης και ερμηνείας της φύσης (παρατηρητήρια, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών, θεματικά μουσεία). (στ) Διασύνδεσης της τοπικής αγροτικής παραγωγής και των σχετικών προϊόντων μεταποίησης με την τουριστική κατανάλωση (τοπικά σύμφωνα ποιότητας) - προώθηση και εμπορία τοπικών προϊόντων. (ζ) Εξασφάλισης της προσβασιμότητας των περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος, τηρουμένων όσων αναφέρονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 3937/2011, όταν πρόκειται για περιοχές που εντάσσονται στο δίκτυο Natura 2000.

Άρθρο 11
Χωρικός προσδιορισμός
των βιώσιμων αναπτυξιακών ενοτήτων

Για τον προσδιορισμό των βιώσιμων, διοικητικών και αναπτυξιακών ενοτήτων της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω κριτήρια: (α) Γεωγραφικά κριτήρια: Λαμβάνεται υπόψη ο νησιωτικός και απομακρυσμένος χαρακτήρας της Περιφέρειας και η γεωγραφική διασπορά των νησιών. (β) Διοικητική αναδιοργάνωση: Η διοικητική αναδιάρθρωση αναμένεται να επιδράσει τόσο στη δυναμική και το ρόλο των αστικών κέντρων της Περιφέρειας όσο και στη διαμόρφωση των νέων αναπτυξιακών ενοτήτων. (γ) Τα ιδιαίτερα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των επιμέρους νησιών της Περιφέρειας που σε συνάρτηση με τη γεωγραφική τους θέση δύνανται να προβάλουν σημαντικές προϋποθέσεις συνέργειας σε αναπτυξιακούς τομείς. (δ) Οι εξελίξεις σε καίριους τομείς για την Περιφέρεια, όπως οι μεταφορικές συνδέσεις (επιβατικές και εμπορευματικές), οι υποδομές σε τεχνολογικούς τομείς αιχμής για την Περιφέρεια (ευρυζωνικότητα, εφαρμογές ΤΠΕ κ.λπ.), οι σχέσεις με τα παράλια της Μικράς Ασίας κ.λπ. (ε) Το προτεινόμενο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης.

Προσδιορίζονται οι παρακάτω βιώσιμες, διοικητικές και αναπτυξιακές ενότητες, που ταυτίζονται με τις Περιφερειακές Ενότητες:

• Ενότητα Λέσβου: Περιλαμβάνει τους Δήμους Μυτιλήνης και Δυτικής Λέσβου, με κεντρικό πόλο την έδρα της Περιφέρειας και οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου, Μυτιλήνη, και τοπικούς πόλους την Καλλονή (έδρα Δήμου) και το Πλωμάρι.

• Ενότητα Λήμνου: Περιλαμβάνει τους Δήμους Λήμνου και Αγίου Ευστρατίου, με κεντρικό πόλο την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας Λήμνου και οικιστικό κέντρο 5ου επιπέδου, Μύρινα, και τοπικούς πόλους τον Μούδρο (Λήμνος) και τον Άγιο Ευστράτιο (ομώνυμο νησί).

• Ενότητα Χίου: Περιλαμβάνει το Δήμο Χίου, το Δήμο Ψαρών και το Δήμο Οινουσσών, με κεντρικό πόλο την έδρα της Π.Ε. Χίου και οικιστικό κέντρο 3ου επιπέδου, Χίο, και τοπικούς πόλους τα Καρδάμυλα (Χίος), τη Βολισσό (Χίος), το Πυργί (Χίος), τα Ψαρά (ομώνυμο νησί) και τις Οινούσσες (ομώνυμο νησί).

• Ενότητα Σάμου: Περιλαμβάνει τους Δήμους Ανατολικής Σάμου και Δυτικής Σάμου, με κεντρικό πόλο την έδρα της Π.Ε. Σάμου και οικιστικό κέντρο 5ου επιπέδου, Σάμο, και τοπικούς πόλους το Καρλόβασι (έδρα Δήμου) και το Πυθαγόρειο.

• Ενότητα Ικαρίας: Περιλαμβάνει το Δήμο Ικαρίας και το Δήμο Φούρνων, με κεντρικό πόλο την έδρα της Π.Ε. Ικαρίας και οικιστικό κέντρο 5ου επιπέδου, Άγιο Κήρυκο, και τοπικούς πόλους τον Εύδηλο (Ικαρία) και τους Φούρνους (ομώνυμο νησί).

Πίνακας 2: Κατευθύνσεις στις επιμέρους αναπτυξιακές και διοικητικές ενότητες ανά χωρική ενότητα	
Ενότητα Λέσβου	
Λέσβος	
Πρωτογενής τομέας	Δίδεται άμεση προτεραιότητα στην προστασία των γεωργικών εκτάσεων με ελαιοκαλλιέργεια, από όπου παράγεται το ΠΓΕ ελαιόλαδο της Λέσβου. Προωθείται κατά προτεραιότητα η χωροθέτηση ΠΟΑΠΔ ή ΒΙΟΠΑ, με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας / ανταγωνιστικότητας, την αντιμετώπιση προβλημάτων ρύπανσης και την άμεση τροφοδότηση της τυποποίησης και επεξεργασίας των προϊόντων αυτών. Επιπλέον, προωθείται η διείσδυση ποιοτικών προϊόντων αγροτικής παραγωγής στον τουρισμό.
	Η περιοχή Γέρας Λέσβου χαρακτηρίζεται ως περιοχή με υδατοκαλλιεργητικό ενδιαφέρον, όπου μπορεί να εξεταστεί η θεσμοθέτηση ΠΟΑΥ.

Δευτερογενής τομέας	Προωθείται η παραγωγή επεξεργασμένων και τυποποιημένων αγροτικών προϊόντων, η διείσδυση ποιοτικών προϊόντων στην αγορά του τουρισμού, η ανάπτυξη ιχθυοκαλλιεργειών και μονάδων τυποποίησης και εξαγωγής ψαριών, καθώς και η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου.
	Προωθείται η δημιουργία ΠΟΑΠΔ που θα σχετίζεται με την αγροτική παραγωγή και αντίστοιχες μονάδες καθετοποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.
	Κρίνεται απαραίτητη η συγκέντρωση λοιπών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα σε εκτός σχεδίου περιοχή που να πληροί βασικές προϋποθέσεις (όχι σε μεγάλη απόσταση από τη Μυτιλήνη, με ικανοποιητική οδική πρόσβαση, ικανή έκταση για τη χωροθέτηση των απαραίτητων υποδομών, κ.λπ.), με τη δυνατότητα μετεξέλιξης της περιοχής συγκέντρωσης ή τμήματός της σε Βιοτεχνικό Πάρκο (ΒΙΟΠΑ), με πολεοδόμηση, εφόσον παρατηρηθεί ικανή συγκέντρωση μονάδων.
Τριτογενής τομέας	Ανάδειξη της Λέσβου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μυτιλήνη και το Σίγρι.
	Δημιουργία σύγχρονων κέντρων θερμαλισμού σε περιοχές που διαθέτουν τους κατάλληλους φυσικούς πόρους (Πολιχνίτος, Θέρμα Κόλπου Γέρας, Λουτρόπολη Θερμής, Εφταλού, Λισβόρι).
	Η Λέσβος, με την ανακήρυξή της σε γεωπάρκο της UNESCO, έχει αποκτήσει ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την περεταίρω ανάπτυξη του γεωτουρισμού. Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
Ενότητα Λήμνου	
Λήμνος	
Πρωτογενής τομέας	Δίδεται άμεση προτεραιότητα στην προστασία των γεωργικών εκτάσεων με αμπελοκαλλιέργεια και προωθείται η βέλτιστη οργάνωση της παραγωγής και η χωροθέτηση ΠΟΑΠΔ ή ΒΙΟΠΑ με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας / ανταγωνιστικότητας, την αντιμετώπιση προβλημάτων ρύπανσης και την άμεση τροφοδότηση της τυποποίησης και επεξεργασίας των προϊόντων αυτών. Επιπλέον, προωθείται η διείσδυση ποιοτικών προϊόντων αγροτικής παραγωγής στον τουρισμό.
Δευτερογενής τομέας	Προωθείται η παραγωγή επεξεργασμένων και τυποποιημένων αγροτικών προϊόντων, η διείσδυση ποιοτικών προϊόντων μεταποίησης στην αγορά του τουρισμού και η χωρική οργάνωση των δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα σε συγκεντρώσεις, ώστε να ευνοείται η λειτουργία τους και να μη παρεμποδίζονται άλλες δραστηριότητες.
	Προωθείται ΠΟΑΠΔ που θα σχετίζεται με την αγροτική παραγωγή και αντίστοιχες μονάδες καθετοποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.
	Κρίνεται απαραίτητη η συγκέντρωση λοιπών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα σε εκτός σχεδίου περιοχή που να πληροί βασικές προϋποθέσεις, με τη δυνατότητα μετεξέλιξης της περιοχής συγκέντρωσης ή τμήματός της σε Βιοτεχνικό Πάρκο (ΒΙΟΠΑ), με πολεοδόμηση, εφόσον παρατηρηθεί ικανή συγκέντρωση μονάδων.
Τριτογενής τομέας	Ανάδειξη της Λήμνου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στη Μύρινα.
	Αξιοποίηση της ιαματικής πηγής των Θέρμων της κοινότητας Κορνού.
	Η Λήμνος, με το κηρυγμένο Απολιθωμένο Δάσος στον Μούδρο αποκτά ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα για την ανάπτυξη του γεωτουρισμού και εισέρχεται σε ένα εν δυνάμει δημιουργούμενο δίκτυο γεωτόπων της ευρύτερης περιοχής. Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
Άγ. Ευστράτιος	
Πρωτογενής τομέας	Προτείνεται η μέθοδος της υδροπονίας ως η πλέον αειφορική μέθοδος καλλιέργειας, για την πλήρη κάλυψη των θρεπτικών αναγκών του νησιού και την τροφική αυτάρκεια του.
Δευτερογενής τομέας	Για την ανάπτυξη των κτηνοτροφικών μονάδων του νησιού προβλέπονται αυτόνομες σταθερές εφαρμογές παροχής ενέργειας βασισμένες σε φωτοβολταϊκά και κυψέλες καυσίμου, οι οποίες δεν έχουν σήμερα πρόσβαση στο ηλεκτρικό δίκτυο της ΔΕΗ.
Τριτογενής τομέας	Προωθείται η ήπια ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
	Ενδεικτικά, αναφέρεται ως κατάλληλη θέση για τη δημιουργία καταδυτικού πάρκου - καταδυτικών διαδρομών το νησάκι Ρούμπος, στο βόρειο, νότιο, ανατολικό και βορειοανατολικό του τμήμα.

Ενότητα Χίου	
Χίος	
Πρωτογενής τομέας	Προτείνεται η ένταξη των περιοχών μαστιχοκαλλιέργειας (εθνικό προϊόν) και ελαιοκαλλιέργειας για παραγωγή ελαιολάδου Χίου (ΠΓΕ) σε καθεστώς γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.
	Ιδιαίτερη σημασία έχει η διείσδυση ποιοτικών προϊόντων της αγροτικής παραγωγής (ελιές, εσπεριδοειδή, δημητριακά, σιτάρι, όσπρια, αρωματικά φυτά και κηπευτικά, τυροκομικά) στον τουρισμό.
	Ως περιοχές με περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης για ιχθυοκαλλιέργεια αναγνωρίζονται οι θαλάσσιες περιοχές της Λαγκάδας Χίου. Στην περιοχή θα πρέπει να θεσμοθετηθεί ΠΟΑΥ.
Δευτερογενής τομέας	Προωθείται η ανάπτυξη μονάδων και συστημάτων καθετοποίησης και τυποποίησης των ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενούς τομέα. Σημαντικό παράγοντα αποτελεί η ύπαρξη εργοστασίου - εκχυμωτηρίου στον Κάμπο Χίου.
	Στην περιοχή των Καμποχώρων μπορεί να αναπτυχθεί υποδοχέας προσανατολισμένος στην καθετοποίηση και τυποποίηση της παραγωγής προϊόντων όπως γλυκίσματα, χυμοί, αρωματοποιία κ.λπ.
	Στα Μαστιχοχώρια είτε κοντά στην περιοχή του Πυργίου είτε κοντά στο Λιμάνι των Μεστών μπορεί να αναπτυχθεί υποδοχέας προσανατολισμένος στην τυποποίηση και καθετοποίηση της παραγωγής προϊόντων όπως η μαστίχα, το κρασί, το μέλι, το λάδι, τα κτηνοτροφικά προϊόντα, κ.λπ., ή ακόμη και τα προϊόντα κεραμοποιίας ή δομικών υλικών αξιοποιώντας την παράδοση και τις φυσικές πηγές της περιοχής.
	Προωθείται η δημιουργία ΠΟΑΠΔ που θα σχετίζεται με την αγροτική παραγωγή και αντίστοιχες μονάδες καθετοποίησης και μεταποίησης αγροτικών και άλλων τοπικών προϊόντων.
	Κρίνεται απαραίτητη η συγκέντρωση λοιπών δραστηριοτήτων του δευτερογενούς τομέα σε εκτός σχεδίου περιοχή που να πληροί βασικές προϋποθέσεις (όχι σε μεγάλη απόσταση από τη Χίο, με ικανοποιητική οδική πρόσβαση, ικανή έκταση για τη χωροθέτηση των απαραίτητων υποδομών κ.λπ.), με τη δυνατότητα μετεξέλιξης της περιοχής συγκέντρωσης ή τμήματός της σε Βιοτεχνικό Πάρκο (ΒΙΟΠΑ), με πολεοδόμηση, εφόσον παρατηρηθεί ικανή συγκέντρωση μονάδων.
Τριτογενής τομέας	Ανάδειξη της Χίου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στην πόλη της Χίου και του λιμένα των Μεστών.
	Ανάπτυξη του θερμαλισμού στην περιοχή των ιαματικών πηγών στα Αγιάσματα.
	Προωθείται η ένταξη των σημείων γεωλογικού ενδιαφέροντος (λ.χ. σπήλαιο Αγ. Γάλακτος, Ψαρώνας, περιοχή Κορακάρη, περιοχή Κεραμείων) σε τουριστικά δίκτυα (θεματικά ή μη).
Ψαρά	
Πρωτογενής τομέας	Επιδιώκεται η επαύξηση της αρδευόμενης γεωργικής γης, ενώ ενισχύεται η κτηνοτροφία ως σημαντικός παράγοντας στη διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος.
Τριτογενής τομέας	Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
Δήμος Οινουσσών	
Πρωτογενής τομέας	Επιδιώκεται η επαύξηση της αρδευόμενης γεωργικής γης, ενώ ενισχύεται η κτηνοτροφία ως σημαντικός παράγοντας στη διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος.
Τριτογενής τομέας	Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
	Προωθείται η ανάπτυξη του αθλητικού και πολιτιστικού τουρισμού και η αναβάθμιση και προβολή του υφιστάμενου Αθλητικού-Πολιτιστικού Κέντρου.
	Προτείνεται η ανάπτυξη αγροτουριστικών μονάδων παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών.
Ενότητα Σάμου	
Σάμος	
Πρωτογενής τομέας	Προτείνεται η ένταξη των περιοχών αμπελοκαλλιέργειας για οινοποιία (εθνικό προϊόν) και ελαιοκαλλιέργειας για παραγωγή ελαιόλαδου Σάμου (ΠΓΕ) σε καθεστώς γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας.
	Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη διείσδυση ποιοτικών προϊόντων της αγροτικής παραγωγής (κρασί, ελαιόλαδο, αρωματικά φυτά, εσπεριδοειδή κ.λπ.) στον τουρισμό.

Δευτερογενής τομέας	Προωθείται η ανάπτυξη συστημάτων καθετοποίησης και τυποποίησης των ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενή τομέα. Στην κατεύθυνση αυτή θεωρείται αναγκαίος ο καθορισμός οργανωμένου υποδοχέα, ως ΠΟΑΠΔ μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, σε περιοχή όπου ήδη υφίστανται συγκεντρώσεις δραστηριοτήτων του δευτερογενή τομέα (π.χ. ΝΔ Βαθέως).
Τριτογενής τομέας	Ανάδειξη της Σάμου σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στο Βαθύ και το Καρλόβασι.
	Αξιοποίηση και ανάδειξη των φυσικών σπηλαίων (π.χ. σπήλαιο Πυθαγόρα) και φαραγγιών.
Ενότητα Ικαρίας	
Ικαρία	
Πρωτογενής τομέας	Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη διείσδυση ποιοτικών προϊόντων της τοπικής αγροτικής παραγωγής (μέλι, τυριά, κ.λπ.) στον τουρισμό.
	Όσον αφορά στον κλάδο της αλιείας, θα πρέπει να ληφθούν διαχειριστικά μέτρα στο πλαίσιο της προτεινόμενης ΠΕΧΠ για το θαλάσσιο χώρο.
Δευτερογενής τομέας	Προωθείται η ανάπτυξη συστημάτων καθετοποίησης και τυποποίησης των ποιοτικών προϊόντων του πρωτογενή τομέα (μέλι, τυριά, κ.λπ.). Στην κατεύθυνση αυτή θεωρείται αναγκαίος ο καθορισμός οργανωμένου υποδοχέα όχι κατ’ανάγκη πολεοδομημένου, ως ΠΟΑΠΔ μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, σε περιοχή όπου ήδη υφίστανται συγκεντρώσεις δραστηριοτήτων του δευτερογενή τομέα.
Τριτογενής τομέας	Ανάδειξη της Ικαρίας σε σταθμό κρουαζιέρας με πρόβλεψη ζώνης για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας εντός της λιμενικής ζώνης του επιβατικού λιμένα στον Εύδηλο.
	Η Ικαρία διαθέτει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα για την ανάδειξή της σε πόλο ανάπτυξης ιαματικού τουρισμού. Προωθείται η οργάνωση σε ολοκληρωμένο δίκτυο και η αξιοποίηση πηγών (Κράτσα, Αρτέμιδος και Παμφίλη, Κέντρο Υδροθεραπείας Απόλλωνα στην πλατεία των Θερμών, πηγή Αγ. Κυριακής, περιοχή Πηγή ανατολικά του χωριού «Ξυλοσύρτης», ιαματικές πηγές Λευκάδος κ.α.).
	Αξιοποίηση και ανάδειξη των πολυάριθμων και δυσπρόσιτων φυσικών σπηλαίων και του φαραγγιού του Χάλαρη.
Φούρνοι	
Πρωτογενής τομέας	Προτείνεται η ήπια ανάπτυξη κλάδων του πρωτογενή (αλιεία, κτηνοτροφία)
Τριτογενής τομέας	Προωθείται η ήπια ανάπτυξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Άρθρο 12
Βασικές προτεραιότητες για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Προωθείται η διατήρηση της οικολογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς ως βασικού βιώσιμου πόρου ανάπτυξης, αλλά συγχρόνως και ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής και ταυτότητας για τις τοπικές κοινωνίες. Οι βασικοί άξονες στους οποίους κινούνται οι κατευθύνσεις σχεδιασμού περιλαμβάνουν (Χάρτης Π.2δ):

• Τη θεσμοθέτηση της προστασίας των αξιόλογων φυσικών περιοχών και τοπίων, έτσι ώστε να καθοριστούν οι όροι προστασίας και οι επιτρεπόμενες χρήσεις, και η αντίστοιχη θεσμοθέτηση της προστασίας αρχαιολογικών χώρων και ο προσδιορισμός ζωνών προστασίας.

• Τον έλεγχο και παρακολούθηση για την αποφυγή περιπτώσεων μεγάλης κλίμακας ανατροπής του φυσικού τοπίου σε παράκτιες περιοχές ή άλλες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, με ισχυρή οικιστική ή άλλη ανάπτυξη, καθώς και αντίστοιχα μέτρα και ενέργειες για την αποκατάσταση εκτεταμένων περιοχών επιφανειακής εξόρυξης και περιοχών που καταστράφηκαν από πυρκαγιές ή άλλες φυσικές καταστροφές.

• Την αξιοποίηση των προστατευόμενων φυσικών και πολιτιστικών πόρων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού οικολογικού και πολιτιστικού χαρακτήρα.

• Τη διευθέτηση συγκρούσεων χρήσεων γης σε περιοχές όπου τα συμφέροντα παραγωγικών επενδύσεων αντιβαίνουν στα συμφέροντα διατήρησης και προστασίας ευαίσθητων οικολογικών και πολιτιστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων τοπίων διεθνούς ή εθνικής εμβέλειας, υπέρ των οικολογικών και πολιτιστικών πόρων και τοπίων.

Α. Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

1. Ακολουθείται το πλαίσιο που προβλέπει ο ν. 4519/2018 για τους Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) (Α΄ 25/2018) και η κοινή υπουργική απόφαση για την Αναθεώρηση Εθνικού Καταλόγου των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (Β΄ 4432/2017). Προωθείται η ολοκλήρωση της εκπόνησης Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, η έκδοση Προεδρικών Διαταγμάτων και η κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει ο ν. 4412/2016, για την προστασία και διαχείριση των περιοχών που ανήκουν στο Εθνικό Σύστημα Διοίκησης και Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΕΣΔΔΠΠ).

2. Άμεση Προστασία περιοχών υψηλής οικολογικής αξίας, οι «μεγάλοι υγρότοποι» με επιφάνεια μεγαλύτερη των 80 στρ. που βρίσκονται εντός ή στα όρια των προστατευόμενων περιοχών του ν. 3937/2011, αποτελούν πυρήνες προστασίας βιοτόπου και διέπονται από τους όρους και περιορισμούς των περιοχών Απόλυτης Προστασίας της Φύσης ή Προστασίας της Φύσης των παρ. 1 και 2 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου. Απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση αποστράγγισή τους και η μερική ή ολική επιχωμάτωσή τους. Οι μεγάλοι υγρότοποι της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι οι εξής:

Πίνακας 3: Μεγάλοι υγρότοποι της Περιφέρειας Β. Αιγαίου	
Λήμνος	Αλυκή Λήμνου
	Χορταρολίμνη ή Χορτάτου
	Έλος Διαπορίου
	Ασπρολίμνη
	Κόλπος Μούδρου - Αεροδρόμιο
Λέσβος	Λιμνοθάλασσα Μέσων
	Αλυκή Καλλονής
	Εννιά Καμάρες
	Έλος Παρακοίλων
	Εκβολή Τσικνιά
	Έλος Ντίπι - Λάρσος
	Υγρότοπος Ευρειακής
	Έλος και εκβολή Βούβαρη
	Αλυκή Πολιχνίτου
	Μεγάλη Λίμνη Αγιάσου
	Εκβολές π. Τσιχλιώτας
Σάμος	Έλος Μεσοκάμπου
	Έλος Γλυφάδας Πυθαγορείου

Επιπλέον, προωθείται η οριοθέτηση και προσδιορισμός όρων προστασίας για τους μικρούς υγρότοπους της Περιφέρειας.

3. Υποχρεωτική άσκηση της γεωργίας και της κτηνοτροφίας εντός των περιοχών του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών της Περιφέρειας, σύμφωνα με τις διατάξεις Πολλαπλής Συμμόρφωσης της κοινής υπουργικής απόφασης υπ’ αριθμ. 262385/2010, όπως κυρώθηκε με το άρθ. 8 του ν. 3399/2005 και ισχύει, ασχέτως με τη λήψη άμεσων ενισχύσεων. Εφαρμόζονται υποχρεωτικά οι Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής υπουργικής απόφασης 125347/568 (Β΄ 142/2004) ώστε η άσκηση των δραστηριοτήτων αυτών να είναι συμβατή με την προστασία των εν λόγω περιοχών και των οικοτόπων και ειδών χαρακτηρισμού τους.

Οι γεωργικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων είναι αρμόδιες για την εφαρμογή των αντίστοιχων μέτρων και την εκπόνηση Σχεδίων Ενημέρωσης-Ευαισθητοποίησης συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων. Επιπλέον, είναι αρμόδιες για την προώθηση προγραμμάτων στήριξης αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, ολοκληρωμένη διαχείριση με κομποστοποίηση και ανακύκλωση γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων κ.ά).

4. Η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων εντός των Προστατευόμενων Περιοχών του δικτύου Natura, και μέχρι τον καθορισμό χρήσεων και δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές, θα γίνεται σύμφωνα με την κείμενη τουριστική νομοθεσία και τους όρους και περιορισμούς του άρ. 9, ν. 3937/2011.

Για την πραγματοποίηση έργων ή δραστηριοτήτων στις Προστατευόμενες Περιοχές της Περιφέρειας, ακολουθούνται οι διατάξεις των άρθρων 5, 5Α έως 5Ι της κοινής υπουργικής απόφασης 37338/1807/2010, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την κοινή υπουργική απόφαση 8353/276/2012 και το ν. 3937/2011.

Β. Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς

Για την προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας προωθείται: (α) Ιεράρχηση του συνόλου των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Περιφέρειας βάσει της πολιτιστικής αξίας κάθε μνημείου. Στόχος η αποτελεσματικότερη διαχείριση και ανάδειξή τους. (β) Δημιουργία δικτύων των μνημείων Διεθνούς και Εθνικής Σημασίας με τα αντίστοιχα Τοπικής Εμβέλειας και αξιόλογους προορισμούς φυσικής κληρονομιάς. Στόχος η συνολική ανάδειξή τους και η ανάπτυξη του τουρισμού. (γ) Βελτίωση της προσβασιμότητας και της οργάνωσης σε όλους τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά μνημεία. Στόχος η ανάδειξή τους και η αύξηση της επισκεψιμότητας. (δ) Παρεμβάσεις ανάπλασης στα ιστορικά κέντρα των πόλεων της Περιφέρειας. Στόχος η αύξηση της επισκεψιμότητας των Μουσείων Λήμνου, Λέσβου, Χίου και Σάμου και η σύνδεση των παραδοσιακών και των σύγχρονων λειτουργιών. (ε) Ολοκλήρωση των συνδέσεων των ιστορικών κέντρων Μύρινας, Μυτιλήνης, Χίου και Πυθαγορείου με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μεμονωμένα μνημεία. Στόχος η ανάδειξή τους και η αύξηση της επισκεψιμότητας. (στ) Σήμανση στις περιοχές που έχουν εντοπισθεί στοιχεία της αρχαίας τοπογραφίας. Στόχος να αναδειχθεί η αρχαία πόλη κάτω από τη σύγχρονη μέσω αρχαιολογικών περιπάτων. (ζ) Σχεδιασμός και δημιουργία δικτύων μεταξύ των ποικίλων πολιτισμικών και φυσικών πόρων σε όλα τα νησιά της Περιφέρειας, και συνδυασμός με προορισμούς ή/και δραστηριότητες ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού. (η) Αναβάθμιση του περιβάλλοντος χώρου στα μνημεία και στους αρχαιολογικούς χώρους. Εξασφάλιση, με η χωρίς απαλλοτρίωση, των απαιτούμενων χώρων, έλεγχος χρήσεων και της εγκατάστασης δικτύων υποδομής με τη συνδρομή του υποκείμενου σχεδιασμού, ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη ανάδειξή τους. Οριοθέτηση - θεσμοθέτηση ζωνών προστασίας της περιβάλλουσας περιοχής αρχαιολογικών χώρων και μεμονωμένων μνημείων. (θ) Δημιουργία μουσείων με την αναβάθμιση αρχαιολογικών συλλογών συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών για

την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και ιδιαιτεροτήτων κάθε περιοχής. (ι) Δημιουργία πολυχώρων ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών, μυθολογικών και άλλων πολιτιστικών σεναρίων (σύνδεση καινοτομίας-πολιτισμού). (ια) Μέριμνα για την ανάδειξη και συνολική διαχείριση του τοπίου, ώστε να αναδεικνύεται η άρρηκτη σχέση των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων με το ευρύτερο περιβάλλον τους. Σημαντικό είναι η διαφύλαξη του τοπίου του περιβάλλοντος χώρου των μνημείων και των αρχαιολογικών χώρων, ώστε τα μνημεία να εντάσσονται ομαλά στο ιστορικό τους περιβάλλον.

Γ. Κατευθύνσεις για την προστασία και ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών

Δίδεται βασική κατεύθυνση η προστασία και η ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών να αποτελέσουν αναπτυξιακό παράγοντα της Περιφέρειας. Πέραν του σημαντικού αριθμού των ήδη κηρυγμένων παραδοσιακών οικισμών της Περιφέρειας (77), προτείνεται να κηρυχθούν επιπλέον ως παραδοσιακοί οικισμοί με ειδικούς όρους και περιορισμούς οι εξής: έξι (6) οικισμοί στη Δ.Ε. Γέρας (Παπάδος, Μεσαγρός, Παλαιόκηπος, Σκόπελος, Πλακάδος, Πέραμα), δύο (2) στη Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής (Αγία Παρασκευή, Νάπη), τέσσερις (4) στη Δ.Ε. Ευεργέτουλα (Ίππειος, Κάτω Τρίτος, Συκούντα, Μυχού), τρεις (3) στη Δ.Ε. Ερεσού - Αντίσσης (Ερεσό, Άντισσα, Βατούσα), δύο (2) στη Δ.Ε. Μανταμάδου (Μανταμάδο, Κλειώ), και ένας (1) οικισμός στη Δ.Ε. Μήθυμνας (Συκαμινέα). Στόχος είναι η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους και η προστασία τους.

Με δεδομένη την ανάγκη προστασίας του παραδοσιακού χαρακτήρα και την πληθώρα οικιστικού αποθέματος, προωθείται η απαγόρευση της επέκτασης των ορίων των παραδοσιακών οικισμών. Από την εν λόγω απαγόρευση επέκτασης, εξαιρούνται περιοχές όπου από τον υποκείμενο χωρικό σχεδιασμό εντοπίζεται υφιστάμενη οικιστική διάχυση σε συγκεντρώσεις στην εκτός σχεδίου και ορίων οικισμών περιοχή πέριξ των παραδοσιακών οικισμών. Οι επεκτάσεις στις περιπτώσεις αυτές θα προβλέπονται με πολεοδομικές μελέτες που θα εξασφαλίζουν την πολεοδομική οργάνωση των περιοχών αυτών, τον σεβασμό στην παραδοσιακή φυσιογνωμία του οικισμού και τη λειτουργική διασύνδεσή τους μέσω της δημιουργίας των αναγκαίων κοινόχρηστων ή κοινωφελών χώρων.

Σε παραδοσιακούς οικισμούς που έχουν ανάγκη δημιουργίας κοινόχρηστων χώρων και κοινωφελών εξυπηρετήσεων θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα της περιορισμένης επέκτασης μόνο για την εξυπηρέτηση των σκοπών αυτών και όχι για λόγους οικιστικής επέκτασης.

Σε παραδοσιακούς, εγκαταλελειμμένους, παλιούς και φθίνοντες οικισμούς ή οικιστικές ενότητες με αξιόλογα στοιχεία φυσικής ή/και πολιτιστικής κληρονομιάς προωθείται η αναζωογόνησή τους, με διαφύλαξη της αξίας του πόρου και προστασία του παραδοσιακού ή αξιόλογου χαρακτήρα τους. Για παράδειγμα, ενθαρρύνεται η επένδυση υπό τη μορφή σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων.

Έμφαση δίδεται στον ολοκληρωμένο σχεδιασμό επιχειρησιακού επιπέδου για τη βιώσιμη ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ο οικοτουρισμός (π.χ. ορνιθολογικός τουρισμός), ο ιαματικός τουρισμός, ο καταδυτικός, γεωλογικός, θαλάσσιος, θρησκευτικός, πολιτιστικός και γευσιγνωστικός τουρισμός, μέσω της ανάδειξης των πόρων της Περιφέρειας, με παράλληλη δημιουργία δικτύου διαδρομών σε κάθε νησί που να εξυπηρετούν την ανάπτυξη των ειδικών αυτών μορφών τουρισμού.

Επιπλέον, προωθείται η δημιουργία δικτύου διαδρομών που θα συνδέει τους ιστορικούς, πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους κάθε περιοχής, με στόχο την ανάδειξη και προβολή τους, με κριτήρια που να αναδεικνύουν τα χαρακτηριστικά του αγροτικού τοπίου και την ιδιαίτερη ταυτότητα κάθε περιοχής και προωθείται ενιαίος σχεδιασμός αναφορικά με τις πεζοπορικές διαδρομές σε επίπεδο νησιού.

Ειδικότερα, επιβάλλεται η αποκατάσταση της συνέχειας του δικτύου των μονοπατιών, όπου αυτό έχει διακοπεί και η συντήρηση και αποκατάστασή τους. Αποφεύγεται η δημιουργία νέων μονοπατιών, εκτός και αν προκύπτει τεκμηριωμένη αναγκαιότητα ολοκλήρωσης βρόγχων ή προσπέλασης σε σημεία οικολογικού ενδιαφέροντος, αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς, με την προϋπόθεση η κατασκευή τους να γίνεται στα παραδοσιακά πρότυπα με χρήση τοπικών υλικών. Προστατεύονται και αποκαθίστανται, με τη χρήση ιδίων υλικών, συνήθως ξερολιθιάς, οι πέτρινοι φράχτες, οι αναβαθμοί και οι φυτοφράχτες, ως στοιχεία του τοπίου και των μονοπατιών.

Πίνακας 4: Εξειδίκευση κατευθύνσεων ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς	
Λέσβος	Ανάπλαση του παραλιακού μετώπου (Προκυμαία και Επάνω Σκάλα Μυτιλήνης, από Μακρύ Γυαλό μέχρι Ταμπακαριά).
	Οργανωμένη αξιοποίηση θυλάκων παραδοσιακής βιομηχανίας - βιοτεχνίας της προπολεμικής περιόδου και κενών κατοικιών που δεν εντάσσονται λειτουργικά στον ιστό των οικισμών, όπως στον Πολιχνίτο και στο Πέραμα.
	Διατήρηση και ανάδειξη των κελυφών παλαιών βιομηχανικών συγκροτημάτων στη Μυτιλήνη, από Καλαμάρη έως Ταμπακαριά, στο Πέραμα Γέρας, στο Πλωμάρι και στο Ντίπι (Σκάλα Συκούντας).
	Σύνδεση της περιοχής του Κάτω Κάστρου και Επάνω Σκάλας στη Μυτιλήνη, στα πλαίσια της ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων.
	Ανάδειξη της θέσης Ροδαφνίδια, όπου έχουν εντοπισθεί στοιχεία πρώιμης κατοίκησης.
	Ανάδειξη των οθωμανικών λουτρών στις θερμοπηγές.

Λήμνος	Προστασία του τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος των αρχαιολογικών χώρων Ηφαιστία, Καβείριο και Πολιόχνης.
	Ειδική σήμανση στη θέση Ούριακος.
	Ανάδειξη του ιστορικού κέντρου της Μύρινας μέσω αρχαιολογικών περιπάτων.
	Ανάπλαση παραλιακού μετώπου στις περιοχές Ρωμαϊκό και Τούρκικο Γυαλό στη πόλη της Μύρινας, με στόχο την τουριστική αξιοποίησή τους.
	Προστασία των μονοπατιών-πεζοπορικών διαδρομών (π.χ. Φυσίνη-Λιμανάκι της Αγιάς-Άγιος Μάρνος, Παναγιά η Κακκαβιώτισσα, Προφήτης Ηλίας στη Λήμνο και Λιμάνι-Μικρά Αυλάκια στον Άγιο Ευστράτιο). Αποτρέπεται η μετατροπή τους σε δρόμους.
Αγ. Ευστράτιος	Προστασία του δικτύου μονοπατιών-πεζοπορικών διαδρομών. Αποτρέπεται η μετατροπή τους σε δρόμους.
	Αποκατάσταση και ανάδειξη του παλιού οικισμού του Αγ. Ευστράτιου.
Χίος	Ανάδειξη του δικτύου των Βιγλών της Χίου, σε συνδυασμό με τους μεσαιωνικούς οικισμούς που προστάτευαν, με πλήρη αποκατάσταση κτιρίων, προβολή και ένταξή τους σε δίκτυα επισκεπτών πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
	Ανάδειξη και αξιοποίηση, ειδικότερα, του οικισμού του Κάμπου και των μεσαιωνικών οικισμών Πυργίου, Μεστών, Ολύμπων.
	Δημιουργία εκτεταμένου δικτύου μονοπατιών για τη σύνδεση και ανάδειξη των ιστορικών, πολιτιστικών και φυσικών πόρων κάθε περιοχής.
Ψαρά	Προστασία και ανάδειξη οικισμού Ψαρών και ένταξή του σε τουριστικά δίκτυα διαδρομών.
	Δημιουργία διαδρομών φυσικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος, μέσω της ανάπτυξης εκτεταμένου δικτύου μονοπατιών.
Οινούσσες	Προστασία και ανάδειξη οικισμού Οινουσσών και ένταξή του σε τουριστικά δίκτυα διαδρομών.
	Δημιουργία διαδρομών φυσικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος, μέσω της ανάπτυξης εκτεταμένου δικτύου μονοπατιών.
Σάμος	Ανάδειξη της αρχαίας αγοράς του Πυθαγορείου.
	Δημιουργία δικτύου διαδρομών στην ευρύτερη περιοχή του Πυθαγορείου. Ανάδειξη μονοπατιών που συνδέουν το όρος Καρβούνη με την περιοχή του Πυθαγορείου.
	Προστασία υφιστάμενων δικτύων των μονοπατιών-πεζοπορικών διαδρομών (π.χ. Μανωλάτες-Σταυρινήδες, προς Κορυφή του Κέρκη -ανατολικό μονοπάτι-, Κορυφή του Κέρκη -νότιο μονοπάτι-, Νικολούδες-Μεγάλο Σεϊτάνι, Νικολούδες- Τσουρλαίοι, κ.λπ.). Αποτρέπεται η μετατροπή τους σε δρόμους.
Ικαρία	Συντήρηση του αρχαιολογικού χώρου του Νας.
	Δημιουργία του δικτύου: Κάμπος-Αρχαία Οινόη- Πύργος Δράκανου.
Φούρνοι	Προστασία και ανάδειξη οικισμού Θύμαινας.
	Δημιουργία του δικτύου: Λόφος Αγίου Γεωργίου-Πετροκοπιό-Χρυσομηλιά- Καμάρι, με στόχο την ανάδειξη του λόφου Αγίου Γεωργίου.

Άρθρο 13
Κατευθύνσεις στρατηγικής για το Τοπίο

Προωθείται ο σχεδιασμός, η διαχείριση και η προστασία Τοπίων Διεθνούς και Εθνικής εμβέλειας, σε εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύβασης για το Τοπίο. Προσδιορίζονται οι εξής τύποι τοπίων με βάση το χαρακτήρα που υπερισχύει, από τον συνδυασμό των μορφών, λειτουργιών και αξιών: (1) τουριστικός, (2) πολιτισμικός (θρησκευτικός / αρχαιολογικός / ιστορικός), (3) περιβαλλοντικός, (4) αγροτικός, (5) αστικός, (6) αισθητικός (αρχιτεκτονικός / φυσικός), (7) παραγωγικός (μεταποιητικός) (Χάρτης Π.2ε).

Τα κριτήρια αξιολόγησης των τοπίων είναι: (1) αισθητικό και φυσικό κάλλος, (2) αναγνωσιμότητα, (3) μοναδικότητα - σπανιότητα, (4) το τοπίο ως ιδιαίτερος φυσικός πόρος, (5) αντιπροσωπευτικότητα, (6) ιδιαίτερης μορφολογικής δομής οικισμοί και στοιχεία αρχιτεκτονικής οπτικά εκτεθειμένα, (7) ήδη αναγνωρισμένα προστατευμένα τοπία, (8) υψηλής βιωματικής αξίας, (9) αναλλοίωτος χαρακτήρας.

Προωθείται η παρακάτω ταξινόμηση των τοπίων με βάση τα ανωτέρω κριτήρια (Πίνακας 5):

Τοπία Διεθνούς αξίας: Τοπία που χρήζουν διεθνούς αναγνώρισης για τα φυσικά ή πολιτιστικά τους χαρακτηριστικά (π.χ. Περιοχές Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, Υγρότοποι Συνθήκης Ramsar).

Τοπία Εθνικής αξίας: Τοπία που αναγνωρίζονται από την ελληνική νομοθεσία για τη φυσική και πολιτισμική τους κληρονομιά (π.χ. σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι, Εθνικοί Δρυμοί, περιοχές του δικτύου Natura 2000).

Τοπία Περιφερειακής αξίας: Τοπία που εντάσσονται στα αναπτυξιακά πρότυπα και τις προτεραιότητες της Περιφέρειας και είναι άμεσα συνδεδεμένα με την ζωή, την παραγωγή και τα έθιμα του τόπου.

Τοπία υποβαθμισμένα: Τα τοπία αυτά μπορεί να εντάσσονται σε μια από τις ανωτέρω κατηγορίες αλλά να είναι σχετικά υποβαθμισμένης ποιότητας.

Πίνακας 5: Ταξινόμηση τοπίων στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου			
Ζώνες	Τοπία ιδιαίτερης αξίας	Τύποι Τοπίων	Είδος αξίας
ΠΕ Λήμνου			
1. Ανατολική Λήμνος	1.1. Βορειοανατολικά παράλια	Πολιτισμικός Αισθητικός	Εθνικής αξίας
	1.2. Όρμος Κέρος - Πολιόχνη	Περιβαλλοντικός Πολιτισμικός	Εθνικής αξίας
	1.3. Κόλπος Μούδρου - Φακός	Αισθητικός	Εθνικής αξίας
2. Δυτική Λήμνος	2.1. Περιοχή Μύρινας	Αστικός	Περιφερειακής αξίας
	2.2 Άγιος Ευστράτιος	Περιβαλλοντικός	Περιφερειακής αξίας
ΠΕ Λέσβου			
3. Νοτιοδυτική Λέσβος	3.1. Περιοχή Ερεσσού - Άντισσας	Αισθητικός Περιβαλλοντικός	Διεθνούς αξίας
	3.2. Περιοχή Καλλονής	Παραγωγικός	Περιφερειακής αξίας
4. Βόρεια, Βορειοανατολική Λέσβος	4.1. Μόλυβος - Πέτρα - Σκάλα Συκαμιάς	Αισθητικός	Διεθνούς αξίας
	4.2. Μανταμάδος - Θέρμη	Πολιτισμικός	Περιφερειακής αξίας
5. Νότια Λέσβος	5.1. Παράκτια περιοχή: Κόλπος Γέρας - Πλωμάρι - Μυτιλήνη	Περιβαλλοντικός Αστικός	Εθνικής αξίας
	5.2. Ορεινός όγκος Αγιάσου	Αισθητικός	Εθνικής αξίας
ΠΕ Χίου			
6. Βόρεια Χίος - Οινούσσες - Ψαρά	6.1. Ψαρά - Οινούσσες	Πολιτισμικός	Εθνικής αξίας
	6.2. Παράλια Βολισού - Ανάβατος	Αισθητικός	Περιφερειακής αξίας
	6.3. Καρδάμυλα	Πολιτισμικός	Περιφερειακής αξίας
7. Νότια Χίος (Μαστιχοχώρια)	7.1. Μαστιχοχώρια	Αγροτικός	Εθνικής αξίας
	7.2. Νότια παράλια	Τουριστικός	Περιφερειακής αξίας
8. Κεντρική Χίος	8.1. Χίος - Κάμπος Χίου	Αστικός - Αγροτικός	Εθνικής αξίας
	8.2. Ορεινή Χίος - Δυτικά παράλια	Περιβαλλοντικός Πολιτισμικός	Περιφερειακής αξίας
ΠΕ Ικαρίας και Σάμου			
9. Ικαρία - Φούρνοι	9.1. Κεντρική Ικαρία - Δάσος Ράντη	Περιβαλλοντικός	Εθνικής αξίας
	9.2. Νότιο άκρο	Περιβαλλοντικός	Περιφερειακής αξίας
	9.3. Βόρεια Ικαρία - Φούρνοι	Περιβαλλοντικός	Περιφερειακής αξίας
10. Ορεινή Σάμος	10.1. Χωριά Βορείου Τμήματος	Αγροτικός	Περιφερειακής αξίας
	10.2. Όρος Κερκετέας	Περιβαλλοντικός	Περιφερειακής αξίας
11. Πεδινή Σάμος	11.1. Παραλία Καρλοβάσου - Ποτάμι	Περιβαλλοντικός	Περιφερειακής αξίας
	11.2. Νότια παραλιακή ζώνη: Ηραίο - Πυθαγόρειο - Μαραθόκαμπος	Πολιτισμικός	Εθνικής αξίας
	11.3. Ανατολικό άκρο - Βαθύ	Αστικός	Περιφερειακής αξίας

Ειδικότερα:

Ζώνη 1: Ανατολική Λήμνος

1.1. Βορειοανατολικά παράλια (τοπίο Εθνικής αξίας): Η περιοχή οριοθετείται στο βορειοανατολικό τμήμα της Λήμνου (περιοχή Λιμναίας Γης), περιλαμβάνει κυρίως τους αρχαιολογικούς χώρους των Κάβειρων και της Ηφαιστίας και τους όρμους του Πουρνιά, Τηγάνι και Αγίου Χαραλάμπους, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους γεωμορφολογικούς σχηματισμούς, τις εκτεταμένες αμμοθίνες και αμμόλοφους.

1.2. Όρμος Κέρος - Πολιόχνη (τοπίο Εθνικής αξίας): Περιλαμβάνει το ανατολικό τμήμα της Λήμνου που εμπεριέχει τους υγροτόπους της Χορταρόλιμνης, της Αλυκής, τον όρμο του Κέρους και τον όρμο της Πολιόχνης, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους υγροτόπους της Αλυκής και της Χορταρόλιμνης.

1.3. Κόλπος Μούδρου - Φακός (τοπίο Εθνικής αξίας): Περιλαμβάνει το νοτιοανατολικό τμήμα της Λήμνου περί τον Κόλπο του Μούδρου, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τον κλειστό Κόλπο, τους παράκτιους υγρότοπους, τον ισθμό Διαπόρι και τμήματα του απολιθωμένου δάσους Λήμνου.

Ζώνη 2: Δυτική Λήμνος

2.1 Περιοχή Μύρινας (τοπίο Περιφερειακής αξίας), περιλαμβάνει τη Δυτική Λήμνο, που είναι κυρίως ορεινή. Η περιοχή της ζώνης χωροθετείται αριστερά του νοητού άξονα παραλία Γομάτι - όρμος Πεδινό. Αξιόλογα στοιχεία της είναι το Ενετικό Κάστρο Μύρινας και τα Θέρμα με τις θερμομεταλλικές πηγές. Ολόκληρη η Λήμνος έχει χαρακτηριστεί ως Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

2.2 Άγ. Ευστράτιος (τοπίο Περιφερειακής αξίας). Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της νήσου Άγιος Ευστράτιος είναι το σπήλαιο Τρύπια Σπηλιά, το Δάσος βελανιδιών και οι αμμοθίνες.

Ζώνη 3: Νοτιοδυτική Λέσβος

3.1 Περιοχή Ερεσού - Άντισσας (τοπίο Διεθνούς αξίας), με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά το Απολιθωμένο Δάσος της Λέσβου, το Κάστρο Σιγρίου και την Παραλία Ερεσού.

3.2. Περιοχή Καλλονής (τοπίο Περιφερειακής αξίας), με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τον κλειστό Κόλπο, τους παράκτιους υγρότοπους, τις αλυκές, τις χερασίες και ενάλιες αρχαιότητες και με αξιόλογα στοιχεία το Δάσος Μαύρης Πεύκης και τους οικισμούς Φίλα, Σκαλοχώρι, Ανεμώτια και Άγρα.

Ζώνη 4: Βόρεια και Βορειοανατολική Λέσβος

4.1. Μόλυβος - Πέτρα - Σκάλα Συκαμιάς (τοπίο Διεθνούς αξίας), με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά το Κάστρο του Μόλυβου, τον ορεινό όγκο του όρους Λεπέτυμνου, τον οικισμό της Συκαμιάς και τη Σκάλα. Υψηλής επισκεψιμότητας παράκτιες περιοχές αποτελούν οι περιοχές του Μολύβου και της Πέτρας. Περιλαμβάνει τοπία με πευκοδάση, δάση βελανιδιάς, ελαιώνες, με έντονο αγροτικό χαρακτήρα, ιδιαίτερα γραφικούς οικισμούς (Μόλυβος και Πέτρα) αλλά και στοιχεία αρχιτεκτονικής (λιοτρίβια, πύργοι, μοναστήρια, υδρόμυλοι).

4.2. Μανταμάδος - Θέρμη (τοπίο Περιφερειακής αξίας). Περιλαμβάνει τοπία αγροτικά, κτηνοτροφικά και ελαιώνες, με αξιόλογα στοιχεία αρχιτεκτονικής, τον προϊστορικό οικισμό Θέρμης και τα ιαματικά λουτρά. Το νησιωτικό σύμπλεγμα Τοκμάκια αποτελεί Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

Ζώνη 5: Νότια Λέσβος

5.1. Παράκτια περιοχή: Κόλπος Γέρας - Πλωμάρι - Μυτιλήνη (τοπίο Εθνικής αξίας): Περιλαμβάνει την παράκτια ζώνη των περιοχών Γέρας, Μυτιλήνης, Πλωμαρίου, Πολυχνίτου, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: τον Κόλπο της Γέρας, τους ελαιώνες, το Φρούριο Μυτιλήνης, το Αρχαίο Θέατρο Μυτιλήνης, το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο στη Μόρια, τα αρχοντικά στην πόλη της Μυτιλήνης, καθώς και την περιοχή Μουσείων Ελευθεριάδη - Τεριάντ και Θεόφιλου.

5.2. Ορεινός όγκος Αγιάσου (τοπίο Εθνικής αξίας): Οριοθετείται στις περιοχές Αγιάσου και Πλωμαρίου, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά το Όρος Όλυμπος, τον παραδοσιακό οικισμό της Αγιάσου, την Παναγία Αγιάσου και την Καρύνη Αγιάσου.

Ζώνη 6. Βόρεια Χίος - Οινούσσες - Ψαρά.

6.1. Ψαρά - Οινούσσες (τοπίο Εθνικής αξίας): Οι Οινούσσες αποτελούν ένα σύμπλεγμα εννέα νησιών με αξιόλογα στοιχεία όπως ο παραδοσιακός οικισμός των Οινουσσών. Τα Ψαρά και τα Αντίψαρα, μαζί με άλλα μικρότερα νησιά, ανήκουν στο σύμπλεγμα των Ψαρών με αξιόλογα στοιχεία: το Ηρώο στο λόφο της Μαύρης Ράχης, τον Ι.Ν. Αγ. Νικολάου, την Ι.Μ. Κοίμησης της Θεοτόκου.

6.2. Παράλια Βολισού - Ανάβατος (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Περιλαμβάνει την παραλιακή ζώνη της Βολισσού και την περιοχή του οικισμού Βολισσού με το Κάστρο της.

6.3. Καρδάμυλα (τοπίο Περιφερειακής αξίας), με ιδιαίτερα τους οικισμούς των Καρδαμύλων, τα χαρακτηριστικά τα κάστρα, τους νερόμυλους και ανεμόμυλους.

Ζώνη 7: Νότια Χίος

7.1. Μαστιχοχώρια (τοπίο Εθνικής αξίας).

7.2. Νότια Παράλια (τοπίο Περιφερειακής αξίας, σχετικά υποβαθμισμένο):

Η Ζώνη 7 περιλαμβάνει όλο το νότιο άκρο από το όρμο της Ελάτας έως τον όρμο του Μέγα-Λιμιώνα. Χαρακτηριστικό του τοπίου είναι η καλλιέργεια της μαστίχας που αποτελεί μοναδικό παγκοσμίως προϊόν με έντονο πολιτισμικό χαρακτήρα. Τοπίο ορεινό, χαμηλής και θαμνώδους βλάστησης (τμηματικά καμένο κυρίως στην ανατολική πλευρά), με ιδιαίτερης αναγνωσιμότητας παραδοσιακούς οικισμούς / καστροπόλεις (Πυργί, Ολύμποι, Μεστά, κ.λπ.).

Ζώνη 8: Κεντρική Χίος

8.1. Χίος - Κάμπος Χίου (τοπίο Εθνικής αξίας): Περιλαμβάνει την πόλη της Χίου, τον Βροντάδο και τον Κάμπο Χίου. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν το Κάστρο, η Δασκαλόπετρα, η πόλη της Χίου τα Ταμπάκικα και οι ανεμόμυλοι, ενώ ο Κάμπος Χίου αποτελεί ένα μοναδικής σημασίας και ιδιαίτερης αξίας νησιωτικό οικιστικό-γεωργικό σύνολο.

8.2. Ορεινή Χίος - Δυτικά παράλια (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Τοπίο ορεινό (τμηματικά καμένο), με αξιόλογα μνημεία και οικισμούς. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν η Νέα Μονή Χίου, οι Ι.Μ. Κουρνά, Αγ. Πέτρου και Αγίων Πατέρων, καθώς και ο μεσαιωνικός οικισμός του Ανάβατου.

Ζώνη 9: Ικαρία - Φούρνοι

9.1. Κεντρική Ικαρία - Δάσος Ράντη (τοπίο Εθνικής αξίας): Περιλαμβάνει την κεντρική περιοχή της Ικαρίας και τους οικισμούς Εύδηλου και Αγ. Κύρηκα στα παράλια. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αποτελούν τα Σπήλαια, οι γεωλογικοί σχηματισμοί, το χωριό Μαγγανίτης και η παραλία Σεϋχέλλες. Το Δάσος του Ράντη έχει κηρυχθεί Διατηρητέο Μνημείο της Φύσης.

9.2. Νότιο άκρο (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Περιλαμβάνει τις περιοχές Γυαλισκάρι, Αρμενιστή, Καρκινάγρι, όρος Μέλισσα, Χριστός Ράχες. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αποτελούν η Μονή Ευαγγελιστρίας, το Ρωμαϊκό ωδείο στην Οινόη, το Βυζαντινό φρούριο Νικαριάς, οι καταρράκτες Ραξούνια, Ρυάκα, οι παραλίες (Αρμενιστής, Γυαλισκάρι) και το τοπίο των γεωμορφολογικών σχηματισμών νότια των Ραχών.

9.3. Βόρεια Ικαρία - Φούρνοι (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Οριοθετείται στο Βόρειο άκρο της Ικαρίας και περιλαμβάνει το σύμπλεγμα των Φούρνων. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στην Ικαρία αποτελούν: η αρχαϊκή ακρόπολη στη Θερμή (Θερμά), ο ελληνιστικός πύργος (Δράκανου), το Παλαιόκαστρο, το Κάστρο Περδικιού και οι θερμές πηγές. Στο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους σύμπλεγμα των Φούρνων, αξιόλογα στοιχεία αποτελούν οι λίθινοι σαρκοφάγοι, τα ερείπια αρχαίων ναών, οι μύλοι και τα αρχαία λατομεία.

Ζώνη 10: Ορεινή Σάμος

10.1. Χωριά Βορείου Τμήματος (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Το τοπίο είναι ενταγμένο ως επί το πλείστον στο δίκτυο περιοχών Natura 2000, στις παρυφές του όρους Καρβούνη ή Άμπελος, με παραδοσιακούς οικισμούς (Βουρλιώτες, Μανωλάτες, Βαλεοντάτες, Σταυρινήδες).

10.2. Όρος Κερκετέας ή Κέρκης (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Στο όρος Κέρκης υπάρχουν αξιόλογα σπήλαια (Κακοπέρατου, της Παναγίας της Σαραντασκαλιώτισσας, σπηλιά του Πυθαγόρα, Τρύπα Πανάρετου) και φαράγγια.

Ζώνη 11: Πεδινή Σάμος

11.1. Παραλία Καρλοβάσου - Ποτάμι (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Κατάφυτο τοπίο που περιλαμβάνει το Καρλόβασι, το ποτάμι, και τις παραλίες Μικρό και Μεγάλο Σεϊτάνι. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: Ι.Ν. Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, Ι.Μ. Προφήτη Ηλία, Ποτάμι Σάμου (Φυσικό τοπίο), χαράδρα από Κακοπέρατο μέχρι Σεϊτάνι (Φυσικό τοπίο), Ταμπάκικα στο Καρλόβασι.

11.2. Νότια παραλιακή ζώνη: Ηραίο - Πυθαγόρειο - Μαραθόκαμπος (τοπίο Εθνικής αξίας): Τοπίο πεδινό, κατάφυτο, με αρχαιολογικά ευρήματα και παραδοσιακούς οικισμούς. Το Πυθαγόρειο έχει χαρακτηρισθεί ως Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: Πυθαγόρειο (Δομημένο τοπίο), Ηραίο, Ευπαλίνειο όρυγμα, υδραγωγείο, Αρχαιολογικός χώρος Θερμών, Βυζαντινό Κάστρο, Πύργος Σαρακίνη, Πύργος Λογοθέτη, Ι.Ν. Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, Ι.Μ. Παναγίας της Σπηλιανής, Υδροβιότοπος Γλυφάδας, Υδροβιότοπος Αλυκής.

11.3. Ανατολικό άκρο - Βαθύ (τοπίο Περιφερειακής αξίας): Τοπίο πευκόφυτο, εύφορο με κυρίαρχη την καλλιέργεια της ελιάς και του αμπελιού, με ιδιαίτερη οικιστική ανάπτυξη και παραλίες μεγάλης τουριστικής ανάπτυξης (Τσαμπού, Τσαμαδού). Η περιοχή Άγ. Κωνσταντίνος είναι χαρακτηρισμένος βιότοπος. Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: μοναστήρια (Αγίας Ζώνης, Ζωοδόχου Πηγής, Αγίας Βαρβάρας Βλάμαρης, Παναγίας Κότσικα). Το Άνω Βαθύ (Δομημένο Τοπίο) αποτελεί Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

Δίδονται οι εξής κατευθύνσεις για την προστασία του τοπίου: (α) προστασία και ενίσχυση των οικισμών στις δημογραφικά εγκαταλελειμμένες περιοχές, (β) προστασία των παραδοσιακών καλλιεργειών, (γ) έλεγχος της ανεξέλεγκτης οικιστικής δόμησης με έμφαση στο χωρικό σχεδιασμό και αρμονική ένταξη νέων αναπτύξεων, (δ) προστασία και ανάδειξη των ιδιαίτερων φυσικών χαρακτηριστικών και της αισθητικής του τοπίου (π.χ. αγροτικά κτίσματα, μάντρες, μονοπάτια).

Πολιτικές και διαχειριστικά μέτρα αειφόρου ανάδειξης και προστασίας ζωνών τοπίου αποτελούν: (α) προστασία και ανάδειξη τοπίων ιδιαίτερης αξίας, (β) διατήρηση παραδοσιακών μορφών γεωργίας, εκτατικής κτηνοτροφίας και βιοτεχνίας και εξασφάλιση της συνύπαρξης δραστηριοτήτων οικιστικής, αγροτικής και βιομηχανικής ανάπτυξης με την διατήρηση του χαρακτήρα του τοπίου, (γ) αποφυγή κατά το δυνατόν αναπτύξεων μη συμβατών με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, (δ) προστασία του τοπίου ως οικονομικού πόρου.

Επιπλέον, προτείνεται η διερεύνηση χαρακτηρισμού περιοχών ως προστατευόμενων τοπίων ή ως προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, σύμφωνα με το άρ. 6, παρ. 3 του ν. 3937/2011 (π.χ. το Απολιθωμένο Δάσος στη Λήμνο και του δάσους του Ράντη της Δ.Ε. Εύδηλου της Ικαρίας).

Άρθρο 14
Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή ΠΕΧΠ και ΣΟΑΠ

Στην κατεύθυνση ολοκλήρωσης του σχεδιασμού και εξειδίκευσης στο χώρο των κατευθύνσεων της παρούσας, προτείνεται: (α) Η επίσπευση και έγκριση των σχεδίων που βρίσκονται υπό εκπόνηση, με μέριμνα ώστε να εναρμονίζονται και να εξειδικεύουν τις κατευθύνσεις της παρούσας. (β) Η εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων, που θα λαμβάνει υπόψη τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού και θα ολοκληρώνει το σχεδιασμό. Στο πλαίσιο αυτό ενθαρρύνεται η εκπόνηση των εν λόγω σχεδίων ενιαία για ευρύτερες βιώσιμες χωρικές και αναπτυξιακές ενότητες της παρούσας, δηλαδή τις ενιαίες χωρικές ενότητες των μεγαλύτερων νησιών συνοδευόμενα από τα μικρότερα νησιά επιρροής τους: Λέσβος, Λήμνος - Άγ. Ευστράτιος, Χίος - Οινούσσες - Ψαρά, Σάμος, Ικαρία - Φούρνοι. (γ) Η αναθεώρηση των Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) Σάμου, Β. Χίου και Ν. Χίου, ώστε να εναρμονιστούν με τον υπερκείμενο σχεδιασμό και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, απαραίτητη κρίνεται η αναθεώρηση των ρυθμίσεων της ΖΟΕ Σάμου (Δ΄ 100/1995) και δίδονται οι εξής κατευθύνσεις: (α) Καθορισμός γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας εντός των ζωνών Ζ (Περιοχές προστασίας γεωργικής γης) και Η (Καλλιεργούμενες εκτάσεις) βάσει των κριτηρίων της κοινής υπουργικής

απόφασης υπ’ αριθμ. 168040 (Β΄ 1528/2010). (β) Καθορισμός των δασών και δασικών εκτάσεων που θα παραμείνουν υπό προστασία εντός των ζωνών Θ (Περιοχές κυρίως προστασίας δασών και δασικών εκτάσεων).

Χαρακτηρίζεται ως Περιοχή Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) η θαλάσσια περιοχή και οι βραχονησίδες και λοιπά μικρά νησιά της Περιφέρειας, με σκοπό το συντονισμό της χωρικής τους οργάνωσης των χρήσεων και δραστηριοτήτων οι οποίες αναπτύσσονται ή δύνανται να αναπτυχθούν εντός του θαλάσσιου αυτού χώρου και περιλαμβάνουν την αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια, την εγκατάσταση και λειτουργία αιολικών πάρκων, τα θαλάσσια αθλήματα, ιστιοπλοΐα, yachting, τον τουρισμό κρουαζιέρας και σκαφών αναψυχής, τις θαλάσσιες μεταφορές (επιβατών και εμπορευμάτων). Ο θαλάσσιος χώρος αποτελεί επίσης τη συνέχεια του ζωτικού χώρου των παράκτιων ζωνών των νησιών, και διατρέχει κινδύνους από τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στις ζώνες αυτές (κύρια ρύπανση από απόβλητα των αστικών κέντρων και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων), ενώ πρόσθετοι κίνδυνοι ρύπανσης δημιουργούνται από τα διερχόμενα μεγαλύτερα ή μικρότερα σκάφη. Ιδιαίτερη φροντίδα απαιτείται για τις παράκτιες θαλάσσιες ζώνες οι οποίες περιβάλλουν τα νησιά και αποτελούν προέκταση του τοπίου τους, ενώ σε αρκετά σημεία της Περιφέρειας εντοπίζονται ενάλιες αρχαιότητες και έμβια συστήματα τα οποία χρήζουν προστασίας. Η εν λόγω μελέτη, πλην των κατευθύνσεων της παρούσας, θα πρέπει να λάβει υπόψη τον παραμεθόριο και περιφερειακό χαρακτήρα της περιοχής και να στοχεύσει σε προτάσεις που θα έχουν στόχο τόσο την αποφυγή συγκρούσεων μεταξύ των διαφορετικών δραστηριοτήτων, όσο και δυνατότητες συνέργειας μεταξύ τους.

Προτείνεται η εκπόνηση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) στους οικισμούς (Χάρτης Π.2β): Μυτιλήνη (ιδιαίτερα στις γειτονιές Κουλμπαρά και Αγ. Συμεών), Μύρινα (ιδιαίτερα στο ιστορικό κέντρο), Χίος (ιδιαίτερα στα Ταμπάκικα και τις παλιές συνοικίες), Βαθύ (ιδιαίτερα στο ιστορικό κέντρο), Αγ. Κήρυκος. Στόχοι των ΣΟΑΠ είναι, μεταξύ άλλων, η οργάνωση των χρήσεων γης, η ανάπλαση του αξιόλογου κτιριακού αποθέματος, η εξασφάλιση και διαμόρφωση κοινόχρηστων/ ελεύθερων χώρων, ο καθορισμός αποδεκτών ορίων ανάπτυξης, η βελτίωση της τεχνικής και κοινωνικής υποδομής και της ποιότητας ζωής, καθώς και η πρόληψη και ελαχιστοποίηση των συνεπειών από φυσικές καταστροφές.

Τέλος, προτείνονται η εκπόνηση ειδικής μελέτης για την προστασία και ανάδειξη του Κάμπου Χίου ως περιοχή ειδικού ενδιαφέροντος, μοναδικής σημασίας, η αποκατάσταση περιοχών που υπέστησαν καταστροφές από πυρκαγιές (π.χ. Μαστιχοχώρια) και περιοχών στο ανάγλυφο των οποίων εντοπίζονται επιφανειακές «πληγές» που οφείλονται στην εξόρυξη, καθώς και προγράμματα ανάπλασης και αναβάθμισης των ελεύθερων και κοινόχρηστων χώρων για όλους τους οικισμούς της Χίου, ιδιαίτερα για τους παραδοσιακούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄:
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Άρθρο 15
Πρόγραμμα Δράσης

Το πρόγραμμα δράσης υποδιαιρείται σε δύο περιόδους: (α) στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, το οποίο αποτελεί σημαντικό χρηματοδοτικό σκέλος ενός ευρύτερου σχεδίου ανάπτυξης, (β) στο μακροπρόθεσμο πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει τις σημαντικότερες ενέργειες και δράσεις που είτε χαρακτηρίζονται ως δεύτερης προτεραιότητας, είτε δεν είναι δυνατόν να προγραμματισθούν - υλοποιηθούν άμεσα.

1. Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δράσης

Το μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δράσης παρουσιάζεται στον Πίνακα 6 και οργανώνεται σε πέντε άξονες - θεματικά πεδία, που ταυτίζονται με τις πέντε αναπτυξιακές κατευθύνσεις με χωρική διάσταση που διαμορφώνουν το πρότυπο ανάπτυξης της Περιφέρειας και εξειδικεύονται σε επενδυτικές επιλογές - δράσεις.

Πίνακας 6: Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο Δράσης
1. Ισόρροπη ανάπτυξη της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας με έμφαση στην παράλληλη ανάπτυξη και την αλληλοϋποστήριξη του πρωτογενούς τομέα, του δευτερογενούς, του τουρισμού και της παραγωγής «πράσινης» ενέργειας.
1.α. Πρωτογενής τομέας
- Αύξηση της παραγωγικότητας, ώστε να επέλθει σχετική εξισορρόπηση του παραγόμενου προϊόντος με τους άλλους παραγωγικούς τομείς. - Βελτίωση της σύνδεσης του πρωτογενή τομέα με τον τουρισμό, ώστε να εξασφαλίζεται η άμεση διάθεση κύρια των ευπαθών προϊόντων επιτόπου. - Εξειδίκευση σε προϊόντα κατά νησί, η οποία μπορεί να ενισχυθεί ώστε να αποτελέσουν τα προϊόντα αυτά τον μοχλό ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα. - Ενιαία προώθηση των ποιοτικών τοπικών προϊόντων στις εγχώριες και διεθνείς αγορές. - Προώθηση μηχανισμού ΠΟΑΠΔ για την οργάνωση σημαντικών καλλιεργειών σε κάθε νησί: (α) ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης αγροτικών προϊόντων γύρω από τις περιοχές με γεωργική παραγωγή (Π.χ. Μαστιχοχώρια, κ.λπ.), ΠΟΑΠΔ στα νησιά Λέσβος, Λήμνος και Χίος, (β) ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης κτηνοτροφικών Προϊόντων (ΠΟΠ) σε περιοχές με σχετική παραγωγή (Βόρεια Χίος, Λήμνος, κ.λπ.), (γ) ΠΟΑΠΔ καθετοποίησης προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας στις παράκτιες περιοχές των Ζωνών ΠΑΥ (π.χ. Λαγκάδα Χίου, κ.λπ.), ΠΟΑΥ στις θαλάσσιες περιοχές της Καλλονής Λέσβου (οστρακοκαλλιέργεια), της Λαγκάδας Χίου (ιχθυοκαλλιέργεια) και στην περιοχή Γέρας Λέσβου.

1.β. Δευτερογενής τομέας
- Ενίσχυση της δευτερογενούς παραγωγής, και η στενότερη σύνδεσή της με την πρωτογενή παραγωγή. - Συγκέντρωση των μεταποιητικών μονάδων σε ΒΙΟΠΑ ή επιχειρηματικά Πάρκα - Προώθηση μηχανισμού ΠΟΑΠΔ. - Αξιοποίησης των πανεπιστημιακών σχολών για την ενσωμάτωση καινοτομιών και την βελτίωση της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων. - Προσπελασιμότητα εσωτερικού οδικού δικτύου που ευνοεί την αποκέντρωση επιχειρήσεων. - Παραγωγή πράσινης ενέργειας (αέρα, ήλιος, βιοαέριο, γεωθερμία, θαλάσσια κύματα κ.α.
1.γ. Τριτογενής τομέας
- Βελτίωση της ποιότητας των υφιστάμενων καταλυμάτων και δημιουργία νέων καταλυμάτων υψηλής κατηγορίας κατά προτεραιότητα (4 αστέρων και άνω). - Δημιουργία υποδομών για την τόνωση εξειδικευμένων μορφών τουρισμού, με έμφαση στον θαλάσσιο τουρισμό (σταθμοί ελλιμενισμού) και τον τουρισμό κρουαζιέρας. - Αντιμετώπιση των ελλείψεων σε βασικές υποδομές ως προς τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια). - Δημιουργία οργανωμένου δικτύου θεματικών διαδρομών (όλα τα νησιά) και η ανάπτυξη ορνιθολογικού τουρισμού (Λήμνος, Λέσβος), γεωλογικού τουρισμού (Λέσβος, Χίος), ιαματικός τουρισμού (Ικαρία, Λέσβος, Χίος), φυσιολατρικού τουρισμού (όλα τα νησιά), θρησκευτικού, πολιτιστικού, οινολογικού και γευσιγνωστικού τουρισμού (όλα τα νησιά) καθώς και καταδυτικού τουρισμού ή άλλων θαλάσσιων αθλημάτων. - Ανάδειξη Παραδοσιακών οικισμών.
1.δ. Ενέργεια
- Υλοποίηση της υποθαλάσσιας καλωδιακής σύνδεσης των νησιών με την ηπειρωτική Ελλάδα, με παράλληλη ανάπτυξη των ΑΠΕ. - Προώθηση ολοκληρωμένου προγράμματος ενεργειακής εξοικονόμησης. - Επίσπευση της αξιοποίησης των υφιστάμενων μελετών που αφορούν την εκμετάλλευση του γεωθερμικού πεδίου των νησιών της Περιφέρειας. - Κατασκευή σταθμού υγροποιημένου ή και συμπιεσμένου αερίου στην Μυτιλήνη και κατασκευή δικτύου στην πόλη. - Εξασφάλιση επαρκών χώρων υποδοχής και αποθήκευσης φυσικού αερίου σε όλα τα κατοικημένα νησιά. - Διερεύνηση σκοπιμότητας μετεγκατάστασης του σταθμού παραγωγής ενέργειας της Λέσβου, σε κατάλληλη θέση, στο μεσοδιάστημα μέχρι την υλοποίηση της διασύνδεσης.
2. Σεβασμός στη φυσική και πολιτιστική κληρονομιά των νησιών
2.α. Φυσικό περιβάλλον
- Εκπόνηση και έγκριση των ΕΠΜ ή Ειδικών Εκθέσεων του Άρθρου 6 του ν. 3937/2011 σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000. - Προστασία περιοχών υψηλής οικολογικής αξίας. - Παρακολούθηση - φύλαξη των μικρών νησιωτικών υγροτόπων. - Κατάρτιση και θεσμοθέτηση των Διαχειριστικών Σχεδίων. - Αντιμετώπιση περιπτώσεων περιπτώσεων μεγάλης κλίμακας ανατροπής του φυσικού τοπίου σε παράκτιες περιοχές ή άλλες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, με ισχυρή οικιστική ή άλλη ανάπτυξη, εκτεταμένες περιοχές επιφανειακής εξόρυξης και περιοχές που καταστράφηκαν από πυρκαγιές ή άλλες φυσικές καταστροφές.
2.β. Πολιτιστική κληρονομιά
- Ιεράρχηση του συνόλου των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Περιφέρειας βάσει της πολιτιστικής αξίας κάθε μνημείου και θεσμοθέτηση της προστασίας τους με τον προσδιορισμό ζωνών προστασίας Α και Β. - Δημιουργία δικτύων των μνημείων Διεθνούς και Εθνικής Σημασίας με τα αντίστοιχα Τοπικής Εμβέλειας και αξιόλογους προορισμούς φυσικής κληρονομιάς. - Βελτίωση της προσβασιμότητας και της οργάνωσης σε όλους τους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά μνημεία. - Προστασία και ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών της Περιφέρειας. - Ανάπλαση ιστορικών κέντρων των πόλεων της Περιφέρειας. - Ολοκλήρωση των συνδέσεων των ιστορικών κέντρων Μύρινας, Μυτιλήνης, Χίου και Πυθαγορείου με τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μεμονωμένα μνημεία. - Σήμανση στις περιοχές που έχουν εντοπισθεί στοιχεία της αρχαίας τοπογραφίας. - Ολοκληρωμένος σχεδιασμός επιχειρησιακού επιπέδου για τη βιώσιμη ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.

2.γ. Παραδοσιακοί οικισμοί
- Κήρυξη επιπλέον παραδοσιακών οικισμών με ειδικούς όρους και περιορισμούς: 6 οικισμοί στη Δ.Ε. Γέρας (Παπάδος, Μεσαγρός, Παλαιόκηπος, Σκόπελος, Πλακάδος, Πέραμα), 2 στη Δ.Ε. Αγίας Παρασκευής (Αγία Παρασκευή, Νάπη), 4 στη Δ.Ε. Ευεργέτουλα (Ίππειος, Κάτω Τρίτος, Συκούντα, Μυχού), 3 στη Δ.Ε. Ερεσού - Αντίσσης (Ερεσό, Άντισσα, Βατούσα), 2 στη Δ.Ε. Μανταμάδου (Μανταμάδο, Κλειώ), και 1 οικισμός στη Δ.Ε. Μήθυμνας (Συκαμινέα). - Υπογειοποίηση των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στους αρχαιολογικούς χώρους και τους παραδοσιακούς οικισμούς.
2.δ. Τοπίο
- Σχεδιασμός - Διαχείριση - Προστασία Τοπίων Διεθνούς και Εθνικής εμβέλειας.
2.ε. Υποδομές περιβάλλοντος
- Χωροθέτηση των ΧΥΤΑ που προβλέπονται από τον εγκεκριμένο σχεδιασμό και εκπόνηση μελετών βιωσιμότητας για την εγκατάσταση Κέντρων Ανακύκλωσης Υλικών. - Εξυγίανση Ζωνών και σημείων με έντονο πρόβλημα ρύπανσης.
3. Αξιοποίηση της θέσης της Περιφέρειας ως «σταυροδρόμι» θαλάσσιων μεταφορών
- Ενίσχυση της εσωτερικής συνοχής του νησιωτικού χώρου καθώς και της συμπληρωματικότητάς του με τον ηπειρωτικό χώρο και συντονισμός πλοίων, αεροπλάνων και οδικών μεταφορικών δικτύων. - Βελτίωση των υποδομών των αεροδρομίων με παρεμβάσεις οι οποίες θα βελτιώνουν την εξυπηρέτηση, την πρόσβαση και τους όρους ασφάλειας. - Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση - ρόλο κόμβων μπορούν να επιτελέσουν οι λιμένες Σάμου, Μυτιλήνης, Χίου και Μύρινας. - Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού με την ανάπτυξη οργανωμένων χώρων ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (μαρίνων - τουριστικών λιμένων) - Διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας νέων ακτοπλοϊκών λιμένων σε απόσταση από τα αστικά κέντρα των νησιών σε Μυτιλήνη και Σάμο και η απόδοση των υφισταμένων εγκαταστάσεων σε τουριστικές ή/και αλιευτικές χρήσεις - Εξυπηρέτηση τουρισμού κρουαζιέρας. - Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. - Ανάπτυξη δικτύου αποκλειστικών εμπορευματικών μεταφορών, ανεξάρτητου από τις ακτοπλοϊκές γραμμές και τους περιορισμούς που η συγκεκριμένη αγορά επιβάλλει. - Διαχωρισμός των χύδην φορτίων (στερεών, υγρών). - Συνεχής παρακολούθηση και αντιμετώπιση των προβλημάτων ρύπανσης, θαλάσσιας, αέριας και εδάφους,
4. Διάρθρωση και οργάνωση του οικιστικού δικτύου
- Αναδιάταξη της ιεράρχησης του οικιστικού δικτύου, με βάση τη νέα διοικητική οργάνωση. - Χωροθέτηση των νέων εγκαταστάσεων κεντρικών εξυπηρετήσεων στις έδρες των δήμων, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος τους. - Εκπόνηση Τοπικών Χωρικών Σχεδίων. - Πολεοδόμηση των βασικών οικιστικών κέντρων, 3ου, 5ου βαθμού. - Αξιοποίηση των υφιστάμενων εξυπηρετήσεων διοίκησης, υγείας, εκπαίδευσης, πρόνοιας κ.λπ., μέσω της αναγνώρισης και υποστήριξης διπόλων ή τριπόλων σε κάθε νησί: Μύρινα - Μούδρος (Λήμνος), Χίος - Καρδάμυλα (Χίος), Βαθύ - Καρλόβασι , Βαθύ- Πυθαγόρειο (Σάμος), Αγ. Κύρηκος - Εύδηλος (Ικαρία). - Κατάρτιση και έγκριση Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), σε Μυτιλήνη, Χίο, Βαθύ, Μύρινα, Αγ. Κήρυκο. - Προώθηση ΠΕΡΠΟ παραθεριστικής κατοικίας. - Αναθεώρηση των ΖΟΕ Σάμου, Β. Χίου και Ν. Χίου, ώστε να εναρμονιστούν με τις πρόσφατες εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο.
5. Μεταφορικές υποδομές
- Βελτίωση της προσβασιμότητας των νησιωτικών περιοχών. - Ολοκληρωμένο σύστημα βιώσιμων μεταφορών. - Βελτίωση των υποδομών αλλά και της εξυπηρέτησης και της ασφάλειας των λιμενικών και των αεροπορικών μεταφορών. - Επέκταση της πολιτικής της επιδότησης των άγονων νησιωτικών γραμμών (για πλοία, αεροπλάνα, υδροπλάνα), με αυστηρά ποιοτικά κριτήρια που θα εξασφαλίζουν 12μηνη εξυπηρέτηση.

5.α. Θαλάσσιες μεταφορές
- Διαρκής αναβάθμιση όλων των υφιστάμενων λιμένων με σημαντική εμπορευματική ή/και επιβατική κίνηση. - Διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας νέων ακτοπλοϊκών λιμένων σε απόσταση από τα αστικά κέντρα των νησιών σε Μυτιλήνη και Σάμο και η απόδοση των υφισταμένων εγκαταστάσεων σε τουριστικές ή/και αλιευτικές χρήσεις. - Επέκταση της δυνατότητας παροχής υπηρεσιών θαλάσσιου ταξί. - Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων, ανεξάρτητων από το κέντρο, θαλάσσιων συνδέσεων επιβατικών ή θαλάσσιου τουρισμού (τύπου Ρεγγάτα) μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Καβάλα - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος-Κρήτη). - Δημιουργία δικτύου τουριστικών λιμένων, καταφυγίων και αγκυροβολίων για την καλύτερη επικοινωνία των περιοχών αλλά και την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού.
5.β. Αεροπορικές μεταφορές
- Διαρκής αναβάθμιση των υφισταμένων και κατασκευή νέων αερολιμενικών υποδομών και ελικοδρομίων σε όλη την κατοικημένη νησιωτική επικράτεια. - Επέκταση και ενίσχυση της υπηρεσίας των υδροπλάνων και δημιουργία αυτόνομων περιφερειακών δικτύων αερομεταφορών με υδροπλάνα. - Διερεύνηση της δυνατότητας επιδοτούμενου φορέα παροχής επιβατικών μεταφορών σε νησιωτικές περιοχές με εξειδικευμένα ελικόπτερα, σε σταθερά δρομολόγια καθ’ όλο το έτος με τη χρήση υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος. - Υποστήριξη της ανάπτυξης νέων, ανεξάρτητων από το κέντρο, αεροπορικών συνδέσεων μεταξύ προορισμών της νησιωτικής Ελλάδας (π.χ. Αλεξανδρούπολη - Μυτιλήνη - Χίος - Ρόδος- Κρήτη).
5.γ. Οδικές μεταφορές
- Αναβάθμιση και κατασκευή νέων τμημάτων των κυρίων οδικών αξόνων σε μεγάλα και πληθυσμιακά εύρωστα νησιά του Βορείου Αιγαίου (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος) και κυρίως των ευρύτερων παρακάμψεων των ενοποιημένων πλέον οικιστικών συγκροτημάτων - Διαρκής αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών από τους σταθμούς υπεραστικών λεωφορείων, οι οποίοι εφεξής θα χωροθετούνται σε περιοχές που συνδέονται άμεσα με κόμβους υψηλής συγκέντρωσης επιβατικού κοινού (αερολιμένες, θαλάσσιοι λιμένες).
6. Χωρική ρύθμιση του θαλάσσιου χώρου του Β. Αιγαίου
- Εκπόνηση Μελέτη Περιοχής Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ).

2. Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Δράσης

Στον μακροχρόνιο ορίζοντα τοποθετείται η ολοκλήρωση ενεργειών, διαδικασιών και έργων, τόσο από πλευράς ανταπόκρισης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, όσο και από πλευράς εμφανών αποτελεσμάτων από τις ρυθμίσεις και τα μέτρα που θεσπίζονται, ιδιαίτερα στους παρακάτω τομείς και πεδία, κρίσιμης σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Πίνακας 7: Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Δράσης
1. Φυσικοί και Πολιτιστικοί Πόροι
- Προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση υδάτινων πόρων, θαλάσσιων υδάτων. - Προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση περιβαλλοντικών πόρων διεθνών συμβάσεων, φυσικών μνημείων/τοπίων και περιοχών φυσικού κάλλους (υγροβιότοποι, οικοσυστήματα, προστατευόμενες περιοχές Natura 2000, κ.λπ.). - Προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και δημιουργία ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών τουριστικών δικτύων ειδικού ενδιαφέροντος. - Προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση παραδοσιακών και αξιόλογων οικισμών.
2. Οικιστικό δίκτυο - Δόμηση
- Ρυθμίσεις, πολεοδομήσεις, επεκτάσεις, αναπλάσεις οικισμών, καθώς και λειτουργία περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων (Επιχειρηματικά Πάρκα, ΠΟΑΠΔ, ΒΙΟΠΑ). - Αναπλάσεις ιστορικών πυρήνων-κέντρων και παραλιακών μετώπων οικισμών, Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), εφαρμογή μορφολογικών κανόνων. - Κατασκευή - συμπλήρωση - επέκταση - συντήρηση έργων δικτύων - τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού.

3. Υποδομές (μεταφορών, τεχνικές, ενέργειας κ.λπ.)
- Έργα οδοποιίας, λιμενικά, αεροδρομίων, συνδυασμένων μεταφορών - Έργα ΑΠΕ, ενέργειας - φυσικό αέριο, εκμετάλλευσης ενεργειακών πόρων (γεωθερμικά πεδία, βιοαέριο κ.λπ., όσα δεν αναφέρονται στον πίνακα του μεσοπρόθεσμου προγράμματος δράσης). - Δίκτυα ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης. - Ολοκλήρωση συστήματος διαχείρισης στερεών απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων (βιολογικοί καθαρισμοί, ΧΥΤΑ, ΧΥΤΥ, ΣΜΑ) - Τηλεπικοινωνίες - ευρυζωνικότητα.
4. Δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα
- Οριοθέτηση, θεσμοθέτηση-προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας και περιοχών παραγωγής προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ. - Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός καλλιεργειών (βιολογική γεωργία). - Ενθάρρυνση ανάπτυξης επώνυμων αγροτικών (ΠΟΠ και ΠΓΕ) και τοπικών προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας. - Δημιουργία υποστηρικτικής υποδομής και υπηρεσιών (εκθέσεων, δημοπρατηρίων κλπ.) και ενίσχυση τοπικών ομάδων παραγωγών. - Ολοκληρωμένος σχεδιασμός και διαχείριση των ΠΟΑΥ και έλεγχος συγκρούσεων με τουρισμό, προστασία περιβάλλοντος και υδάτων.
5. Δραστηριότητες του δευτερογενούς τομέα
- Ίδρυση ΒΙΟΠΑ σε περιοχές των μεγαλύτερων νησιών που θα καταγραφεί ικανή συγκέντρωση.
6. Τουρισμός
- Ενίσχυση, προώθηση ποιοτικού τουρισμού (ήπιου-εναλλακτικού ή μαζικού σε επιλεγμένες θέσεις). - Ενίσχυση, ανάπτυξη ήπιων εναλλακτικών μορφών τουρισμού - ολοκληρωμένα συμπλέγματα ειδικών μορφών τουρισμού σε κάθε νησί. - Ολοκληρωμένη ανάπτυξη ιαματικού τουρισμού σε ιαματικές πηγές. - Δημιουργία - λειτουργία αγκυροβολίων τουριστικών σκαφών (τουριστικά καταφύγια) και ειδικών μεταφορικών υποδομών (υδατοδρόμια, κρουαζιέρα κ.λπ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Άρθρο 16 Όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος

1. Κατά το σχεδιασμό των έργων και δράσεων που αφορούν την υλοποίηση του Σχεδίου, να λαμβάνονται υπόψη:

1.1. Η διασφάλιση, κατά το δυνατόν, των φυσικών διεργασιών, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων καθώς και η διατήρηση της ποικιλομορφίας, ιδιαιτερότητα ή μοναδικότητά τους.

1.2. Η απορρέουσα από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία υποχρέωση της χώρας για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας (διατήρηση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, των οικοτόπων και των πληθυσμών των ειδών).

1.3. Η αρχή της πρόληψης.

1.4. Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί των θεσμοθετημένων γενικών και ειδικών χωροταξικών σχεδίων, όπως εκάστοτε ισχύουν.

1.5. Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί που επιβάλλονται από τα προεδρικά διατάγματα (π.δ.) του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 6 του ν. 3937/2011 (Α΄ 60/2011) και ισχύει, που εκδίδονται επί τη βάσει των συμπερασμάτων των προς εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ).

2. Το Σχέδιο πρέπει να προσαρμόζεται στις προβλέψεις των εκάστοτε εν ισχύ σχεδίων και προγραμμάτων με αυξημένη ισχύ έναντι αυτού σε περιπτώσεις διαφοροποίησής του.

3. Για την υλοποίηση των έργων και δράσεων που αφορούν το Σχέδιο σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, στο στάδιο της τελικής αξιολόγησης των προτάσεων να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

3.1 Τα οικολογικά χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής και η συμβατότητα των στόχων διατήρησης και διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών με τα προτεινόμενα έργα ή δράσεις του Σχεδίου.

3.2 Οι όροι και περιορισμοί που προβλέπονται από τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις προστασίας και διαχείρισης.

4. Για την προστασία της βιοποικιλότητας, των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας να τηρούνται τα ακόλουθα:

4.1 Στο πλαίσιο των μηχανισμών εφαρμογής του Σχεδίου να ενσωματωθούν κατάλληλα κριτήρια επιλογής προτάσεων, οι οποίες να περιλαμβάνουν σαφείς απαιτήσεις ως προς τη συμβατότητα της αξιολογούμενης πρότασης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην περιοχή ανάπτυξής της. Επίσης, να δίνεται προτεραιότητα στην προώθηση εκείνων των δράσεων που ενισχύουν την προστασία και ανάδειξη φυσικών ενδιαιτημάτων.

4.2 Να δίνεται προτεραιότητα στις δράσεις αποκατάστασης των Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμά-

των (ΧΑΔΑ) και ειδικότερα αυτών που βρίσκονται εντός οικοτόπων.

4.3 Να εφαρμόζονται βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές σε έργα και δραστηριότητες, προκειμένου να ελαχιστοποιείται η προκαλούμενη περιβαλλοντική υποβάθμιση.

4.4 Να εφαρμόζονται συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

4.5 Οι όροι και περιορισμοί που απορρέουν τόσο από την εθνική νομοθεσία όσο και από τη νομοθεσία της ευρωπαϊκής ένωσης για την προστασία των περιοχών του δικτύου Natura 2000.

5. Στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των έργων και δράσεων του Σχεδίου να ενσωματώνονται κατευθύνσεις προσαρμοσμένες στην αντιμετώπιση και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και να τηρούνται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

5.1. Οποιεσδήποτε εγκαταστάσεις ΑΠΕ υλοποιηθούν στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου (αιολικά συστήματα, φωτοβολταϊκά συστήματα, ΜΥΗΕ, αξιοποίηση γεωθερμίας, αξιοποίηση βιομάζας) να υπόκειται στους κανόνες, τους όρους και τους περιορισμούς του ισχύοντος Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

5.2. Κατά την ανάπτυξη αιολικών συστημάτων (μεμονωμένων ή σε συστοιχίες) προς παραγωγή ενέργειας να λαμβάνεται ειδική μέριμνα για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στο τοπίο.

6. Για την προστασία των εδαφών σε προστατευόμενες ή μη περιοχές και την αποφυγή απώλειας, ρύπανσης ή υποβάθμισής τους, ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:

6.1 Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, καθώς και κατά την υλοποίηση και περιβαλλοντική αδειοδότηση μεμονωμένων έργων, να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή της επιβάρυνσης του εδάφους.

6.2 Να ενθαρρύνεται η υλοποίηση έργων σε κατάλληλες περιοχές (με γνώμονα την αξιοποίηση κατά το δυνατόν υποβαθμισμένων περιοχών και εδαφών αντί παραγωγικών εδαφών), αποφεύγοντας κατά το δυνατόν την χωροθέτησή τους σε περιοχές με μοναδικό χαρακτήρα τοπίου (λόγω της ποικιλίας του φυσικού ανάγλυφου που παρουσιάζουν) και με μεγάλη αισθητική αξία (λόγω του αξιόλογου βαθμού φυσικότητας).

7. Για θέματα που αφορούν στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων θα πρέπει:

7.1 Οι δράσεις του Σχεδίου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων να προωθούνται, κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και τον αντίστοιχο Περιφερειακό Σχεδιασμό, όπως εκάστοτε ισχύει. Να ενθαρρύνονται, κατά το δυνατόν, παρεμβάσεις ανάκτησης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων.

7.2 Να προωθούνται έργα, δράσεις και παρεμβάσεις που ενθαρρύνουν τη χρήση καθαρών τεχνολογιών, πρακτικών μείωσης αποβλήτων και αποφυγής διάθεσης επικινδύνων αποβλήτων, ελαιωδών ουσιών, αλάτων, ή άλλων ρύπων στο έδαφος.

7.3 Να εφαρμόζονται και να προωθούνται προς υλοποίηση κατά προτεραιότητα τα προβλεπόμενα από το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων.

8. Για θέματα που αφορούν στη διαχείριση των υγρών αποβλήτων θα πρέπει:

8.1 Να προωθηθεί κατά προτεραιότητα η προβλεπόμενη αποπεράτωση και άμεση λειτουργία όλων των Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ), σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και της κοινής υπουργικής απόφασης 5673/400/1997 (Β΄ 192/1997).

8.2 Να προωθηθεί, κατά προτεραιότητα, η ολοκλήρωση των δικτύων αποχέτευσης όλων των οικισμών, η κατάργηση των βόθρων και να δοθεί μέριμνα για τη διαχείριση λυμάτων οικισμών < 2000 κατοίκων.

8.3 Να προωθηθούν κατάλληλα έργα/ δράσεις με στόχο την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης 145116/2011 (Β΄ 354/2011), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την υπουργική απόφαση 191002/2013 (Β΄ 2220/2013).

8.4 Να εφαρμόζονται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές (ΒΑΤ) για την ελαχιστοποίηση των υγρών αποβλήτων, καθώς και για τη συλλογή και επεξεργασία τους.

9. Για την προστασία και αξιοποίηση του δασικού πλούτου θα πρέπει:

9.1. Η αξιοποίηση - εκμετάλλευση του δασικού αποθέματος θα πρέπει να στηρίζεται στις προβλέψεις των διαχειριστικών μελετών σύμφωνα με τις νέες προδιαγραφές του ΥΠΕΝ, αλλά και με τα οριζόμενα στην Εθνική Στρατηγική για τα Δάση.

9.2. Στο πλαίσιο εφαρμογής του Σχεδίου να λαμβάνεται μέριμνα για την μικρότερη δυνατή επέμβαση στα δάση και στις δασικές εκτάσεις και να συντάσσονται ειδικές μελέτες αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

9.3. Να ολοκληρωθεί η κατάρτιση, ανάρτηση και ολική κύρωση των δασικών χαρτών, με στόχο την πληρέστερη εφαρμογή του χωροταξικού σχεδιασμού, ώστε να αποσαφηνίζεται το πλαίσιο χωροθέτησης έργων και δραστηριοτήτων.

9.4. Να προωθηθεί η σύνταξη και εφαρμογή των Διαχειριστικών Σχεδίων Βόσκησης ώστε να ρυθμίζεται ορθολογικά η βόσκηση στα δασικά οικοσυστήματα και να προσδιορίζεται το μέγεθος του πληθυσμού των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων εκτατικής μορφής.

9.5. Σε περίπτωση έργων και δραστηριοτήτων προς υλοποίηση σε περιοχές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της δασικής νομοθεσίας, και ασχέτως των προβλεπόμενων από το Σχέδιο χρήσεων για την περιοχή υλοποίησής τους, θα πρέπει είτε να γίνει προσαρμογή αυτών στις προβλέψεις της δασικής νομοθεσίας, είτε να επιτραπεί η υλοποίησή τους κατόπιν τήρησης των προβλεπόμενων από τη δασική νομοθεσία διαδικασιών.

10. Για την προστασία της Αγροτικής Γη Υψηλής Παραγωγικότητας στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου, θα πρέπει:

10.1 Η Αγροτική Γη, και ιδιαίτερα η Αγροτική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας (ΑΓΥΠ), πρέπει να προστατεύεται και να διαφυλάσσεται εξυπηρετώντας την αγροτική εκμετάλλευση, όπως αυτή ορίζεται στο ν. 3874/2010 όπως ισχύει, αποκλείοντας την αλλαγή χρήσης της παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μη δυνάμενες να καλυφθούν κατά άλλον τρόπο.

10.2 Οι δραστηριότητες που επιτρέπεται να χωροθετηθούν σε ΑΓΥΠ είναι αυτές που συνάδουν με τον χαρακτήρα της αγροτικής εκμετάλλευσης (όπως αυτή ορίζεται στον ν. 3874/2010 (Α΄ 151/2010) καθώς και ορισμένες μορφές ΑΠΕ (Άρθρο 39 του ν. 4062/2012 και Άρθρο 8 του ν. 4203/2013).

10.3 Να προωθηθεί η οργάνωση της βιομηχανικής δραστηριότητας σε ειδικά ελεγχόμενες ζώνες, με σταδιακή μετεγκατάσταση και των λοιπών διάσπαρτων βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων, μέσης και χαμηλής όχλησης, ώστε να ανασχεθεί η αλλοίωση των γεωργικών περιοχών.

11. Για την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων θα πρέπει:

11.1 Για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα του πεδίου εφαρμογής του Σχεδίου καθώς και εκείνων που επηρεάζουν αυτό, οποιοδήποτε έργο αξιοποίησης υδατικών πόρων συμπεριλαμβανομένων και των μέτρων για την προστασία και αποκατάσταση του υδάτινου περιβάλλοντος να είναι συμβατό με το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου (Β΄ 4677/2017).

11.2 Τα έργα, δράσεις του Σχεδίου να εναρμονίζονται με το Σχέδιο Διαχείρισης των Κινδύνων Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος Νήσων Αιγαίου (Β΄ 2683/2018), σε εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ και της κοινής υπουργικής απόφασης Η.Π. 31822/1542/Ε103/2010.

11.3 Προτεραιότητα στις δράσεις / κατευθύνσεις / έργα του Σχεδίου να δίνεται σε εκείνες που αφορούν στην κάλυψη των υδρευτικών αναγκών του πληθυσμού, όπου εντοπίζονται προβλήματα επάρκειας και ποιότητας. Επιπλέον θα πρέπει να διασφαλίζονται οι απαιτούμενες ποσότητες αρδευτικού νερού για τη λειτουργία των υφιστάμενων και προγραμματισμένων συλλογικών συστημάτων άρδευσης, και άλλων παραγωγικών αναγκών σε νερό.

11.4 Ο έλεγχος της συμβατότητας των έργων και δράσεων του ΠΧΠ με τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών και με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας θα γίνεται, πριν την έγκριση ένταξης των δράσεων/έργων του ΠΧΠ, από την αρμόδια Δ/νση Υδάτων της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

11.5 Κατά το σχεδιασμό των αντιπλημμυρικών έργων στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου να λαμβάνονται υπόψη ο ενιαίος χαρακτήρας του ρεμάτων, η κατά το δυνατόν προστασία της φυσικής τους οντότητας και η αξιοποίησή τους ως φυσικό στοιχείο μέσα στους οικισμούς / πόλεις.

11.6 Να παρακολουθούνται τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της Περιφέρειας.

12. Για την αξιοποίηση και προστασία των ορυκτών πόρων στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου θα πρέπει:

12.1 Να προταθεί ο καθορισμός ειδικών ζωνών εκμετάλλευσης ορυκτών πόρων για την ορθολογικότερη εκμετάλλευση και την οικονομία των κοιτασμάτων με παράλληλη προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

12.2 Να αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων έρευνας και εκμετάλλευσης ορυκτών πρώτων υλών.

12.3 Να καθορίζεται για κάθε ζώνη η μέγιστη δυνατή χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης.

12.4 Να προτείνεται ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών των μονάδων παραγωγικής αξιοποίησης των ορυκτών πρώτων υλών με στόχο τη βελτίωση των αποδόσεων, την προστασία των πόρων, τη μείωση των επιπτώσεων στους αποδέκτες και την εν γένει επίτευξη βιώσιμων συνθηκών αναπαραγωγής σε οικονομικούς - κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς όρους.

13. Για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι οι δράσεις του Σχεδίου δεν θα ενέχουν κινδύνους για την υποβάθμιση θέσεων και ευρημάτων πολιτιστικού, ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον στο πλαίσιο των μηχανισμών εφαρμογής του Σχεδίου θα πρέπει:

13.1 Να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α΄ 153/2001) «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», και σε περίπτωση χρηματοδότησης έργων ή/και δραστηριοτήτων από Κοινοτικούς πόρους, οι διατάξεις του ν. 3840/2010 (Α΄ 53/2010) «Αποκέντρωση, απλοποίηση και ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013 και άλλες διατάξεις».

13.2 Η πραγματοποίηση έργων και η άσκηση δραστηριοτήτων να γίνεται κατόπιν έγκρισης από τα αρμόδια Όργανα και Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ σε συμμόρφωση με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α΄ 153/2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».

13.3 Να αποφεύγεται η εγκατάσταση μη συμβατών έργων και δραστηριοτήτων εντός οριοθετημένων και θεσμοθετημένων περιοχών πολιτιστικού ενδιαφέροντος εκτός αν υπάρχει η σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπ. Πολιτισμού και Αθλητισμού.

13.4 Να αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχουν οι δράσεις του Σχεδίου για την ανάδειξη της πολιτιστικής και περιβαλλοντικής φυσιογνωμίας κάθε περιοχής.

13.5 Ειδικά για τις αιολικές εγκαταστάσεις θα πρέπει τα αιτήματα να εξετάζονται μεμονωμένα από τις αρμόδιες αρχαιολογικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα στη δυτική Λέσβο και τη Λήμνο, όπου διασώζεται πλήθος ορατών αρχαίων μνημείων.

14. Για την προστασία του τοπίου θα πρέπει:

14.1 Στις μελέτες διαχείρισης και αποκατάστασης τοπίων να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε όλες τις παραμέτρους του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της ενεργοποίησης των μηχανισμών του ν. 3937/2011 για τη βιοποικιλότητα.

14.2 Για τα έργα και δραστηριότητες που θα προκύψουν από την υλοποίηση του Σχεδίου, να λαμβάνονται μέτρα αποκατάστασης του τοπίου, όπου αυτό απαιτείται.

14.3 Κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δράσεων του Σχεδίου, να διασφαλίζεται κατά το δυνατόν το τοπίο και οι συνιστώσες που το απαρτίζουν.

14.4 Να γίνει αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Μελέτης Τοπίου που συντάχθηκε στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΠΠΧΣΑΑ.

15. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας θα πρέπει:

15.1 Να εφαρμόζονται οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές σε έργα και δραστηριότητες για να ελαχιστοποιηθεί η προκαλούμενη περιβαλλοντική όχληση από την παραγωγή κάθε είδους αποβλήτων.

15.2 Να εφαρμόζεται σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

15.3 Να εφαρμόζονται προγράμματα διαχείρισης ρίσκου.

15.4 Να εφαρμόζονται προγράμματα πρόληψης και διαχείρισης ατυχημάτων.

15.5 Να γίνεται κοινωνικός διάλογος προκειμένου να υπάρξει η μέγιστη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

15.6 Να λαμβάνονται όλα τα μέτρα και οι δράσεις για την προστασία του κοινού από την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες και στο θόρυβο που υπερβαίνουν τα θεσμοθετημένα όρια.

16. Για τα θέματα που αφορούν στην Μεταφορική Υποδομή στην περιοχή εφαρμογής του Σχεδίου να προωθείται όπου απαιτείται η συμπλήρωση του οδικού δικτύου βάσει των στόχων του Σχεδίου με τη βέλτιστη αξιοποίηση και ορθολογική διαχείριση της υφιστάμενης οδικής υποδομής καθώς και με την ανάπτυξη νέων οδικών συνδέσεων.

17. Ο σχεδιασμός και η χωροθέτηση των έργων και δραστηριοτήτων του Σχεδίου γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία.

18. Για τις Ειδικές Χωροταξικές Μελέτες Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ), να τηρούνται οι κατευθύνσεις περιβαλλοντικής ένταξης των προτεινόμενων δράσεων, που περιλαμβάνονται στη ΣΜΠΕ.

19. Για τα θέματα που αφορούν στα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), θα πρέπει στις προτεραιότητες των σχεδίων να περιλαμβάνεται η αύξηση των ανοικτών, ελεύθερων και δημόσιων χώρων, η ανάδειξη του αξιόλογου οικιστικού αποθέματος και της ιστορικής κληρονομιάς, η βιώσιμη κινητικότητα του πληθυσμού και η εκμηδένιση κινδύνων πολιτικής προστασίας.

20. Στο πλαίσιο των υποκείμενων επιπέδων σχεδιασμού, είναι αναγκαία η άμεση προώθηση των διαδικασιών για τον καθορισμό και την οριοθέτηση των υποδοχέων των διαφόρων παραγωγικών δραστηριοτήτων.

21. Όλα τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος που αναφέρονται στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ισχύουν εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

Άρθρο 17
Σύστημα παρακολούθησης
των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων
από την εφαρμογή του Σχεδίου

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου πραγματοποιείται με ευθύνη της Αρχής Σχεδιασμού και με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε Υπηρεσίας με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων στον τομέα της, προκειμένου μεταξύ άλλων να εντοπιστούν εγκαίρως απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να ληφθούν τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Υφιστάμενα προγράμματα παρακολούθησης του περιβάλλοντος δύνανται να ενταχθούν στο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου, προς αποφυγή διπλού ελέγχου.

2. Η ως άνω παρακολούθηση διεξάγεται μέσω εκθέσεων που εκπονούνται με συχνότητα που επιτρέπει την έγκαιρη λήψη των διορθωτικών μέτρων που τυχόν κριθούν απαραίτητα, και τουλάχιστον ανά πενταετία από το χρόνο έγκρισης του Σχεδίου. Το περιεχόμενο των εκθέσεων αυτών θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

2.1. Η έκθεση παρακολούθησης έχει σκοπό την καταγραφή δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του Σχεδίου και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές, όπως οι αναφερόμενοι στη ΣΜΠΕ. Η Αρχή Σχεδιασμού οφείλει να μεριμνά για την συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών από τους τελικούς αποδέκτες των δράσεων του Σχεδίου. Η έκθεση για κάθε περίοδο μελέτης συντάσσεται, υποβάλλεται και δημοσιοποιείται εντός του πρώτου εξαμήνου της επόμενης περιόδου.

2.2. Η αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης των σχετιζόμενων με το περιβάλλον στόχων του Σχεδίου γίνεται με συγκριτική αποτίμηση των στοιχείων των διαδοχικών εκθέσεων. Σκοπός της σύγκρισης των παραπάνω στοιχείων αποτελεί η ποσοτικοποίηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που οφείλονται στο υλοποιηθέν τμήμα του Σχεδίου, η σύγκριση με τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ και τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο για το περιβάλλον, καθώς και η διαπίστωση της αναγκαιότητας ή μη ανάληψης διορθωτικών ενεργειών. Σε περίπτωση διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων από τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ, είτε νέων υποχρεώσεων από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος, προτείνονται κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.

3. Οι παράμετροι που θα πρέπει κατ’ ελάχιστο να παρακολουθούνται αναφέρονται λεπτομερέστερα στο κεφάλαιο 7 (ενότητα 7.6) της ΣΜΠΕ.

4. Οι αρμόδιες ελεγκτικές περιβαλλοντικές αρχές σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, ελέγχουν την τήρηση των όρων, περιορισμών και κατευθύνσεων που τίθενται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 18
Τελικές - Μεταβατικές Διατάξεις

1. Οι τυχόν αντιφάσεις ή αποκλίσεις του παρόντος περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου σε σχέση με τα υπερκείμενα εν ισχύ Γενικό και Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια, οι οποίες δεν αποτελούν εξειδικεύσεις / συμπληρώσεις αυτών, ισχύουν υπό τον όρο ενσωμάτωσης τους στα Πλαίσια.

2. Με τη δημοσίευση της παρούσας καταργείται η υπουργική απόφαση με αριθμό 26297 (Β΄ 1473/2003).

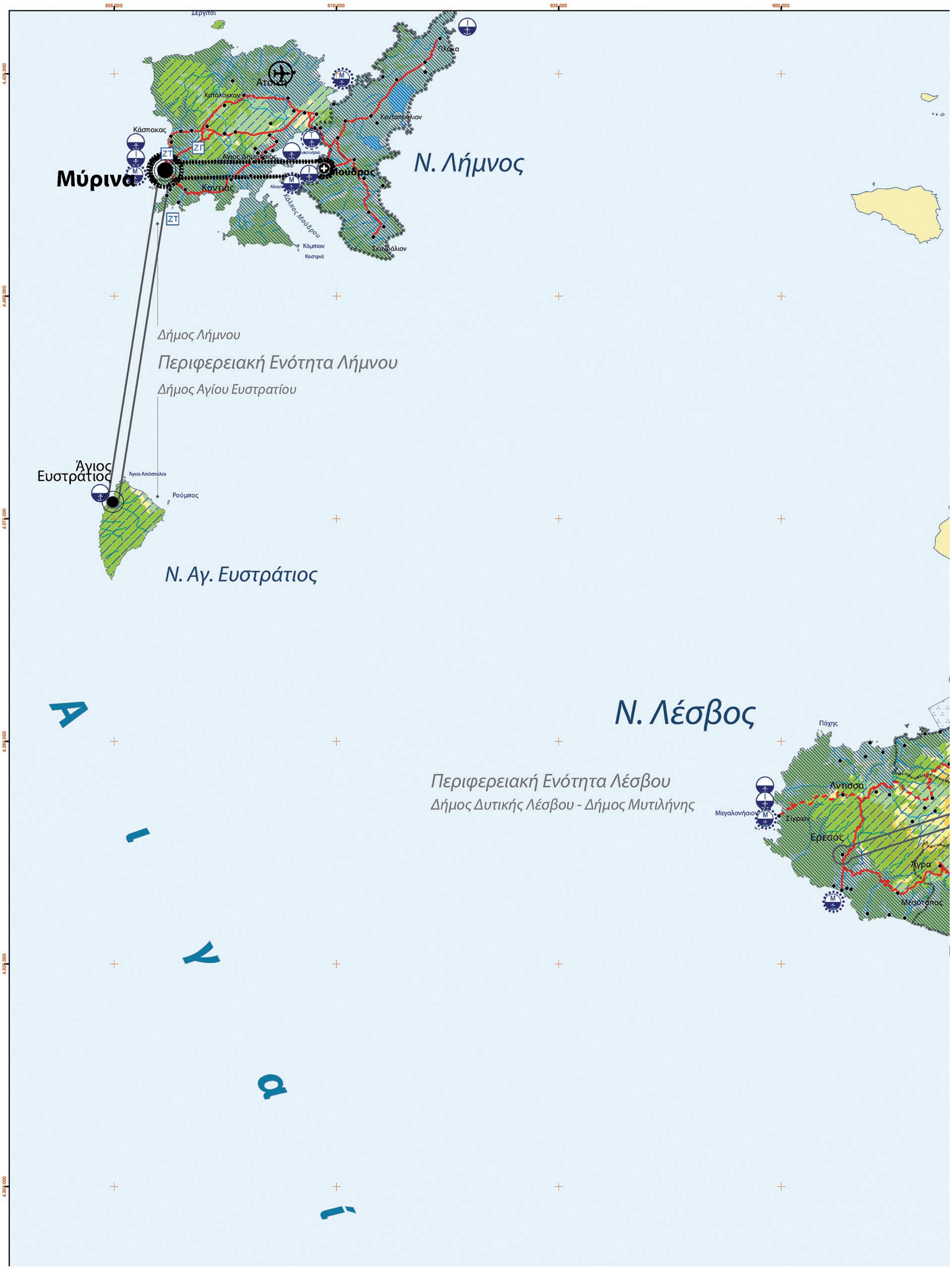
3. Η παρούσα ισχύει από την ημερομηνία της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

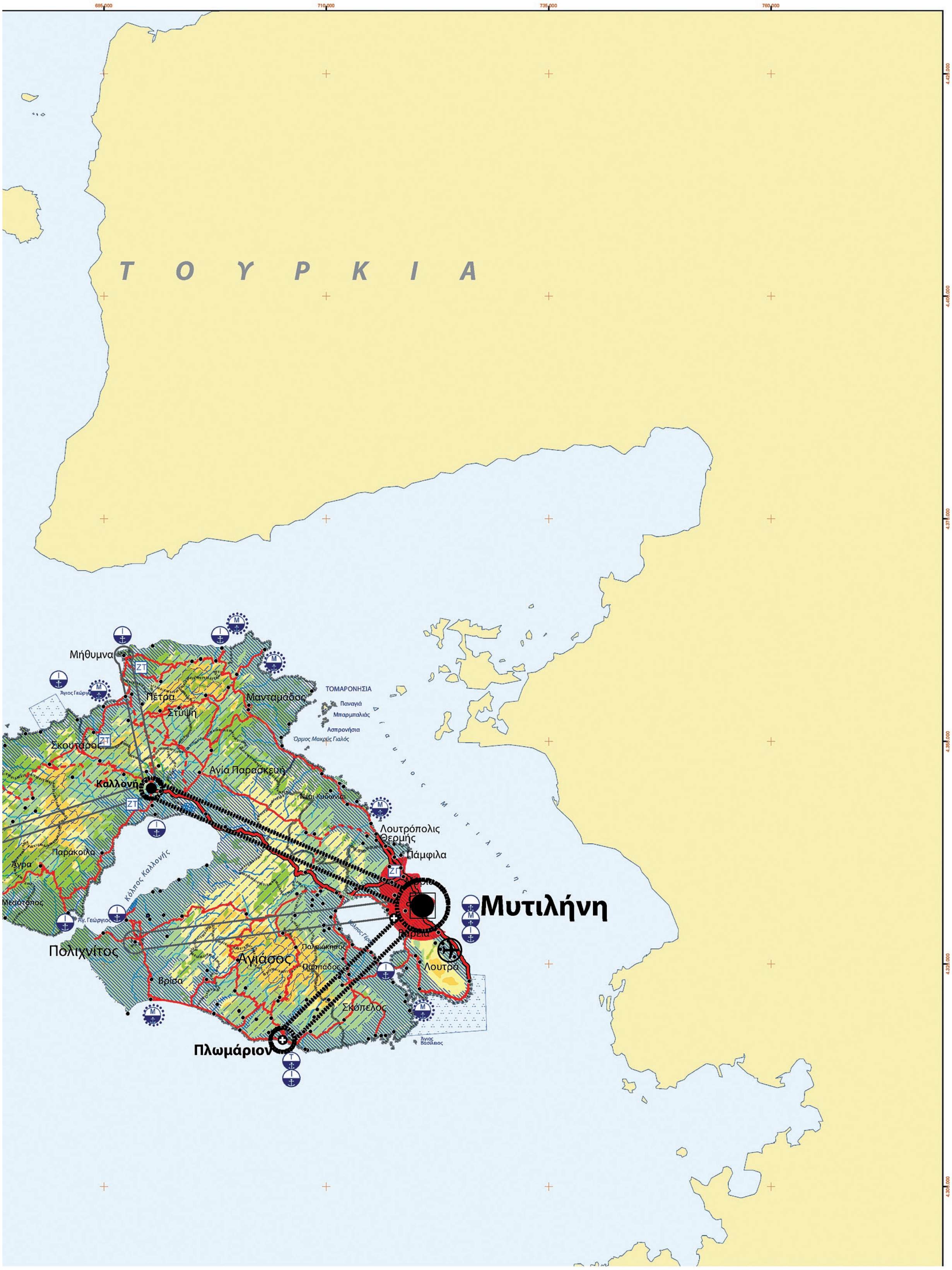
Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 1 Απριλίου 2019

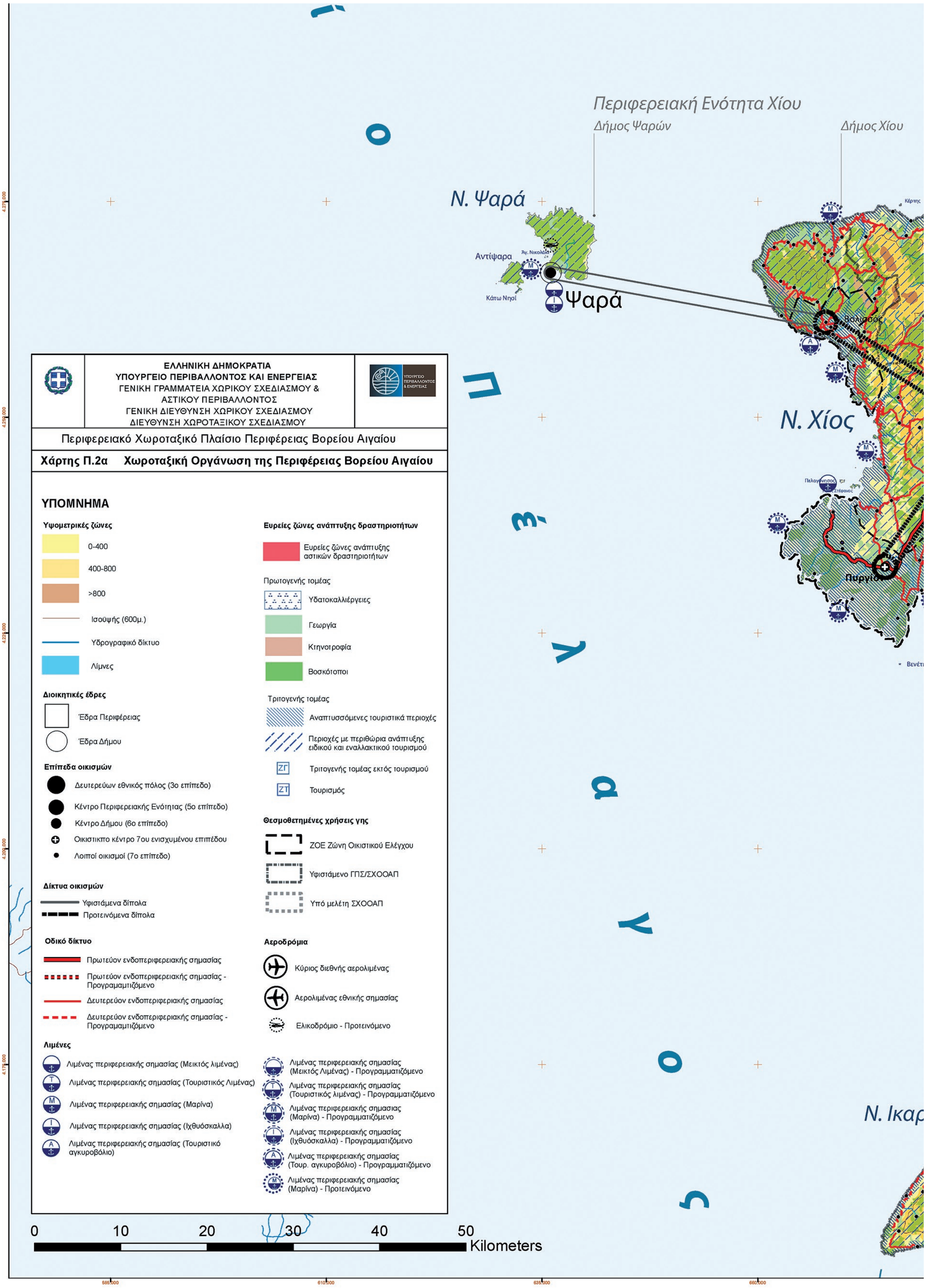
Ο Υπουργός	Ο Αναπληρωτής Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ	**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ**

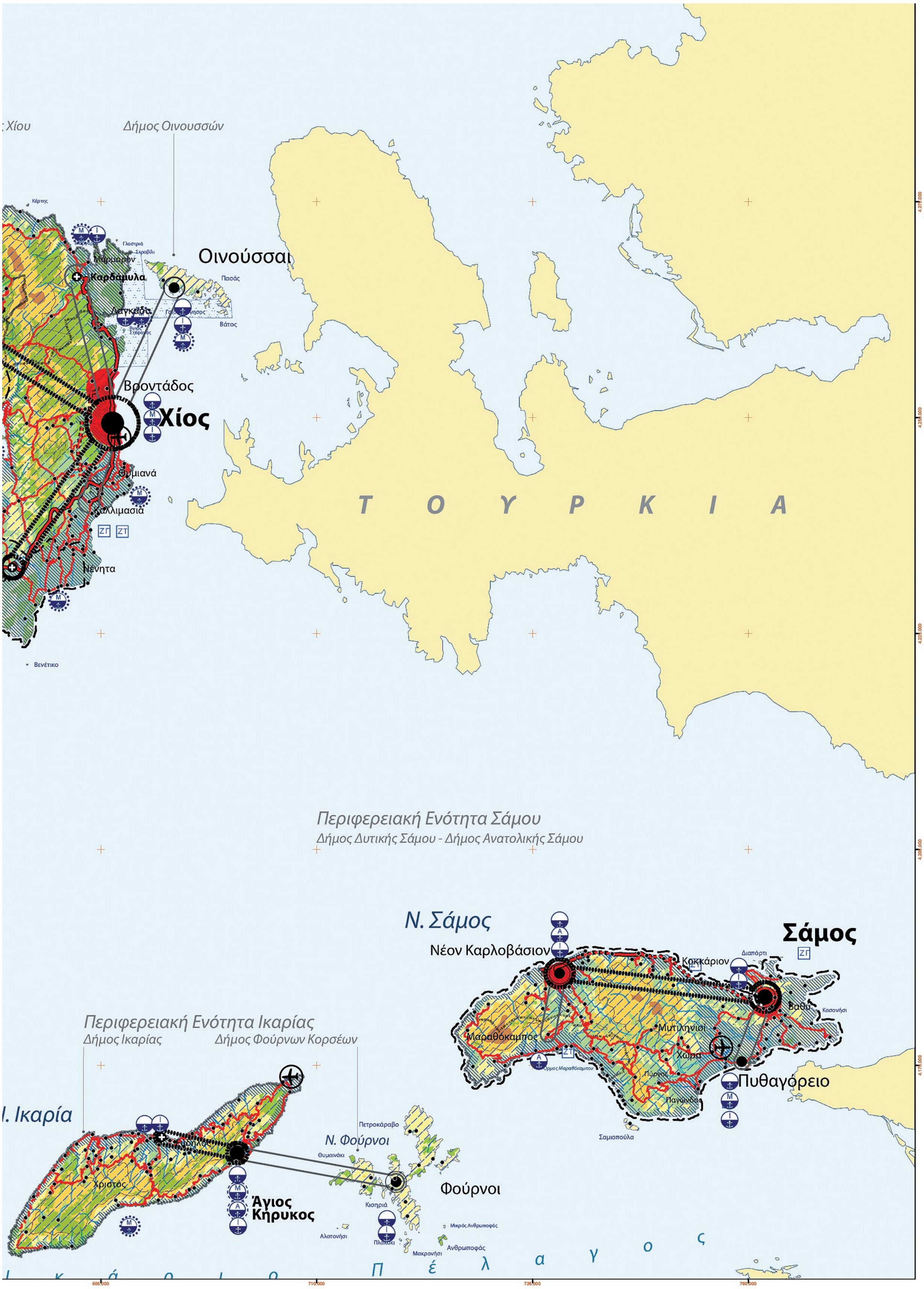
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό 38%

Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Μήθυμνα
Πέτρα
Στύψη
Μανταμάδος
ΤΟΜΑΡΟΝΗΣΙΑ
Παναγιά
Μπαρμπαλιός
Ασπρονήσια
Όρμος Μακρύς Γιαλός
Σκουτάρος
Καλλονή
Αγία Παρασκευή
Λουτρόπολις Θερμής
Πάμφιλα
Παράκοιλα
Άγρα
Κόλπος Καλλονής
Μυτιλήνη
Πολιχνίτος
Αγιάσος
Βρίσα
Λουτρά
Σκόπελος
Πλωμάριον
Άγιος Βασίλειος

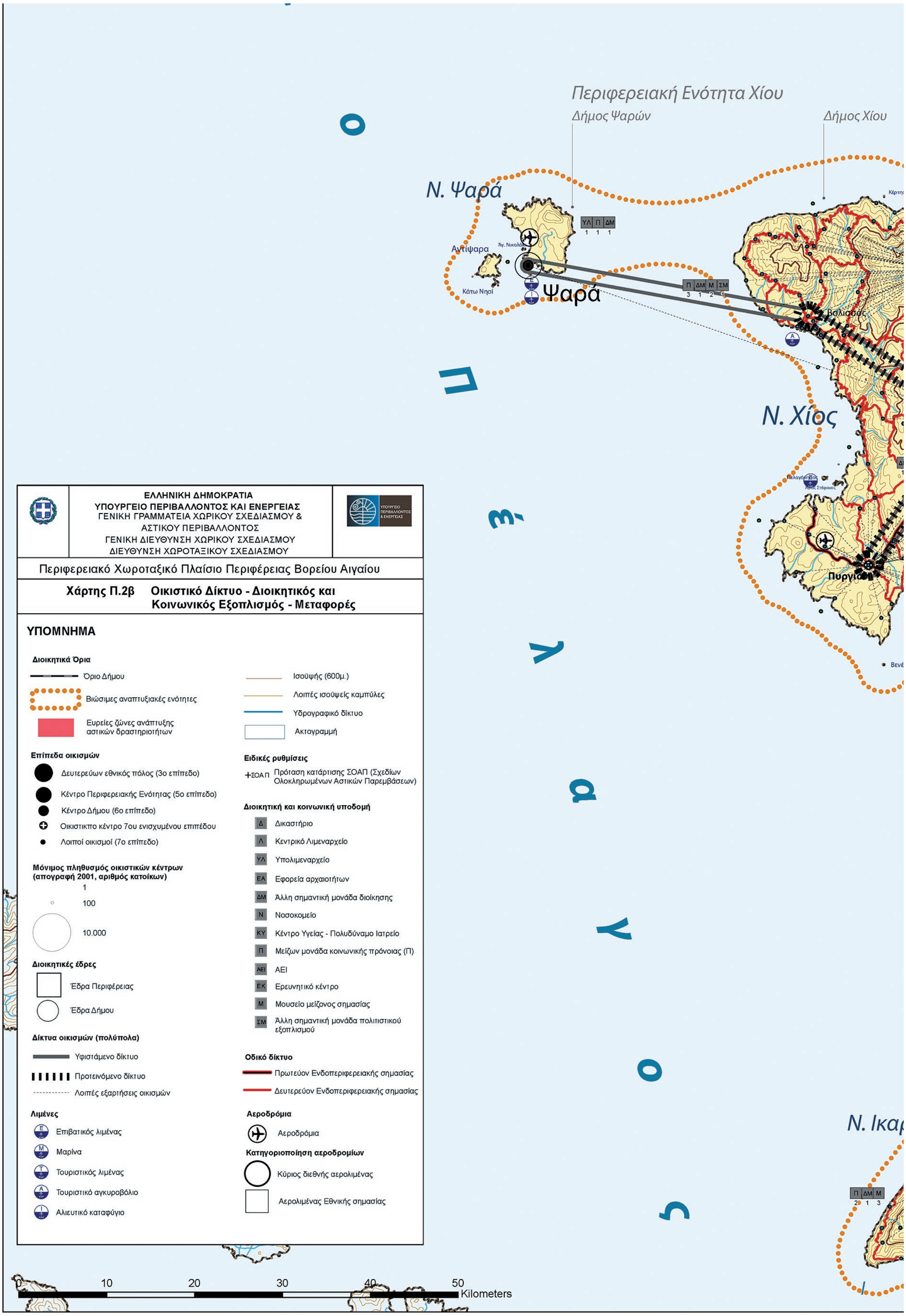

Περιφερειακή Ενότητα Χίου
Δήμος Ψαρών
Δήμος Χίου
Ν. Ψαρά
Αντίψαρα
Κάτω Νησί
Ψαρά
Ν. Χίος
Βολισσός
Πυργί
Ν. Ικαρ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Χάρτης Π.2α Χωροταξική Οργάνωση της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Υψομετρικές ζώνες
0-400
400-800
>800
Ισοϋψής (600μ.)
Υδρογραφικό δίκτυο
Λίμνες
Διοικητικές έδρες
Έδρα Περιφέρειας
Έδρα Δήμου
Επίπεδα οικισμών
Δευτερεύων εθνικός πόλος (3ο επίπεδο)
Κέντρο Περιφερειακής Ενότητας (5ο επίπεδο)
Κέντρο Δήμου (6ο επίπεδο)
Οικιστικό κέντρο 7ου ενισχυμένου επιπέδου
Λοιποί οικισμοί (7ο επίπεδο)
Δίκτυα οικισμών
Υφιστάμενα δίπολα
Προτεινόμενα δίπολα
Οδικό δίκτυο
Πρωτεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας
Πρωτεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας - Προγραμματιζόμενο
Δευτερεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας
Δευτερεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας - Προγραμματιζόμενο
Λιμένες
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μεικτός λιμένας)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουριστικός Λιμένας)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μαρίνα)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Ιχθυόσκαλα)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουριστικό αγκυροβόλιο)
Ευρείες ζώνες ανάπτυξης δραστηριοτήτων
Ευρείες ζώνες ανάπτυξης αστικών δραστηριοτήτων
Πρωτογενής τομέας
Υδατοκαλλιέργειες
Γεωργία
Κτηνοτροφία
Βοσκότοποι
Τριτογενής τομέας
Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές
Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού
Τριτογενής τομέας εκτός τουρισμού
Τουρισμός
Θεσμοθετημένες χρήσεις γης
ΖΟΕ Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου
Υφιστάμενο ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ
Υπό μελέτη ΣΧΟΟΑΠ
Αεροδρόμια
Κύριος διεθνής αερολιμένας
Αερολιμένας εθνικής σημασίας
Ελικοδρόμιο - Προτεινόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μεικτός Λιμένας) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουριστικός λιμένας) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μαρίνα) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Ιχθυόσκαλα) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουρ. αγκυροβόλιο) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μαρίνα) - Προτεινόμενο
0 10 20 30 40 50
Kilometers

Δήμος Οινουσσών
Οινούσσαι
Καρδάμυλα
Βροντάδος
Χίος
Θυμιανά
Καλλιμασιά
Νένητα
Βενέτικο
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Περιφερειακή Ενότητα Σάμου
Δήμος Δυτικής Σάμου - Δήμος Ανατολικής Σάμου
Ν. Σάμος
Νέον Καρλοβάσιον
Σάμος
Κοκκάριον
Βαθύ
Μυτιληνιοί
Μαραθόκαμπος
Χώρα
Πυθαγόρειο
Σαμιοπούλα
Περιφερειακή Ενότητα Ικαρίας
Δήμος Ικαρίας
Δήμος Φούρνων Κορσέων
Ν. Ικαρία
Χριστός
Άγιος Κήρυκος
Πετροκάραβο
Ν. Φούρνοι
Θυμαινάκι
Φούρνοι
Καμπί
Αλατονήσι
Πλακάκι
Μακρονήσι
Ανθρωποφάς
Ικάριο Πέλαγος

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό 39%

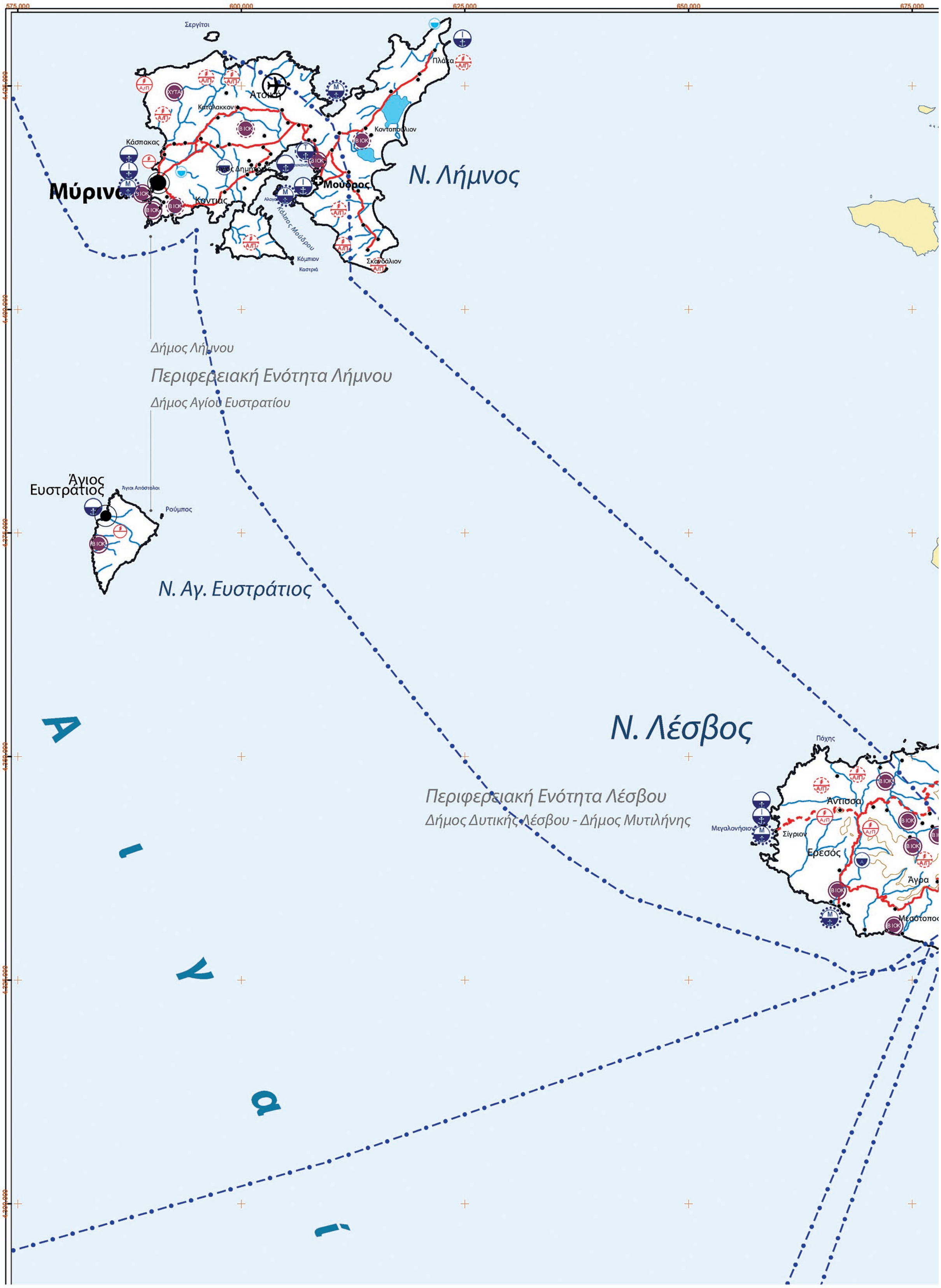

Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Μυτιλήνη
Μήθυμνα
Πέτρα
Στύψη
Μανταμάδος
Σκουτάρος
Καλλονή
Αγία Παρασκευή
Νέαι Κυδωνίαι
Λουτρόπολις Θερμής
Πάμφιλα
Παράκοιλα
Άγρα
Μεσότοπος
Κόλπος Καλλονής
Πολιχνίτος
Αγιάσος
Βρίσα
Παλαιόκηπος
Παππάδος
Λουτρά
Σκόπελος
Πλωμάριον
ΤΟΜΑΡΟΝΗΣΙΑ
Διάυλος Μυτιλήνης

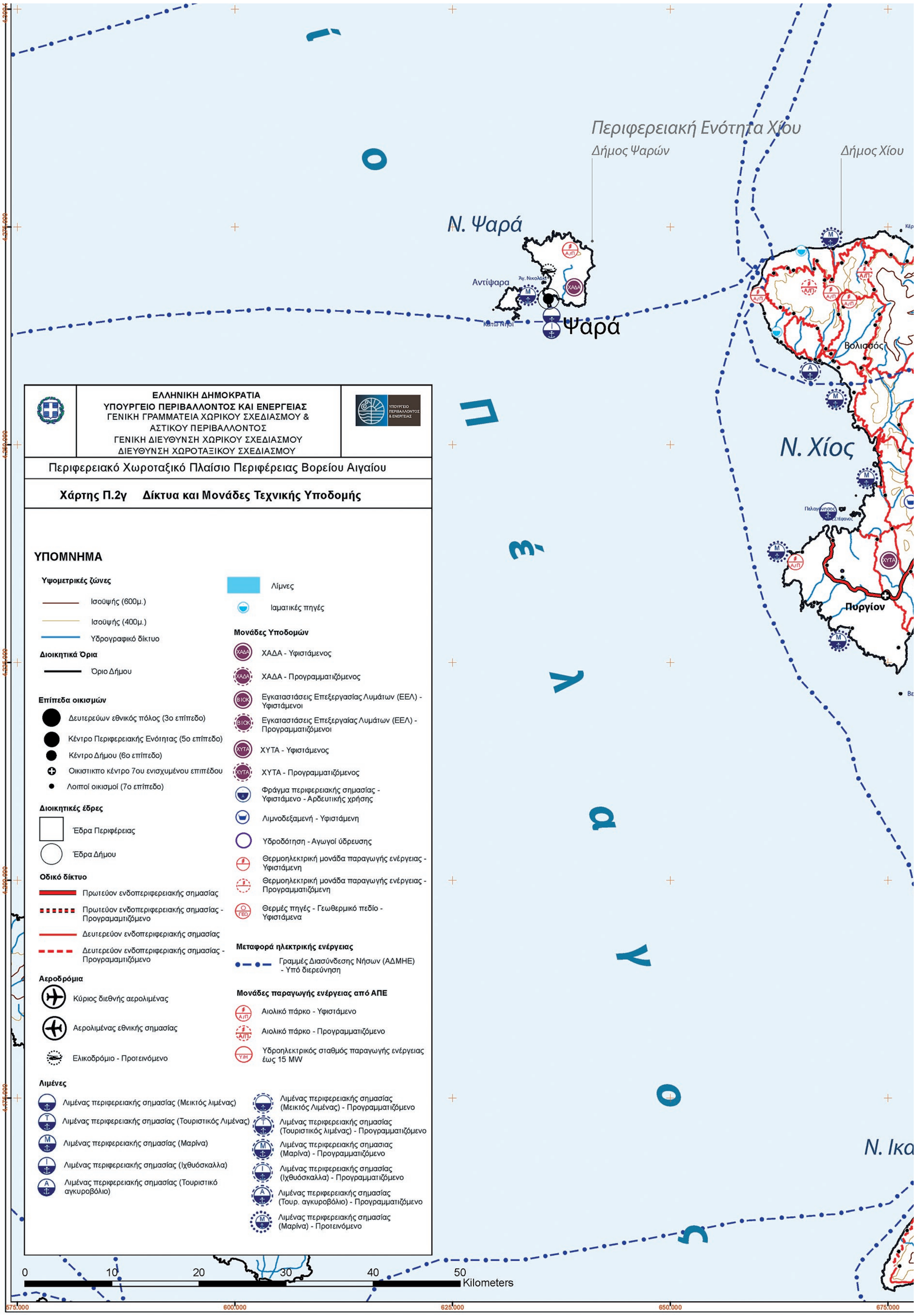
Περιφερειακή Ενότητα Χίου
Δήμος Ψαρών
Δήμος Χίου
Ν. Ψαρά
Αντίψαρα
Κάτω Νησί
Ψαρά
Βολισσός
Ν. Χίος
Πυργί
Ν. Ικαρ
ο Π ε λ α γ ο ς
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Χάρτης Π.2β Οικιστικό Δίκτυο - Διοικητικός και Κοινωνικός Εξοπλισμός - Μεταφορές
ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Διοικητικά Όρια
Όριο Δήμου
Βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες
Ευρείες ζώνες ανάπτυξης αστικών δραστηριοτήτων
Επίπεδα οικισμών
Δευτερεύων εθνικός πόλος (3ο επίπεδο)
Κέντρο Περιφερειακής Ενότητας (5ο επίπεδο)
Κέντρο Δήμου (6ο επίπεδο)
Οικιστικπο κέντρο 7ου ενισχυμένου επιπέδου
Λοιποί οικισμοί (7ο επίπεδο)
Μόνιμος πληθυσμός οικιστικών κέντρων (απογραφή 2001, αριθμός κατοίκων)
1
100
10.000
Διοικητικές έδρες
Έδρα Περιφέρειας
Έδρα Δήμου
Δίκτυα οικισμών (πολύπολα)
Υφιστάμενο δίκτυο
Προτεινόμενο δίκτυο
Λοιπές εξαρτήσεις οικισμών
Λιμένες
Επιβατικός λιμένας
Μαρίνα
Τουριστικός λιμένας
Τουριστικό αγκυροβόλιο
Αλιευτικό καταφύγιο
Ισοϋψής (600μ.)
Λοιπές ισοϋψείς καμπύλες
Υδρογραφικό δίκτυο
Ακτογραμμή
Ειδικές ρυθμίσεις
ΣΟΑΠ Πρόταση κατάρτισης ΣΟΑΠ (Σχεδίων Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων)
Διοικητική και κοινωνική υποδομή
Δ Δικαστήριο
Λ Κεντρικό Λιμεναρχείο
ΥΛ Υπολιμεναρχείο
ΕΑ Εφορεία αρχαιοτήτων
ΔΜ Άλλη σημαντική μονάδα διοίκησης
Ν Νοσοκομείο
ΚΥ Κέντρο Υγείας - Πολυδύναμο Ιατρείο
Π Μείζων μονάδα κοινωνικής πρόνοιας (Π)
ΑΕΙ ΑΕΙ
ΕΚ Ερευνητικό κέντρο
Μ Μουσείο μείζονος σημασίας
ΣΜ Άλλη σημαντική μονάδα πολιτιστικού εξοπλισμού
Οδικό δίκτυο
Πρωτεύον Ενδοπεριφερειακής σημασίας
Δευτερεύον Ενδοπεριφερειακής σημασίας
Αεροδρόμια
Αεροδρόμια
Κατηγοριοποίηση αεροδρομίων
Κύριος διεθνής αερολιμένας
Αερολιμένας Εθνικής σημασίας
0 10 20 30 40 50 Kilometers

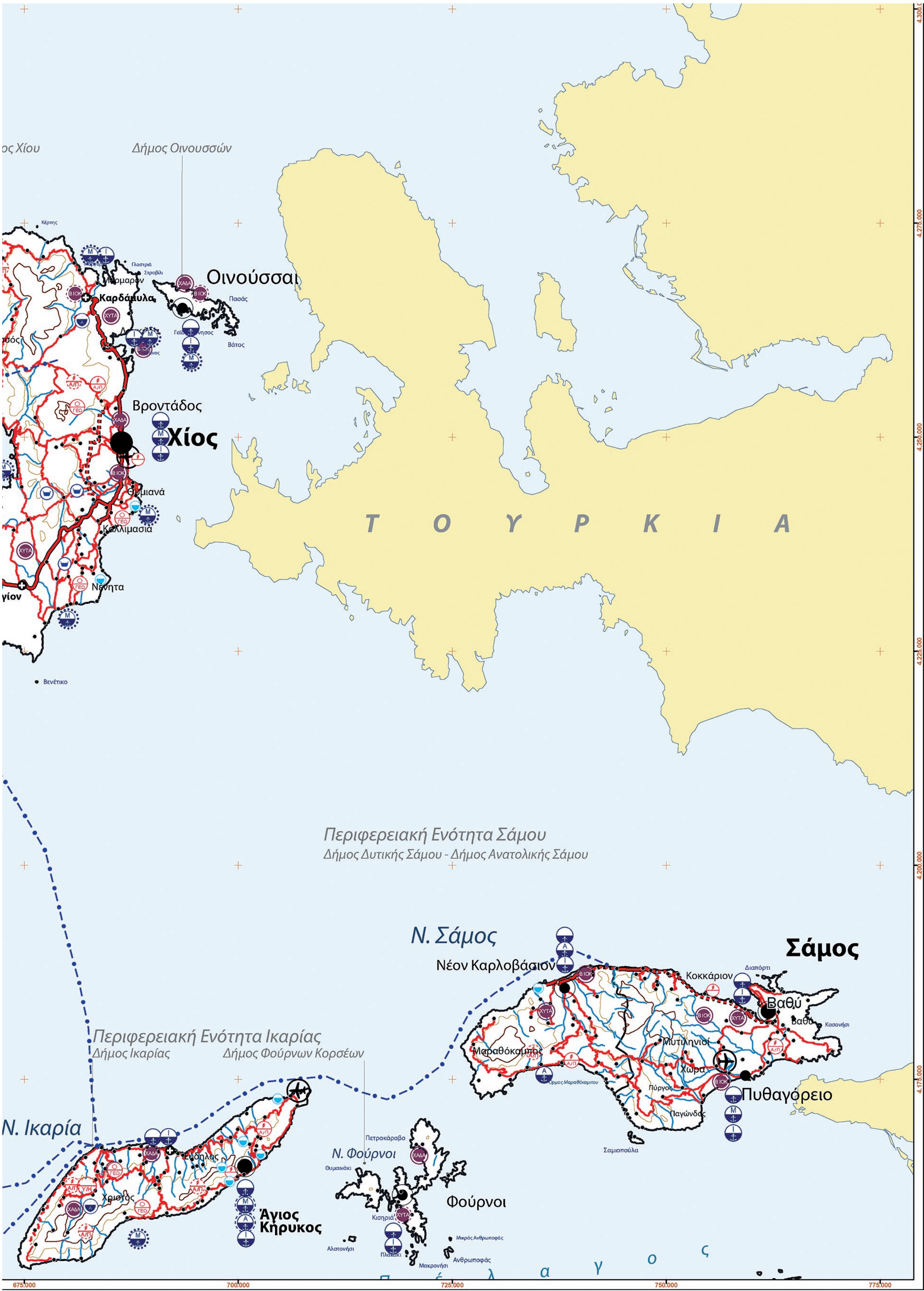

Δήμος Οινουσσών
Οινούσσαι
Καρδάμυλα
Λαγκάδα
Βροντάδος
Χίος
Θυμιανά
Καλλιμασιά
Νένητα
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Περιφερειακή Ενότητα Σάμου
Δήμος Δυτικής Σάμου - Δήμος Ανατολικής Σάμου
Ν. Σάμος
Νέον Καρλοβάσιον
Σάμος
Κοκκάριον
Βαθύ
Μυτιληνιοί
Μαραθόκαμπος
Χώρα
Πυθαγόρειο
Περιφερειακή Ενότητα Ικαρίας
Δήμος Ικαρίας
Δήμος Φούρνων Κορσέων
Ν. Ικαρία
Χριστός
Άγιος Κήρυκος
Ν. Φούρνοι
Φούρνοι
Ι κ ά ρ ι ο Π έ λ α γ ο ς

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό 38%

Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Μήθυμνα
Άγιος Γεώργιος
Πέτρα
Στύψη
Μανταμάδος
ΤΟΜΑΡΟΝΗΣΙΑ
Παναγιά
Μπαρμπαλιάς
Ασπρονήσια
Όρμος Μακρύς Γιαλός
Δίαυλος Μυτιλήνης
Σκουτάρος
Αγία Παρασκευή
Καλλονή
Νέαι Κυδωνίαι
Λουτρόπολις Θερμής
Πάμφιλα
Μόρια
Μυτιλήνη
Βαρειά
Λουτρά
Παράκοιλα
Άγρα
Κόλπος Καλλονής
Μεσότοπος
Αγ. Γεώργιος
Πολιχνίτος
Βρίσα
Αγιάσος
Παλαιόκηπος
Κόλπος Γέρας
Παππάδος
Σκόπελος
Άγιος Βασίλειος
Πλωμάριον

Περιφερειακή Ενότητα Χίου
Δήμος Ψαρών
Δήμος Χίου
Ν. Ψαρά
Αντίψαρα
Ψαρά
Βολισσός
Ν. Χίος
Πυργίον
Ν. Ικα
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Χάρτης Π.2γ Δίκτυα και Μονάδες Τεχνικής Υποδομής
ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Υψομετρικές ζώνες
Ισοϋψής (600μ.)
Ισοϋψής (400μ.)
Υδρογραφικό δίκτυο
Διοικητικά Όρια
Όριο Δήμου
Επίπεδα οικισμών
Δευτερεύων εθνικός πόλος (3ο επίπεδο)
Κέντρο Περιφερειακής Ενότητας (5ο επίπεδο)
Κέντρο Δήμου (6ο επίπεδο)
Οικιστικό κέντρο 7ου ενισχυμένου επιπέδου
Λοιποί οικισμοί (7ο επίπεδο)
Διοικητικές έδρες
Έδρα Περιφέρειας
Έδρα Δήμου
Οδικό δίκτυο
Πρωτεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας
Πρωτεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας - Προγραμματιζόμενο
Δευτερεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας
Δευτερεύον ενδοπεριφερειακής σημασίας - Προγραμματιζόμενο
Αεροδρόμια
Κύριος διεθνής αερολιμένας
Αερολιμένας εθνικής σημασίας
Ελικοδρόμιο - Προτεινόμενο
Λιμένες
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μεικτός λιμένας)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουριστικός Λιμένας)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μαρίνα)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Ιχθυόσκαλα)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουριστικό αγκυροβόλιο)
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μεικτός Λιμένας) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουριστικός λιμένας) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μαρίνα) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Ιχθυόσκαλα) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Τουρ. αγκυροβόλιο) - Προγραμματιζόμενο
Λιμένας περιφερειακής σημασίας (Μαρίνα) - Προτεινόμενο
Λίμνες
Ιαματικές πηγές
Μονάδες Υποδομών
ΧΑΔΑ - Υφιστάμενος
ΧΑΔΑ - Προγραμματιζόμενος
Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) - Υφιστάμενοι
Εγκαταστάσεις Επεξεργαίας Λυμάτων (ΕΕΛ) - Προγραμματιζόμενοι
ΧΥΤΑ - Υφιστάμενος
ΧΥΤΑ - Προγραμματιζόμενος
Φράγμα περιφερειακής σημασίας - Υφιστάμενο - Αρδευτικής χρήσης
Λιμνοδεξαμενή - Υφιστάμενη
Υδροδότηση - Αγωγοί ύδρευσης
Θερμοηλεκτρική μονάδα παραγωγής ενέργειας - Υφιστάμενη
Θερμοηλεκτρική μονάδα παραγωγής ενέργειας - Προγραμματιζόμενη
Θερμές πηγές - Γεωθερμικό πεδίο - Υφιστάμενα
Μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας
Γραμμές Διασύνδεσης Νήσων (ΑΔΜΗΕ) - Υπό διερεύνηση
Μονάδες παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ
Αιολικό πάρκο - Υφιστάμενο
Αιολικό πάρκο - Προγραμματιζόμενο
Υδροηλεκτρικός σταθμός παραγωγής ενέργειας έως 15 MW
0 10 20 30 40 50 Kilometers
575.000
600.000
625.000
650.000
675.000

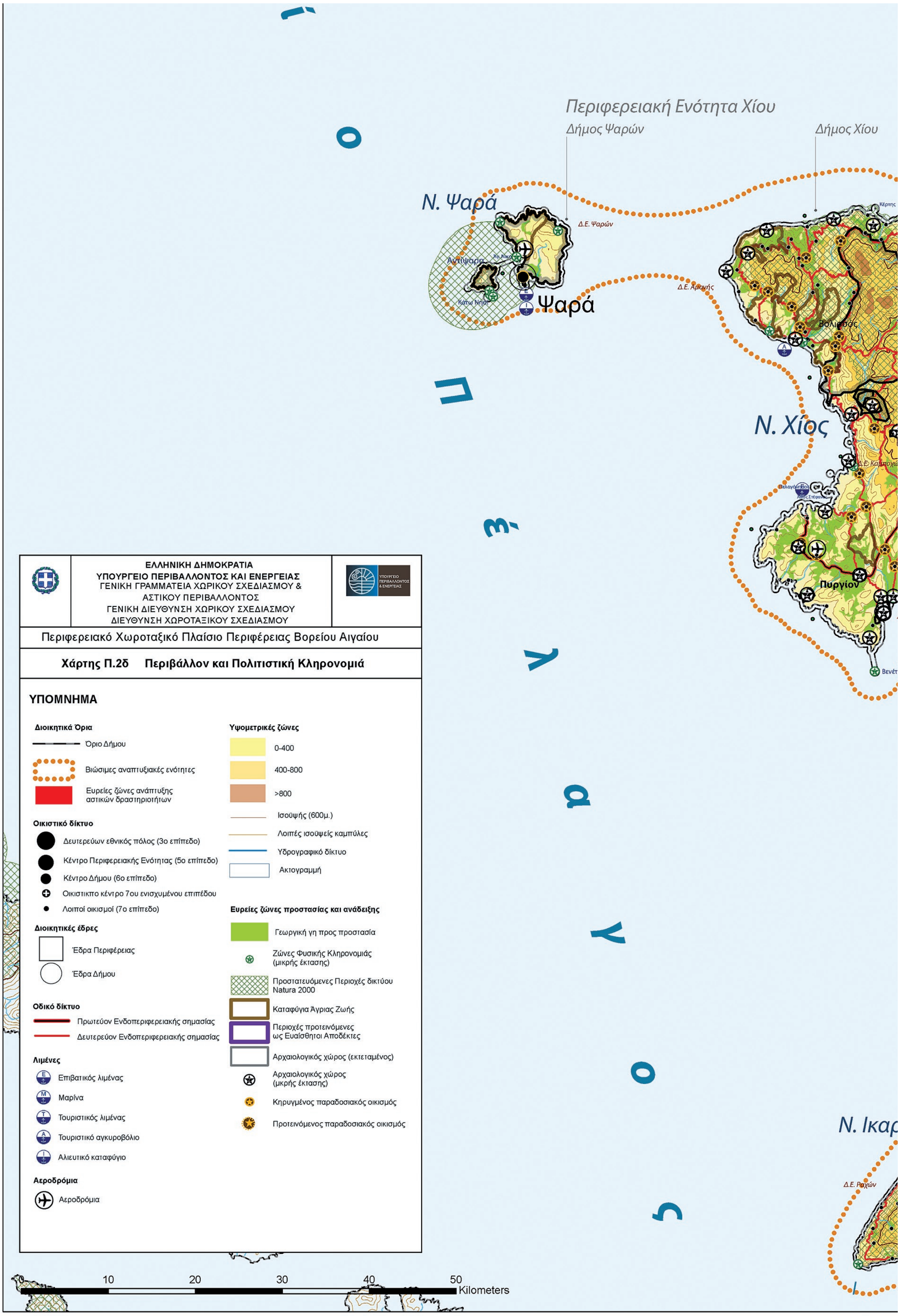

Δήμος Οινουσσών
Οινούσσαι
Καρδάμυλα
Βροντάδος
Χίος
Θυμιανά
Καλλιμασιά
Νένητα
Βενέτικο
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Περιφερειακή Ενότητα Σάμου
Δήμος Δυτικής Σάμου - Δήμος Ανατολικής Σάμου
Ν. Σάμος
Νέον Καρλοβάσιον
Σάμος
Κοκκάριον
Βαθύ
Μαραθόκαμπος
Μυτιληνιοί
Χώρα
Πύργος
Παγώνδας
Πυθαγόρειο
Σαμιοπούλα
Περιφερειακή Ενότητα Ικαρίας
Δήμος Ικαρίας
Δήμος Φούρνων Κορσέων
Ν. Ικαρία
Ν. Φούρνοι
Φούρνοι
Άγιος Κήρυκος
Χριστός
Εύδηλος
Πετροκάραβο
675.000
700.000
725.000
750.000
775.000

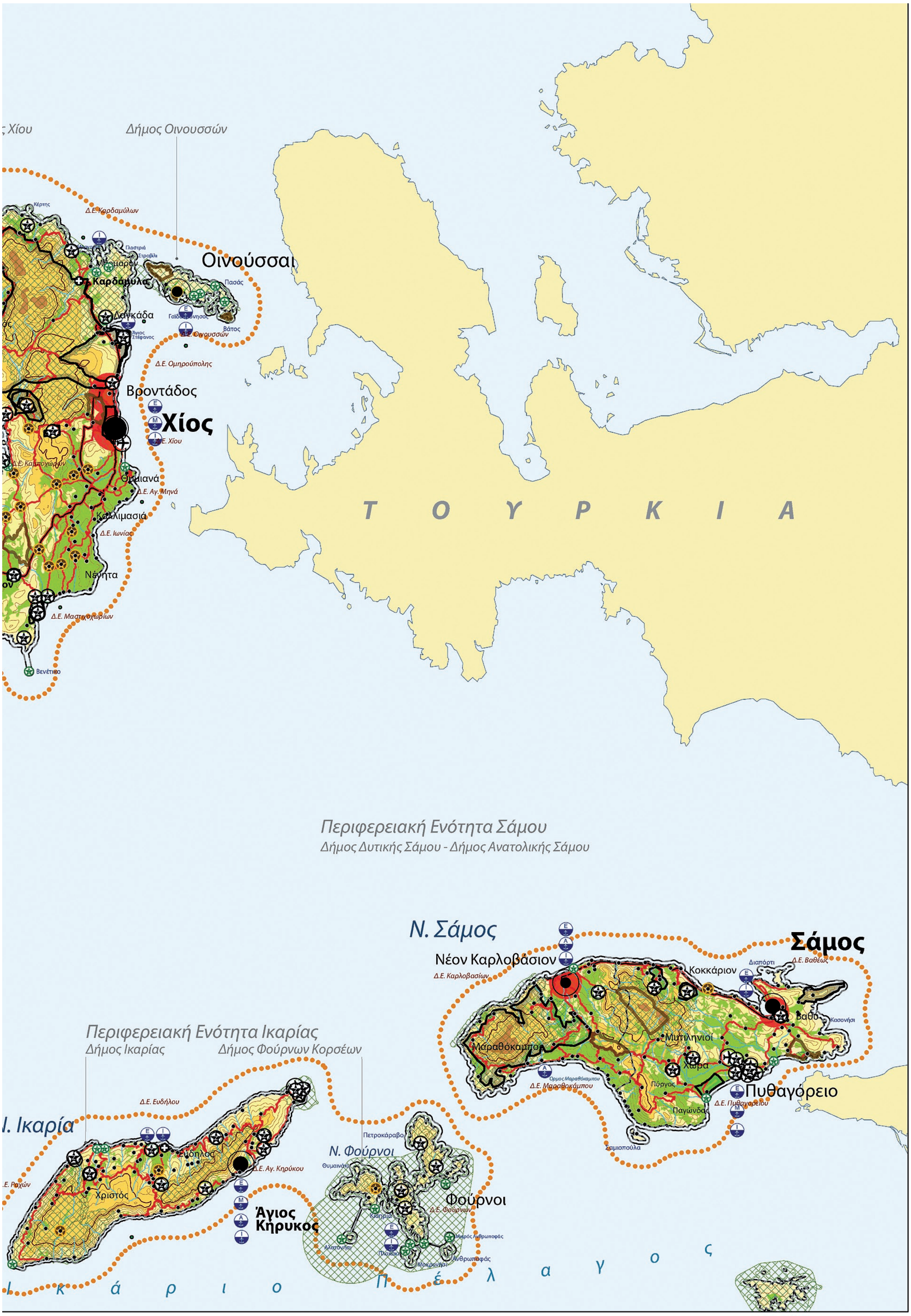
ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό 39%

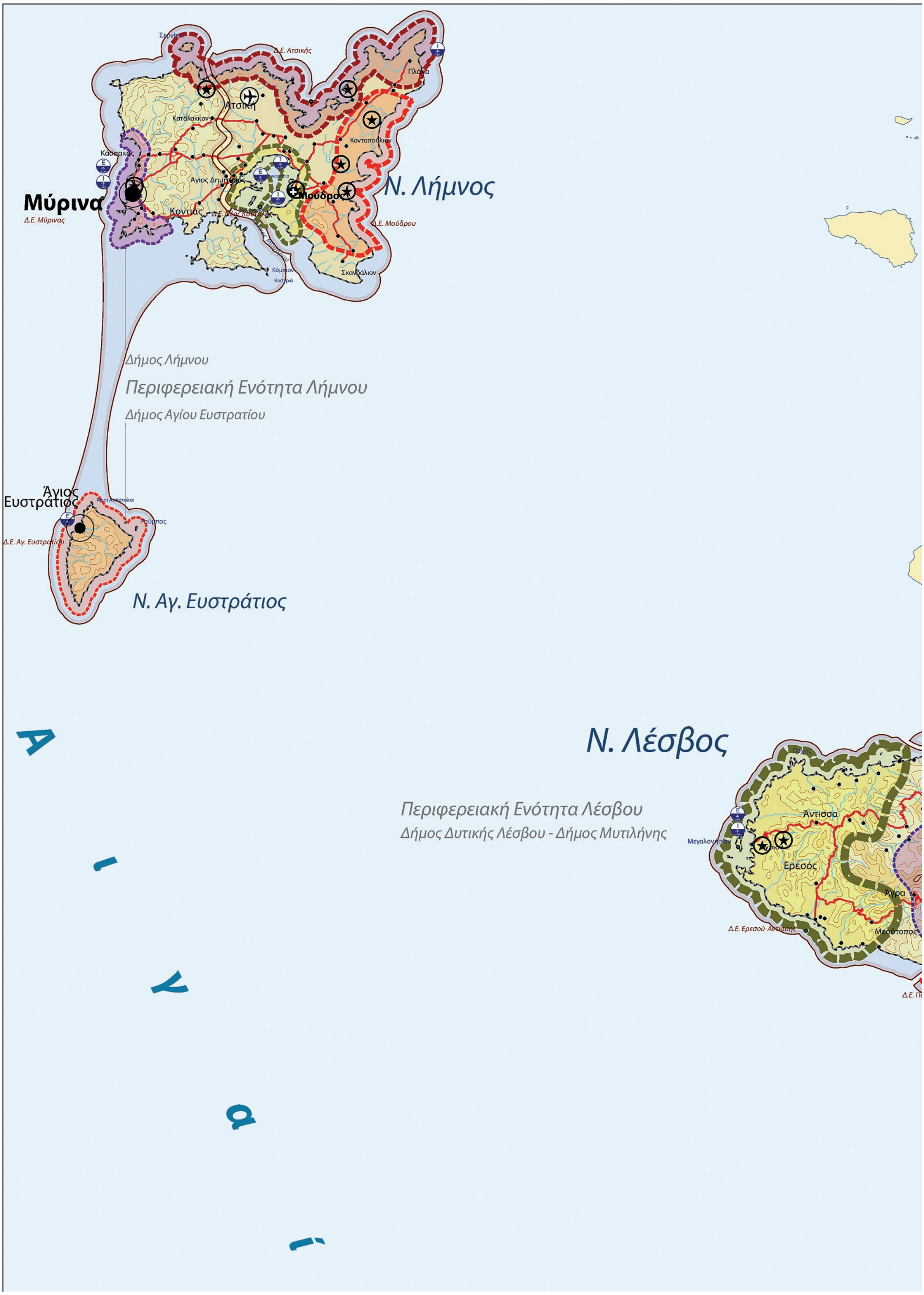

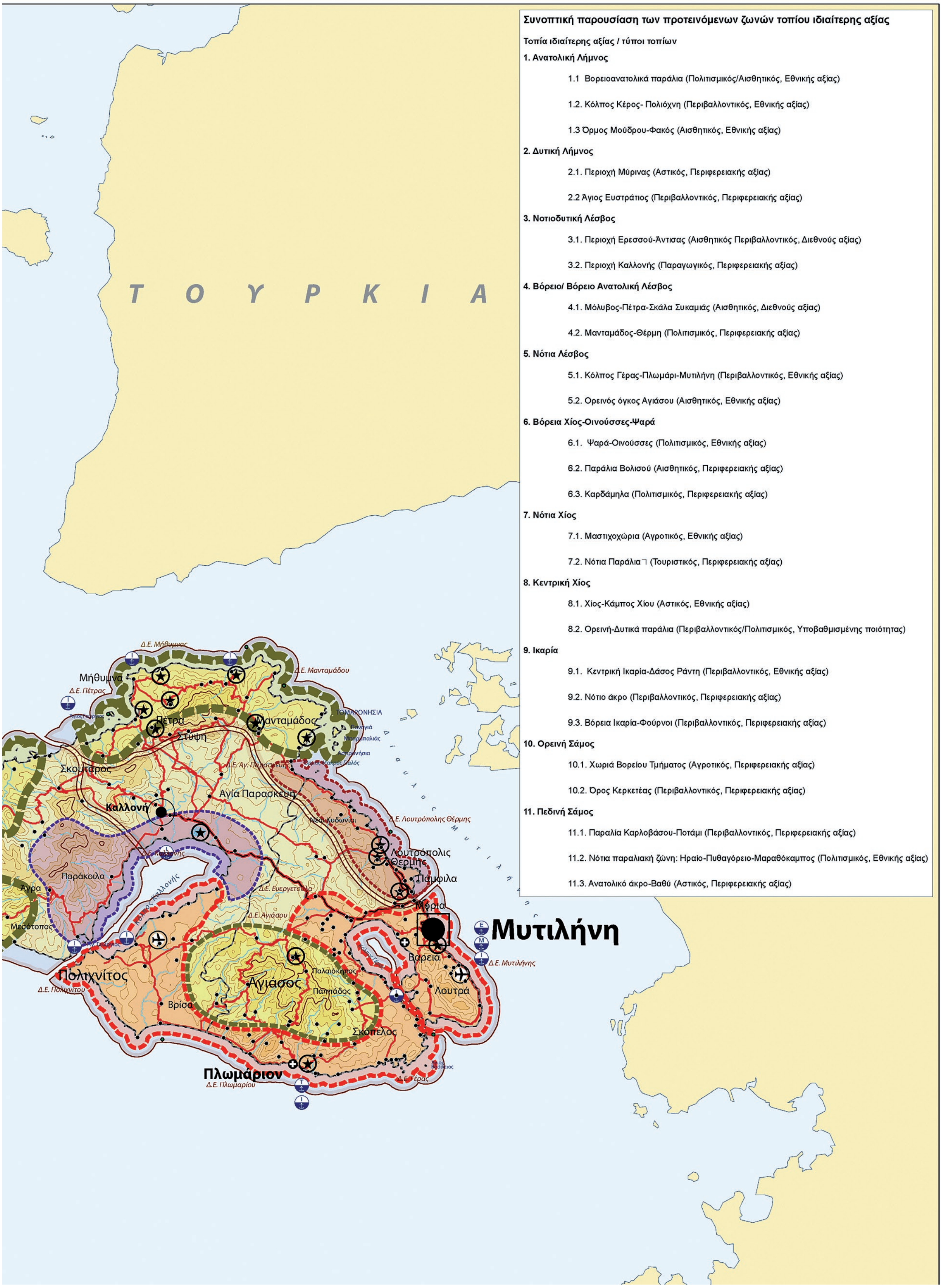
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Μυτιλήνη
Μήθυμνα
Πέτρα
Στύψη
Μανταμάδος
Σκουτάρος
Αγία Παρασκευή
Καλλονή
Λουτρόπολις Θερμής
Παμφίλα
Παράκοιλα
Άγρα
Μεσότοπος
Πολιχνίτος
Αγιάσος
Βρίσα
Παλαιόκηπος
Παππάδος
Βαρειά
Λουτρά
Σκόπελος
Πλωμάριον
Δ.Ε. Μήθυμνας
Δ.Ε. Πέτρας
Δ.Ε. Μανταμάδου
Δ.Ε. Λουτρόπολης Θέρμης
Δ.Ε. Μυτιλήνης
Δ.Ε. Πολιχνίτου
Δ.Ε. Πλωμαρίου
Δ.Ε. Γέρας
Δ.Ε. Αγιάσου
Δ.Ε. Ευεργέτουλα
Δ.Ε. Καλλονής
Δ.Ε. Αγ. Παρασκευής
Νέαι Κυδωνίαι

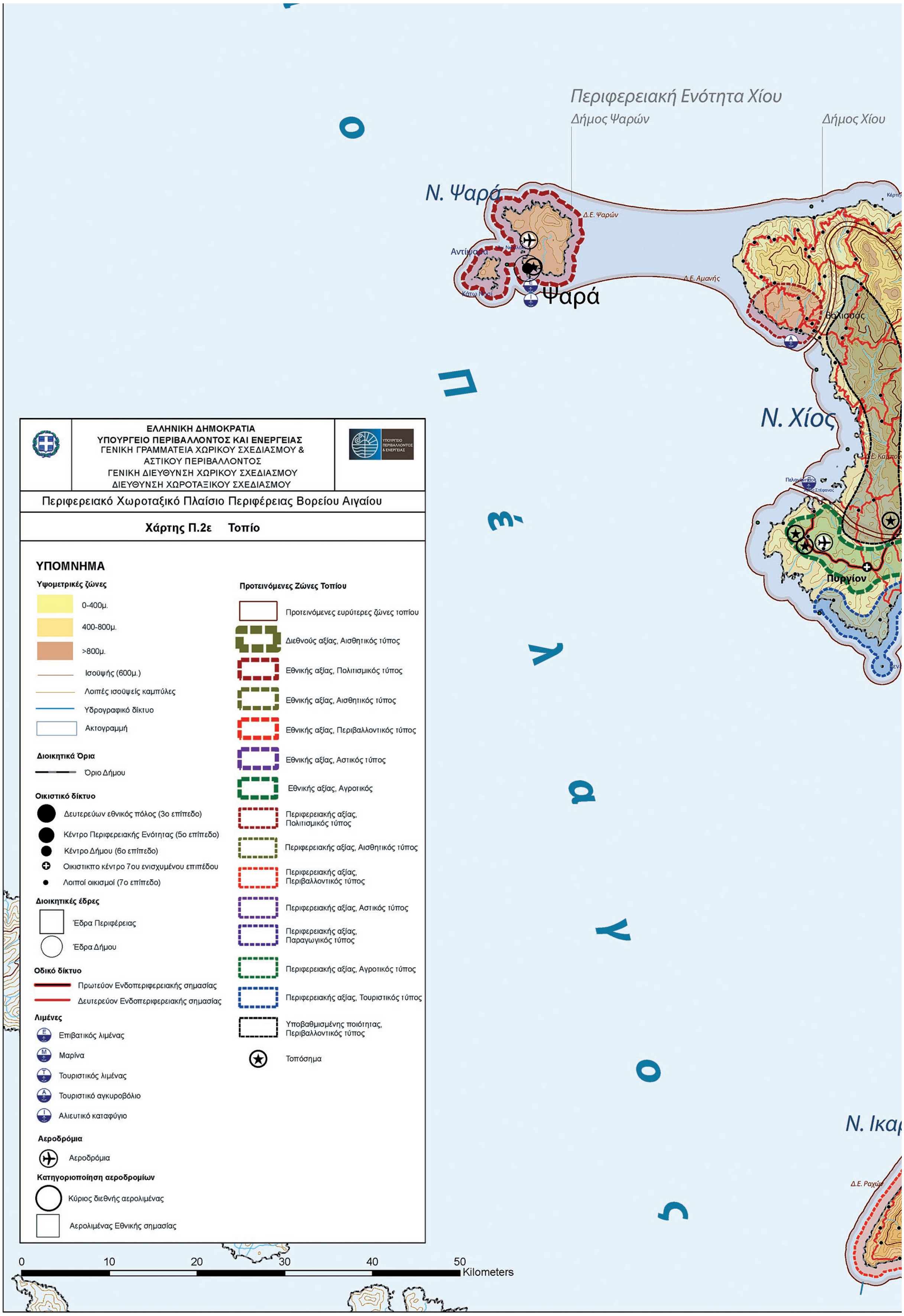

Περιφερειακή Ενότητα Χίου
Δήμος Ψαρών
Δήμος Χίου
Ν. Ψαρά
Ψαρά
Δ.Ε. Ψαρών
Δ.Ε. Αμανής
Βολισσός
Ν. Χίος
Πυργίον
Ν. Ικαρ
Δ.Ε. Ραχών
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Χάρτης Π.2δ Περιβάλλον και Πολιτιστική Κληρονομιά
ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Διοικητικά Όρια
Όριο Δήμου
Βιώσιμες αναπτυξιακές ενότητες
Ευρείες ζώνες ανάπτυξης αστικών δραστηριοτήτων
Οικιστικό δίκτυο
Δευτερεύων εθνικός πόλος (3ο επίπεδο)
Κέντρο Περιφερειακής Ενότητας (5ο επίπεδο)
Κέντρο Δήμου (6ο επίπεδο)
Οικιστικπο κέντρο 7ου ενισχυμένου επιπέδου
Λοιποί οικισμοί (7ο επίπεδο)
Διοικητικές έδρες
Έδρα Περιφέρειας
Έδρα Δήμου
Οδικό δίκτυο
Πρωτεύον Ενδοπεριφερειακής σημασίας
Δευτερεύον Ενδοπεριφερειακής σημασίας
Λιμένες
Επιβατικός λιμένας
Μαρίνα
Τουριστικός λιμένας
Τουριστικό αγκυροβόλιο
Αλιευτικό καταφύγιο
Αεροδρόμια
Αεροδρόμια
Υψομετρικές ζώνες
0-400
400-800
>800
Ισοϋψής (600μ.)
Λοιπές ισοϋψείς καμπύλες
Υδρογραφικό δίκτυο
Ακτογραμμή
Ευρείες ζώνες προστασίας και ανάδειξης
Γεωργική γη προς προστασία
Ζώνες Φυσικής Κληρονομιάς (μικρής έκτασης)
Προστατευόμενες Περιοχές δικτύου Natura 2000
Καταφύγια Άγριας Ζωής
Περιοχές προτεινόμενες ως Ευαίσθητοι Αποδέκτες
Αρχαιολογικός χώρος (εκτεταμένος)
Αρχαιολογικός χώρος (μικρής έκτασης)
Κηρυγμένος παραδοσιακός οικισμός
Προτεινόμενος παραδοσιακός οικισμός
0 10 20 30 40 50
Kilometers

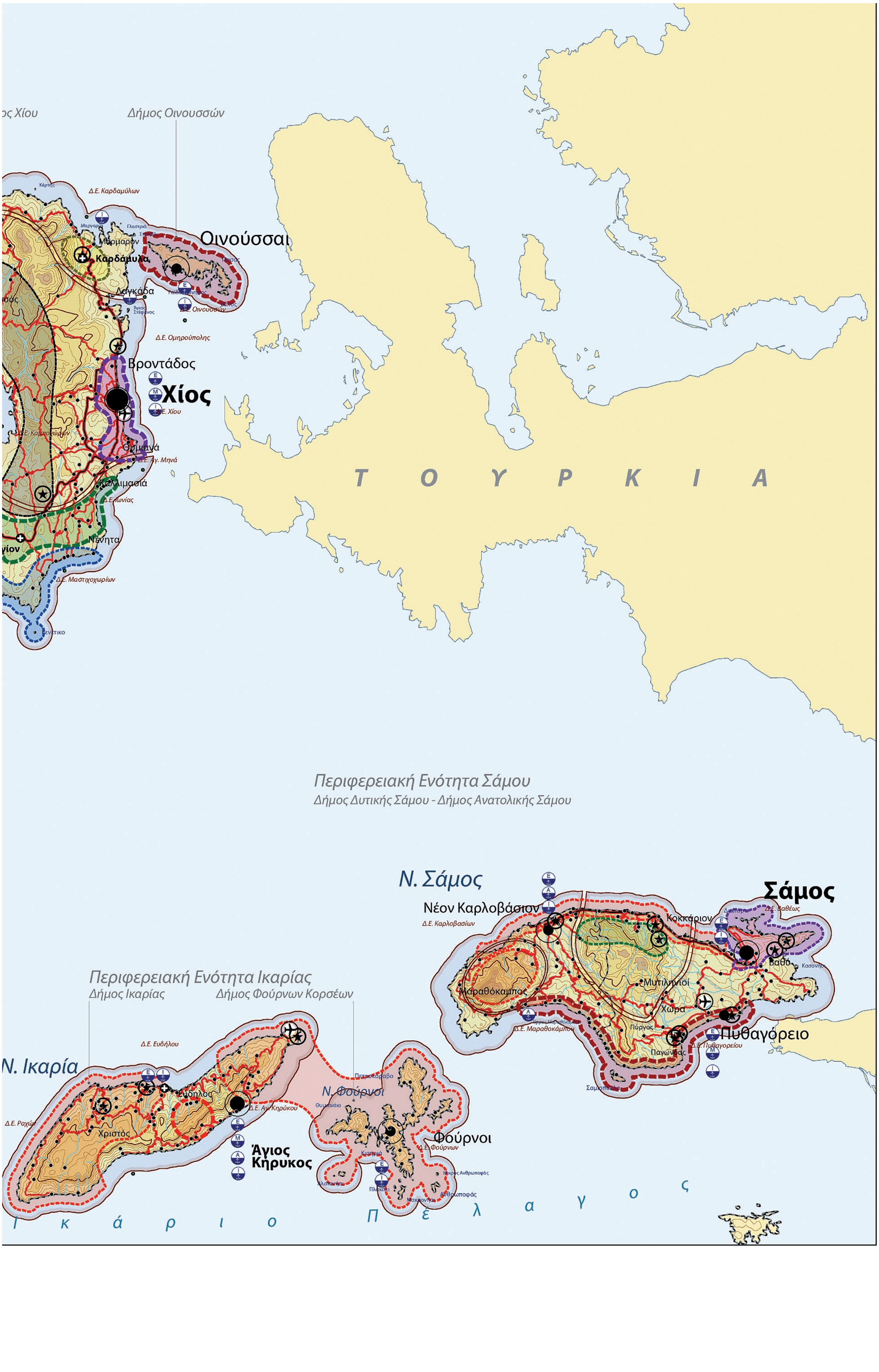

Δήμος Οινουσσών
Οινούσσαι
Καρδάμυλα
Λαγκάδα
Δ.Ε. Ομηρούπολης
Βροντάδος
Χίος
Δ.Ε. Χίου
Δ.Ε. Αγ. Μηνά
Καλλιμασιά
Δ.Ε. Ιωνίας
Νένητα
Δ.Ε. Μαστιχοχωρίων
Βενέτικο
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Περιφερειακή Ενότητα Σάμου
Δήμος Δυτικής Σάμου - Δήμος Ανατολικής Σάμου
Ν. Σάμος
Σάμος
Νέον Καρλοβάσιον
Δ.Ε. Καρλοβασίων
Κοκκάριον
Δ.Ε. Βαθέως
Βαθύ
Μαραθόκαμπος
Μυτιληνιοί
Χώρα
Δ.Ε. Μαραθοκάμπου
Πύργος
Παγώνδας
Πυθαγόρειο
Δ.Ε. Πυθαγορείου
Περιφερειακή Ενότητα Ικαρίας
Δήμος Ικαρίας
Δήμος Φούρνων Κορσέων
Δ.Ε. Ευδήλου
Ν. Ικαρία
Χριστός
Δ.Ε. Αγ. Κηρύκου
Άγιος Κήρυκος
Ν. Φούρνοι
Φούρνοι
Ι κ ά ρ ι ο Π έ λ α γ ο ς

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
Για τεχνικούς λόγους στο σχεδιάγραμμα, από το ηλεκτρονικό αρχείο, έγινε σμίκρυνση κατά ποσοστό 39%

Συνοπτική παρουσίαση των προτεινόμενων ζωνών τοπίου ιδιαίτερης αξίας
Τοπία ιδιαίτερης αξίας / τύποι τοπίων
1. Ανατολική Λήμνος
1.1 Βορειοανατολικά παράλια (Πολιτισμικός/Αισθητικός, Εθνικής αξίας)
1.2. Κόλπος Κέρος- Πολιόχνη (Περιβαλλοντικός, Εθνικής αξίας)
1.3 Όρμος Μούδρου-Φακός (Αισθητικός, Εθνικής αξίας)
2. Δυτική Λήμνος
2.1. Περιοχή Μύρινας (Αστικός, Περιφερειακής αξίας)
2.2 Άγιος Ευστράτιος (Περιβαλλοντικός, Περιφερειακής αξίας)
3. Νοτιοδυτική Λέσβος
3.1. Περιοχή Ερεσσού-Αντισας (Αισθητικός Περιβαλλοντικός, Διεθνούς αξίας)
3.2. Περιοχή Καλλονής (Παραγωγικός, Περιφερειακής αξίας)
4. Βόρειο/ Βόρειο Ανατολική Λέσβος
4.1. Μόλυβος-Πέτρα-Σκάλα Συκαμιάς (Αισθητικός, Διεθνούς αξίας)
4.2. Μανταμάδος-Θέρμη (Πολιτισμικός, Περιφερειακής αξίας)
5. Νότια Λέσβος
5.1. Κόλπος Γέρας-Πλωμάρι-Μυτιλήνη (Περιβαλλοντικός, Εθνικής αξίας)
5.2. Ορεινός όγκος Αγιάσου (Αισθητικός, Εθνικής αξίας)
6. Βόρεια Χίος-Οινούσσες-Ψαρά
6.1. Ψαρά-Οινούσσες (Πολιτισμικός, Εθνικής αξίας)
6.2. Παράλια Βολισού (Αισθητικός, Περιφερειακής αξίας)
6.3. Καρδάμυλα (Πολιτισμικός, Περιφερειακής αξίας)
7. Νότια Χίος
7.1. Μαστιχοχώρια (Αγροτικός, Εθνικής αξίας)
7.2. Νότια Παράλια (Τουριστικός, Περιφερειακής αξίας)
8. Κεντρική Χίος
8.1. Χίος-Κάμπος Χιου (Αστικός, Εθνικής αξίας)
8.2. Ορεινή-Δυτικά παράλια (Περιβαλλοντικός/Πολιτισμικός, Υποβαθμισμένης ποιότητας)
9. Ικαρία
9.1. Κεντρική Ικαρία-Δάσος Ράντη (Περιβαλλοντικός, Εθνικής αξίας)
9.2. Νότιο άκρο (Περιβαλλοντικός, Περιφερειακής αξίας)
9.3. Βόρεια Ικαρία-Φούρνοι (Περιβαλλοντικός, Περιφερειακής αξίας)
10. Ορεινή Σάμος
10.1. Χωριά Βορείου Τμήματος (Αγροτικός, Περιφερειακής αξίας)
10.2. Όρος Κερκετέας (Αγροτικός, Περιφερειακής αξίας)
11. Πεδινή Σάμος
11.1. Παραλία Καρλοβάσου-Ποτάμι (Περιβαλλοντικός, Περιφερειακής αξίας)
11.2. Νότια παραλιακή ζώνη: Ηραίο-Πυθαγόρειο-Μαραθόκαμπος (Πολιτισμικός, Εθνικής αξίας)
11.3. Ανατολικό άκρο-Βαθύ (Αστικός, Περιφερειακής αξίας)
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Μυτιλήνη
Μήθυμνα
Πέτρα
Στύψη
Μανταμάδος
Σκουτάρος
Καλλονή
Αγία Παρασκευή
Νέα Κυδωνίαι
Λουτρόπολις Θερμής
Πάμφιλα
Μόρια
Παράκοιλα
Άγρα
Μεσότοπος
Πολιχνίτος
Βρίσα
Αγιάσος
Παλαιόκηπος
Παππάδος
Σκόπελος
Βαρεία
Λουτρά
Πλωμάριον
Δ.Ε. Μήθυμνας
Δ.Ε. Μανταμάδου
Δ.Ε. Πέτρας
Δ.Ε. Λουτροπόλεως Θερμής
Δ.Ε. Ευεργέτουλα
Δ.Ε. Αγιάσου
Δ.Ε. Μυτιλήνης
Δ.Ε. Πολιχνίτου
Δ.Ε. Πλωμαρίου

Περιφερειακή Ενότητα Χίου
Δήμος Ψαρών
Δήμος Χίου
Ν. Ψαρά
Δ.Ε. Ψαρών
Ψαρά
Δ.Ε. Αμανής
Βολισσός
Ν. Χίος
Πυργίον
Ν. Ικαρ
Δ.Ε. Ραχών
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ &
ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου
Χάρτης Π.2ε Τοπίο
ΥΠΟΜΝΗΜΑ
Υψομετρικές ζώνες
0-400μ.
400-800μ.
>800μ.
Ισοϋψής (600μ.)
Λοιπές ισοϋψείς καμπύλες
Υδρογραφικό δίκτυο
Ακτογραμμή
Διοικητικά Όρια
Όριο Δήμου
Οικιστικό δίκτυο
Δευτερεύων εθνικός πόλος (3ο επίπεδο)
Κέντρο Περιφερειακής Ενότητας (5ο επίπεδο)
Κέντρο Δήμου (6ο επίπεδο)
Οικιστικπο κέντρο 7ου ενισχυμένου επιπέδου
Λοιποί οικισμοί (7ο επίπεδο)
Διοικητικές έδρες
Έδρα Περιφέρειας
Έδρα Δήμου
Οδικό δίκτυο
Πρωτεύον Ενδοπεριφερειακής σημασίας
Δευτερεύον Ενδοπεριφερειακής σημασίας
Λιμένες
Επιβατικός λιμένας
Μαρίνα
Τουριστικός λιμένας
Τουριστικό αγκυροβόλιο
Αλιευτικό καταφύγιο
Αεροδρόμια
Αεροδρόμια
Κατηγοριοποίηση αεροδρομίων
Κύριος διεθνής αερολιμένας
Αερολιμένας Εθνικής σημασίας
Προτεινόμενες Ζώνες Τοπίου
Προτεινόμενες ευρύτερες ζώνες τοπίου
Διεθνούς αξίας, Αισθητικός τύπος
Εθνικής αξίας, Πολιτισμικός τύπος
Εθνικής αξίας, Αισθητικός τύπος
Εθνικής αξίας, Περιβαλλοντικός τύπος
Εθνικής αξίας, Αστικός τύπος
Εθνικής αξίας, Αγροτικός
Περιφερειακής αξίας, Πολιτισμικός τύπος
Περιφερειακής αξίας, Αισθητικός τύπος
Περιφερειακής αξίας, Περιβαλλοντικός τύπος
Περιφερειακής αξίας, Αστικός τύπος
Περιφερειακής αξίας, Παραγωγικός τύπος
Περιφερειακής αξίας, Αγροτικός τύπος
Περιφερειακής αξίας, Τουριστικός τύπος
Υποβαθμισμένης ποιότητας, Περιβαλλοντικός τύπος
Τοπόσημα
0 10 20 30 40 50 Kilometers

Δήμος Οινουσσών
Οινούσσαι
Καρδάμυλα
Λαγκάδα
Βροντάδος
Χίος
Θυμιανά
Καλλιμασιά
Νένητα
Τ Ο Υ Ρ Κ Ι Α
Περιφερειακή Ενότητα Σάμου
Δήμος Δυτικής Σάμου - Δήμος Ανατολικής Σάμου
Ν. Σάμος
Νέον Καρλοβάσιον
Σάμος
Κοκκάριον
Βαθύ
Μαραθόκαμπος
Μυτιληνιοί
Χώρα
Πυθαγόρειο
Περιφερειακή Ενότητα Ικαρίας
Δήμος Ικαρίας
Δήμος Φούρνων Κορσέων
Ν. Ικαρία
Χριστός
Άγιος Κήρυκος
Ν. Φούρνοι
Φούρνοι
Ι κ ά ρ ι ο Π έ λ α γ ο ς

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο www.et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ
Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,
για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

04001811604190060